

**Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van
Noord-Brabant op vrijdag 20 november 2009**

VASTGESTELD

Inhoudsopgave	blz.	nummer
Lijst van de leden van Provinciale Staten	5	
Agenda	7	
Presentielijst	9	
Opening van de vergadering	9	
Sprekers:		
Voorzitter	9,10	
Mw. Gounou	10	
Van Zeeland	9	
Notulen van de vergadering van Provinciale Staten Van 9/10 juli 2009	9	54/09
Ingekomen Stukken	10	63/09
Vervolgopdracht Accountantsdiensten Provinciale Staten 2010-2012	10	57/09
Vaststelling Provinciaal waterplan 2010-2015	10	48/09
Waterverordening provincie Noord-Brabant en waterverordening waterschap Rivierenland	10	49/09
Vaststelling interprovinciale Waterverordening waterschap Rivierenland (Waterwet)	10	25/09
Verordening grondwaterheffing Noord-Brabant	10	50/09
Sprekers:		
Voorzitter	10,11,12,14,15,16,18,19,20,23,26,29,30,31,32, 33,34,35,37,38,39,40,41,42,43,44	
Van der Burgt	16,17,31,32,33,34,39,40,41,42,43	
Mw. Geeraedts	31,36	
Heijmans	31,36,37,39,40	
Hoes	23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,36,37	
Mw. Kerkhof-Mos	10,31,32,33,37,38,40,41,42,43	
Mw. Lestrade-Brouwer	22,26,29,35,36,40,41,42,43,44	
Martens	16,19,24,28,29,33,34,40,41,42,43,44	
Punt	23,36,40,41,42,43,44	
Mw. Verstappen	21,34,35,37,40,41,42,43,44	
Vreugdenhil	20,24,25,29,30,34,40,41,42,43,44	
Mw. Wijnands	18,19,34,39,40,41,42,43,44	
Van Zeeland	12,16,17,19,26,27,30,31,32,33,34,36,37,38,39, 40,41,42,43	
A1 (mw. Kerkhof-Mos e.a.; aangenomen)	11,40	

A2 (Van Zeeland e.a.; aangenomen)	14,41
A3 (Van Zeeland e.a.; verworpen)	14,41
A4 (Van Zeeland e.a.; verworpen)	15,41
A5 (Van Zeeland e.a.; verworpen)	15,41
A6 (Van Zeeland e.a.; verworpen)	15,42
A7 (van der Burgt; verworpen)	18,42
A8 (Martens e.a.; verworpen)	20,40
M1 (Van Zeeland e.a.; verworpen)	15,43
M2 (Van Zeeland e.a.; verworpen)	16,43
M3 (Van Zeeland e.a.; verworpen)	16,43
M4 (Van Zeeland; verworpen)	33,44

De agenda van Brabant

44

71/09

Sprekers:

Voorzitter	44,46,48,49,52,57,58,59
Coonen	56
Essed	53,55,56,57
Mw. Geeraedts	46,51,52,57,58,59
Heijmans	45,47,48,49,52,55,56,57,58,59
Mw. Lestrade-Brouwer	47,50,51,52,56,57,58,59
Punt	53,58,59
Van Schoonhoven	49,58,59
Thuis	44,48,50,51,52,55,57,58,59
Verrijt	46,47,48,49,51,58,59
Mw. Verstappen	52,58,59
Vreugdenhil	48,49,55,56,58,59
A9 (Arkes; aangenomen)	48,58
M5 (mw. Lestrade-Brouwer e.a.; verworpen)	52,59

Begroting 2010 en Najaarsbrief 2009

60

56/09

Sprekers:

Voorzitter	61,62,64,65,66,67,68,69,70,71,74,75,76,77, 80,81,82,83,84,85,92,96,98,99,100,101,102, 103,104,105,106,107,108
Mw. Van Boxtel	96
Essed	85,86,87,88,98
Mw. Geeraedts	71,72,73,93,94,99,100,101,102,103,104,105, 106,107,108
Mw. Van Haaften-Harkema	92,93,94,95,96,97
Heijmans	63,64,65,66,73,85,86,88,92,93,97,99,100, 101,102,103,104,105,106,107,108
Hoes	88,89,90
Mw. Jacobs	90,91,92
Mw. Lestrade-Brouwer	63,82,87,99,100,101,102,103,104,105,106, 107,108
Martens	75,98,99,100,101,102,103,104,105,106,107,108
Mw. Van Nieuwenhuizen	97,98
Punt	84,99,100,101,102,103,104,105,106,107,108

Van Schoonhoven	62,64
Mw. Slegers	89
Thuis	60,61,62,63,78,99,100,101,102,103,104,105, 106,107,108
Verrijt	75,99,100,101,102,103,104,105,106,107,108
Mw. Verstappen	72,73,79,87,89,91,92,98,99,100,101,102,103, 104,105,106,107,108
Vreugdenhil	62,72,77,78,88,95,99,100,101,102,103,104,105, 106,107,108
Zeegers	94,99
Van Zeeland	90,92
B-A1 (mw. Lavrijssen e.a.; aangenomen)	60,99
B-A2 (mw. Moonen-Gerrits e.a.; aangenomen)	61,99
B-A3 (Heijmans; verworpen)	70,99
B-A4 (Erciyas; verworpen)	70,100
B-A5 (mw. Slegers; verworpen)	70,100
B-A6 (mw. Slegers e.a.; verworpen)	71,100
B-A7 (Heijmans; verworpen)	71,101
B-A8 (Ten Harmsen van der Beek e.a.; aangenomen)	74,101
B-A9 (Martens e.a.; aangenomen)	77,101
B-M1 (Heijmans;verworpen)	66,102
B-M2 (Heijmans; verworpen)	66,102
B-M3 (Heijmans; verworpen)	67,103
B-M4 (mw. Slegers e.a.; verworpen)	67,103
B-M5 (Van Zeeland e.a.; ingetrokken)	67,99
B-M6 (mw. Slegers e.a.; verworpen)	68,103
B-M7 (Heijmans e.a.; verworpen)	68,104
B-M8 (mw. Van Boxtel; verworpen)	68,104
B-M9 (mw. Van Boxtel; verworpen)	69,104
B-M10 (mw. Kamphorst; verworpen)	69,104
B-M11 (mw. Kamphorst; verworpen)	69,105
B-M12 (mw. Kamphorst; verworpen)	69,105
B-M13 (Ten Harmsen van der Beek e.a.; aangenomen)	74,106
B-M14 (Martens e.a.; ingetrokken)	76,102
B-M15 (Martens e.a.; aangenomen)	76,106
B-M16 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	80,106
B-M17 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	81,106
B-M18 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	81,107
B-M19 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	81,107
B-M20 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	82,107
B-M21 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	82,107
B-M22 (mw. Verstappen e.a.; verworpen)	82,108
B-M23 (mw. Lestrade-Brouwer; verworpen)	83,108
B-M24 (mw. Lestrade-Brouwer e.a.; ingetrokken)	84,102

Sluiting van de vergadering**109**

Spreker:

Voorzitter

109

Besluit nr. 15/10**110****15/10**

LIJST VAN DE LEDEN VAN PROVINCIALE STATEN

VAN NOORD-BRABANT

prof. dr. W.B.H.Ĵ. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Aarts-van de Loo, mw.ing. J.P.H.	CDA	St.Oedenrode
Andreas-de Jong, mw. H.F.C.	SP	Bergen op Zoom
Arkes, J.G.	PvdA	Rosmalen
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Boel, P.D.A.	PvdA	Eindhoven
Boxtel, mw. M.W.A. van	SP	Sint Oedenrode
Breda, mw. R.E.M. van	PvdA	Tilburg
Burgt, C.H.M. van der	VVD	Helmond
Coonen, drs. G.P.J.H.M.	CDA	's-Hertogenbosch
Doelen, W.M. van der	CDA	Maren-Kessel
Dörr, J.E.J.	CDA	Waalwijk
Erciyas, M.	SP	Oss
Geeraedts, mw. mr. M.B.Ph.	VVD	Rosmalen
Göring, R.A.H.M.	CDA	Lieshout
Gounou, mw. E.	PvdA	Oss
Harmsen van der Beek, M. ten	VVD	Roosendaal
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hoogeveen, drs. J.H.	VVD	Eersel
Hosseini-Ghreani, mw. Z.	SP	Boxmeer
Kamphorst, mw. M.T.	SP	Eindhoven
Kerkhof-Mos, mw. C.C.	CDA	Roosendaal
Kielenstijn, drs. H.J.	VVD	Eindhoven
Lamers, mw. drs. A.J.H.W.	CDA	Prinsenbeek
Lavrijssen, mw. A.A.P.M.	CDA	Hapert
Lestrade-Brouwer, mw. M.C.	D66	Boxtel
Lopik, ing. A.T. van	VVD	Heesch
Martens, J.A.M.	GroenLinks	Biezenmortel
Moonen-Gerrits, mw. J.M.C.W.	CDA	Uden
Mulders, A.A.W.G.	CDA	Moergestel
Oord, ir. H.C.A.M. van den	CDA	Oirschot
Prins-Afman, mw. drs. M.W.	VVD	Sint Oedenrode
Punt, C. (<i>tijdelijk</i>)	Brabantse Partij	Klundert
Schoonhoven, E.F.H. van	GroenLinks	Ravenstein
Schouten, N.	SP	Oss
Slegers, mw. drs. V.T.C.	SP	Tilburg
Smolders, A.P.H.	CDA	Bergeijk

Staak, W.R. van der	SP	Boskant
Stalknecht, J.W.	PvdA	Bergen op Zoom
Thuis, drs. W.T.	CDA	Eindhoven
Tsoutsanis-van der Koogh, mw. mr. M.E.	VVD	Breda
Ven, mr. C.P.J.M. van de (<i>tijdelijk</i>)	CDA	Moergestel
Verhoeven, J.A.	VVD	Bergeijk
Verrijt, P.A.	PvdA	's-Hertogenbosch
Verschuuren, mw. mr. I.R.G.W.	CDA	Gemert
Verstappen, mw. dr. B.E.J.M.	PvdD	Hilvarenbeek
Voeten, drs. M.M.A.J.	VVD	Made
Vreugdenhil, ing. H.J.	CU-SGP	Nieuwendijk
Vught, A.C.J.M. van	CDA	Rijkevoort
Vugt, drs. R.J. van	CDA	Woudrichem
Wagemakers, R.J.J.M.	PvdA	Tilburg
Wijnands, mw. drs. A.M.	PvdA	Helmond
Wolters, H.	CDA	Uden
Zeegers, S.J.	SP	Uden
Zeeland, R.J.C. van	SP	's-Hertogenbosch
Zwijnenburg-van der Vliet, mw. J.	VVD	Woudrichem

Mw. drs. E.M.W.J. Wöltgens, griffier

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP VRIJDAG 20 NOVEMBER 2009

Agenda

- I Opening van de vergadering/vaststellen agenda
- II Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 9/10 juli 2009
- III Ingekomen stukken
- IV Voorstellen

57/09 *Vervolgopdracht Accountantsdiensten Provinciale Staten 2010-2012*

Voorstellen op het gebied van ruimte en milieu

De nummers:

48/09 *Vaststelling Provinciaal waterplan 2010-2015*

49/09 *Waterverordening provincie Noord-Brabant en waterverordening waterschap Rivierenland*

25/09 *Vaststelling interprovinciale Waterverordening waterschap Rivierenland (Waterwet)*

50/09 *Verordening grondwaterheffing Noord-Brabant*

Voorstellen op het gebied van bestuur en middelen

De nummers:

71/09 *De agenda van Brabant: herbezinning en voorbereiding besluitvorming (kern)taken en rollen, mede in het licht van financiën en bestuurlijke herpositionering en uitdagingen voor Brabant*

56/09 *Begroting 2010 en Najaarsbrief 2009*

V Vragenuurtje

VI Sluiting

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP VRIJDAG 20 NOVEMBER 2009

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Griffier: mw. drs. E.M.W.J. Wöltgens

Volgens de presentielijst zijn 51 leden aanwezig, te weten:

Göring, mw. drs. Lamers, mw. Lavrijssen, Schouten, Van Zeeland, ing. Vreugdenhil, mw. drs. Prins-Afman, mw. dr. Verstappen, mw. Zwijnenburg-van der Vliet, mw. Hosseini-Ghreani, Martens, mw. Van Boxtel, Arkes, Boel, Verrijt, mw. Kerkhof-Mos, ing. Van Lopik, Wolters, Van der Burgt, Dörr, mw. mr. Tsoutsanis-van der Koogh, drs. Coonen, mw.drs. Slegers, mw. mr. Geeraedts, mw. Lestrade-Brouwer, mw. Wijnands, Heijmans, mw. mr. Verschuuren, Van der Staak, drs. Voeten, Van de Ven, Punt, mw. Kamphorst, Van Schoonhoven, drs. Kielenstijn, Zeegers, drs. Thuis, mw. Gounou, mw. Moonen-Gerrits, Ten Harmsen van der Beek, mw. Van Breda, mw. Arts, drs. Hoogeveen, Van Vught, drs. Van Vugt, Smolders, Van der Doelen, mw. ing. Aarts-van de Loo, Erciyas, Verhoeven en Mulders.

Afwezig zijn 4 leden: mw. Andreas-de Jong, ir. Van den Oord, Stalknecht en Wagemakers.

De voorzitter opent om 9.30 uur de vergadering en verzoekt allen te gaan staan.

De *voorzitter*: Ik heet u uiteraard allen van harte welkom maar in het bijzonder onze gasten op de publieke tribune. Het gaat naast de vaste bezoekers om de leden van de KVO Breugel, om diverse personen die zich via de website hebben opgegeven en om gasten op uitnodiging van mevrouw Verschuuren.

Behalve door mevrouw Verschuuren zijn de gasten vandaag namens de Staten ook ontvangen door mevrouw Arts en de heer Van der Doelen.

Op 13 november jongstleden is Elissane Gounou in het huwelijk getreden. Ik zie dat zij nog niet in de zaal aanwezig is. Ik zal haar later toespreken.

Ik deel u mede dat op 10 november Ruben Paulides is geboren, zoon van het Statenlid Petra Paulides. Volgens mijn informatie maken moeder en zoon het goed. Vanaf deze plaats feliciteer ik de

familie Paulides van harte met de gezinsuitbreiding.

Verder meld ik u de geboorte van Klaas Martinus Johannes Bernardus, zoon en broertje van Fer, Yvonne, Siem en Vic Smolders. Ook de familie Smolders feliciteer ik van harte met de geboorte van Klaas.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voorzitter! Ik mag u de geboorte melden van Umut, zoon van Mahmut Erciyas.

De *voorzitter*: Uiteraard feliciteren wij ook de familie Erciyas van harte met de geboorte van Umut.

Nummer 54/09

Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 9 en 10 juli 2009

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Nummer 63/09

Ingekomen stukken

Er wordt besloten conform het voorstel van de griffier.

Nummer 57/09

Vervolgopdracht Accountantsdiensten Provinciale Staten 2010-2012

Het Statenvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De *voorzitter*: Ik zie dat mevrouw Ehssane Gounou binnengekomen is. Mevrouw Gounou, ik wil u van harte feliciteren met uw huwelijk. Ik heb gehoord dat het een prachtig feest geweest is. U zou aanvankelijk op dit moment op huwelijksreis zijn, maar vanwege boekingsperikelen bent u vandaag toch aanwezig.

Ik wil u namens PS graag deze bloemen overhandigen.

(Applaus).

Mevrouw *Gounou* (PvdA): Hartelijk dank, voorzitter.

De *voorzitter*: Het volgende agendapunt is de Vaststelling Provinciaal waterplan 2010-2015. Ik stel een integrale behandeling met aparte besluitvorming voor met de Statenvoorstellen 40/09, 25/09 en 50/09. Ik neem aan dat de Staten zich daarin kunnen vinden.

Aldus wordt besloten

Nummer 48/09

Vaststelling Provinciaal waterplan 2010-2015

Nummer 49/09

Waterverordening provincie Noord-Brabant en waterverordening waterschap Rivierenland

Nummer 25/09

Vaststelling interprovinciale Waterverordening waterschap Rivierenland (Waterwet)

Nummer 50/09

Verordening grondwaterheffing Noord-Brabant

De *voorzitter*: Ik geef het woord aan mevrouw Kerkhof van het CDA.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Ik heb in het kennismakingsgesprek met u gezegd dat PS efficiënter kunnen vergaderen. Zelf heb ik beloofd dat ook te doen en zal daarom de CDA-bijdrage aan de besluitvorming over het Provinciaal waterplan kort houden. Ik kan dat ook doen omdat mijn fractie degelijke inhoudelijke bijdragen heeft geleverd aan het proces van de totstandkoming van het waterplan via kaderstelling, voorontwerp en ontwerp in de commissie Ruimte en Milieu.

Wij hebben geen opmerkingen over de verordeningen onder de nrs. 49/09, 25/09 en 50/09, anders dan die ik straks zal maken in verband met de Noordpolder.

Wij waarderen het zeer dat het Brabantse waterplan 2010-2015 ambitieus is en realistisch. Dat laatste is zeker zo belangrijk. Wij geven het college en allen die eraan hebben bijgedragen ook in deze Staten graag een groot compliment.

Wij willen ook vandaag inhoudelijk accenten leggen bij herstel van watersystemen, de aanpak van verdroging, de waterkwaliteitsproblematiek, de

ecologische en landschappelijke kwaliteit via beek- en kreekherstel, de realisatie van de ecologische verbindingzones én in het verlengde hiervan, de biodiversiteit.

Duurzaam en zuinig omgaan met water, dat moet het motto zijn bij alle gebruikers: waterconservering, hergebruik, seizoensgebonden waterberging, etc.

Ook vergunninghouders moeten zuinig zijn bij het beregenen met grondwater.

Wij steunen een daadkrachtige aanpak van illegale onttrekkers. Ik verwijs in dit verband naar het handhavingstraject dat gedeputeerde Van Nieuwenhuizen afsprak met Justitie.

Voorzitter, het is belangrijk om in de natte natuurplekels voldoende rekening te houden met het natuurbelang. Zij behoren tenslotte tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Toch vragen wij u, nog eens te kijken naar de Noordpolder bij Ossendrecht in West-Brabant. De attentiezone in dit zeekleigebied reikt op enkele plaatsen zelfs tot 700 meter. Dat zijn maten die wellicht passen in zand- en grindgebieden. De zones hoeven volgens ons niet breder te zijn dan nodig voor de ontwikkeling van de natuur.

Wij willen vanzelfsprekend zorgvuldig omgaan met natte natuurplekels, maar wij rekenen erop dat u binnen dat uitgangspunt ruimte biedt voor maatwerk.

Voorzitter. Wij vinden dat het college prima heeft gereageerd op de commissiewens om de heffingvrije voet bij grondwateronttrekkingen tot 150.000 m³, met uitzondering van bronbemaling, twee jaar uit te stellen. Waterschappen en ZLTO (Zuidelijke Land en Tuinbouw Organisatie) krijgen op die manier de tijd om een alternatief te organiseren voor Agrarisch Grondwaterbeheer & Beregenen op Maat.

GS stellen in de Memorie van Antwoord en in de nota van wijzigingen 48/09 D met betrekking tot het waterplan: "eerst beleid en dan het geld". Wij delen dat standpunt, maar ik citeer ook graag collega Gerard Coonen die bij de Voorjaarsnota zei: "Wij doen niet aan 'papieren tijgers'".

Wij realiseren ons terdege dat de provinciale begroting in 2010 al onder grote druk staat en financieel zware tijden aanbreken. In het licht van

de indrukwekkende resultaten van de eerste bestuursovereenkomst met de waterschappen die recent zijn gepresenteerd, willen wij de tweede bestuursovereenkomst beslist ook honoreren. GS tekenden dat contract nota bene al twee jaar geleden! Wij vinden het belangrijk om de waterdoelen te kunnen realiseren, maar wij hechten ook aan samenwerking op basis van partnerschap en aan een geloofwaardig en betrouwbaar provinciaal bestuur, twee pijlers van het Bestuursakkoord. Ik verwijs in dit verband ook naar de notitie RM-1184 "Besteding van middelen voor de Tweede Bestuursovereenkomst met de waterschappen". De bespreking daarvan in de commissie Ruimte en Milieu dateert van 23 november 2007!!! Ik raad de gedeputeerde herlezing aan. Even kreeg ik de neiging daaruit een aantal interessante teksten te citeren, maar wij kijken liever vooruit. Wij houden de gedeputeerde vandaag dus aardig uit de wind.

Wij hebben samen met de VVD en de PvdA een amendement voorbereid op het herziene ontwerpbesluit 48/09 E Vaststelling Provinciaal Waterplan 2010-2015. Dat amendement wordt mede ondertekend door de SP en de Brabantse Partij.

Ik zal u het amendement overhandigen, voorzitter. Ik heb begrepen dat de stemming bij de begroting zal plaatsvinden. Het amendement is al aangeboden aan de fracties, daarom zal ik het nu niet nogmaals voorlezen.

De voorzitter: Door de leden mw. Kerkhof-Mos, Van der Burgt, mw. Wijnands, Van Zeeland en Punt wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten in vergadering bijeen op vrijdag 20 november 2009,

ter behandeling van Statenvoorstel 48/09 A inzake het besluit tot vaststelling van het Provinciaal Waterplan 2010-2015;

besluiten in bovengenoemd besluit aan artikel 3 van het ontwerpbesluit 48/09 B toe te voegen:

in aanvulling op bovenstaande zal ten behoeve van de financiering van met name de 2de Bestuursovereenkomst met de Waterschappen €27.5 mln. worden ingezet door afroeping van de in de begroting opgenomen risicoreserve

van €44 mln. Investeringsagenda BrabantStad, zoals o.a. vermeld in de aanvullende Memorie van Antwoord 56/09 D;

artikel 4 van het ontwerpbesluit 48/09 B te wijzigen als volgt:

De financiën zullen worden ingezet voor wettelijke taken, landelijke afspraken en de taken die uit de grondwaterheffing kunnen worden gefinancierd alsmede ter financiering van de uitvoering van de 2de Bestuursovereenkomst met de Waterschappen. Omdat voor de overige posten in het kader van de rolopvatting van provincie en de stimulerende rol van de provincie momenteel nog geen middelen beschikbaar zijn, wordt vooruitlopend op de dekking daarvan €13 mln. als preprioriteit aan te merken voor de volgende bestuursperiode.

Het college wordt opgeroepen, dit in de begroting te verwerken."

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A1.

Het woord is aan de heer Van Zeeland.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voorzitter! Vandaag maken wij het begin van het einde mee van een besluitvormingsproces over een onderwerp dat van levensbelang is: water. En levensbelang kunnen we gerust letterlijk nemen. Toen in Peru het drinkwaterbedrijf geprivatiseerd werd, brak er een volksoptocht uit. Alhoewel het in ons natte land moeilijk voorstelbaar is, kan gebrek aan water volgens pessimisten de inleiding zijn van een Derde Wereldoorlog. (Israël, Palestina, Syrië en Jordanië).

Water dus. Water waarvan we soms te veel hebben, dan weer te weinig. Wij weten vaak niet eens precies hoeveel water er onttrokken wordt. Gezond water en vervuild water.

Dit provinciale waterplan gaat niet over zomaar iets. Het is ook dáárom dat wij als PS samen met GS zoveel tijd hebben gestoken in het maken van keuzes en waarom er zoveel afwegingsmomenten geweest zijn.

Ik kan nu al verklappen dat mijn fractie bij de belangrijkste en meest elementaire keuzes van meet af aan heeft ingezet op een hoog ambitieniveau. Zij is daarin helaas niet gesteund

door een meerderheid in de Staten. Ook bij het rekening houden met de gevolgen van veranderende klimatologische omstandigheden zou de SP andere keuzes gemaakt hebben. Los van de politieke verhoudingen die in dit huis nu eenmaal zijn zoals ze zijn, kregen wij te maken met twee hindernissen. Allereerst was daar de gedeputeerde. Hij presteerde het om vorig jaar de keuzes van de meerderheid zó te vertalen dat een extra commissievergadering noodzakelijk was om een en ander bij te stellen.

Toen kwam de economische crisis gevolgd door rijksbezuinigingen er bovenop en dat bleek aanleiding te zijn tot snijden in de begroting en dus ook in de ambities van dit provinciale waterplan. Onder protest van deze Staten zijn de bezuinigingen deels teruggedraaid. Het is meer ondanks dan dankzij deze gedeputeerde dat er nog een beetje ambitie overblijft in het waterplan.

Wij waren het eens met de kritiek van de Waterschappen en zijn daarom blij dat hoogstwaarschijnlijk de afspraken uit de tweede bestuursovereenkomst kunnen worden nagekomen. De instandhouding van het ambitieniveau van de bestuursovereenkomst water is goed voor het bereiken van de provinciale waterdoelen (NBW (Nationaal Bestuuraccoord Water), KRW (Kader Richtlijn Water), EVZ (Ecologische Verbindingszone), Beekherstel, GGOR (Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime), etc.); de provinciale natuur- en landschapsdoelen (o.a. EHS, natte natuurgebieden en natuurontwikkeling beekdalen) en de provinciale landbouw- en reconstructiedoelen (o.a. herstructurering landbouw, beëindiging landbouw en bevordering verbrede landbouw), maar het blijft onvoldoende.

Het hele voortraject ga ik niet herhalen, ik wil slechts aan de hand van enkele moties en amendementen pijnpunten belichten in de hoop het leed wat te verzachten. Ik kom allereerst bij de waterveiligheid. Te weinig is klimaatadaptatie uitgangspunt geweest in de plannen zoals deze nu voorliggen. Ik stel voor om bepaalde activiteiten in het winterbed van de Maas uit te sluiten, omdat wij vinden dat een overheid niet kan toelaten dat wel bepaalde activiteiten worden toegestaan voor eigen risico. Wees consequent.

Het maakt voor ons ook niet zoveel uit of er permanent mensen wonen in het winterbed of dat er door het jaar heen permanent verschillende mensen recreëren. Risico is risico. Ik dien een amendement in waarin ik voorstel te regelen dat geen nieuwe kapitaalintensieve bedrijvigheid en permanente verblijfsfuncties worden toegestaan in buitendijkse gebieden en het winterbed.

Waterkwaliteit is een heikel punt. Hier zijn de wegen van de gedeputeerde en onze fractie al in een vroeg stadium gescheiden, voorzitter. Waar wij in vroeger tijden steeds bij onze zuiderburen aanklopten om toch eens een einde te maken aan de bovenloopse bronnen van vervuiling, worden wij nu voor schut gezet door de Vlamingen. In tegenstelling tot Noord-Brabant durft men in Vlaanderen wel ambitie te tonen en een groot gedeelte van de oppervlaktewateren te bestempelen als "natuurlijk water" met daaraan gekoppeld een hogere kwaliteitsambitie.

Bij 't Merkske kon de gedeputeerde er niet meer omheen. Het was wel erg zot om de Vlaamse helft als natuurlijk te kwalificeren en het Nederlandse deel als niet-natuurlijk. Ik vraag vandaag per amendement om ons niet totaal belachelijk te maken en nog meer oppervlaktewateren als natuurlijk te kwalificeren. Dit is geen luchtftietserij; een hoger kwaliteitsniveau is wel degelijk haalbaar. Over de grondwateronttrekkingen is ook het nodige gezegd. Ook hier was de gedeputeerde aanvankelijk doof voor wat PS wilde. Gelukkig heeft hij op tijd eieren voor zijn geld gekozen en is hij afgestapt van zijn plan om nu al de grondwaterheffing voor de landbouw in te trekken. Maar er is meer. Ik heb nog altijd niet de indruk dat wij echt weten hoe ons grondwatersysteem werkt, hoe groot de omvang is, hoeveel water waarheen stroomt en vooral ook hoeveel grondwater er onttrokken wordt. Om hier meer helderheid over te krijgen, stel ik om te beginnen voor met een bemeteringsstelsel gewerkt gaat worden om inzichtelijk te krijgen hoeveel grondwater er daadwerkelijk onttrokken wordt. Ik dien daartoe een amendement in, voorzitter.

Daarnaast zal meer dan tot nu toe moeten worden ingezet op handhaving en moeten worden opgetreden bij illegale onttrekkingen. Hiermee

verband houdt het voorstel om de ruimte voor industriële onttrekking van grondwater bij voorbaat te vergroten.

De industrie verdient een pluim voor het feit dat het gelukt is om de afspraken over beperking van het gebruik na te komen. GS verdienen echter geen pluim voor hun voorstel om dit goede gedrag door middel van een verruiming meteen de nek om te draaien. Wij stellen voor om pas bij gebleken behoefte de mogelijkheid te onderzoeken of verruiming tot de mogelijkheden behoort. Dus geen carte blanche voor de industrie. Ook hierover dien ik een amendement in.

Voorzitter. Wij missen ook de nodige urgentie bij de aanpak van diffuse bronnen. KRW-doelstellingen worden te ver vooruitgeschoven. Om lokaal aanvullend beleid boven op generiek beleid te stimuleren, dien ik een amendement in. In plaats van bevorderen stel ik voor in te zetten op lokale aanvullende maatregelen op generiek beleid ten aanzien van het verbeteren van waterkwaliteit. Dit hoeft niets te kosten. De ILG-gelden (Investeringsbudget Landelijk Gebied) kunnen hiervoor worden ingezet.

Daarnaast zien wij ook graag dat met een vergunningsstelsel verontreiniging van oppervlaktewater vervuilers kunnen worden aangesproken op hun gedrag. Zo kunnen afspraken worden gemaakt – en gehandhaafd – om de vervuiling door diffuse bronnen terug te dringen. Preventie en gerichte bronaanpak zijn hierbij sleutelwoorden. Minder vervuiling aan de bron, betekent minder kosten voor de waterzuivering. Hier valt écht wat te halen! Ik mis een visie.

En wat te denken van het dreigende fosfaattekort dat wereldwijd maar ook in Nederland niet ondenkbeeldig is? Waar zijn we goed in, in Brabant? Innovatie, nieuwe ontwikkelingen!

De kringloop voedsel, mens, riool, bemesting, voedsel is in onze moderne wereld onderbroken. Gisteren is een brief van minister Verburg van LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) gepubliceerd waarin uitgebreid wordt stilgestaan bij fosfaatschaarste. Helaas worden ook daar de oplossingen aan het einde van het proces gezocht, in plaats van bij de bron.

GS zijn dol op proeftuintjes. Hier is een goed idee: start een proeftuin waarbij de zojuist genoemde kringloop hersteld wordt. Ik dien hiertoe een motie in, voorzitter.

Ik vermoed dat andere fracties uitgebreid stil zullen staan bij de natte natuur. Ik beperk mij even tot de opmerkingen dat het ontbreekt aan aandacht voor kwelherstel in de "naad van Brabant". Het klinkt viezer dan het is, maar het water wat hier opborrelt is van het zuiverste soort, waarvan de natuur op een bijzondere manier profiteert. Hierover dien ik een motie in.

Wij hebben de indruk dat de lasten die de diverse categorieën moeten opbrengen niet in verhouding staan tot de mate van gebruik en de mate waarin wordt bijgedragen tot vervuiling van het water. De inzet moet zijn dat de vervuiler betaalt. De lasten moeten zo eerlijk mogelijk verdeeld worden. Om inzichtelijk te krijgen hoe de lasten van de verschillende categorieën zich verhouden tot het gebruik en hoe de categorieën bijdragen tot de vervuiling, dien ik een motie waarin GS worden opgeroepen om ons bij de Voorjaarsnota een helder overzicht te verschaffen.

Voorzitter. Het is toch nog een heel verhaal geworden. Dat is bewust gebeurd want het betreft een van de belangrijkste onderwerpen in deze periode. Wij hebben er lang over gesproken. Ik resumeer waar het werkelijk om gaat:

- het onderkennen van de noodzaak van schoon water;
- borging van voldoende drinkwater;
- voldoende onderkenning van de potentiële gevaren van wateroverlast.

Wij maken fundamenteel andere keuzes dan dit college, voorzitter, en dat spijt ons oprecht. Wij hadden met veel meer liefde gestemd voor een provinciaal waterplan dat de ambitie uitstraalt om schoon water, een veilige leefomgeving en voldoende natuurontwikkeling te garanderen in de toekomst. Zoals het er nu uitziet, voorzie ik dat de SP tegen dit PWP (Provinciaal Waterplan) zal stemmen, maar ik sluit een wonder niet uit. Mochten onverhoopt al onze voorstellen aangenomen worden, zullen wij uiteraard overwegen het PWP te steunen.

De voorzitter: Door de leden Van Zeeland en mw. Verstappen wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

gezien het Statenvoorstel 48/09 A - Provinciaal Waterplan 2010-2015;

overwegende dat:

- *het uit veiligheidsoverwegingen niet wenselijk is om in het winterbed op eigen risico te bouwen;*

besluiten:

- *het Provinciaal Waterplan 2010-2015 bij hoofdstuk 12 hoogwaterbescherming paragraaf 12.2.1 de tekst te schrappen:*

"Daarom is het nodig om voorwaarden te stellen aan (nieuwe) buitendijkse ontwikkelingen. Bewoners en gebruikers in het winterbed zijn zelf verantwoordelijk voor veiligheid en schade maar wij vinden het noodzakelijk om gezamenlijk met gemeenten nut en noodzaak van buitendijkse ontwikkelingen af te wegen en te bepalen of en welke voorwaarden nodig zijn voor (nieuwe) buitendijkse ontwikkelingen."

- *in paragraaf 12.2.1 de betreffende tekst te vervangen door:*

"Daarom is het nodig om geen nieuwe kapitaalintensieve bedrijvigheid en permanente verblijfsfuncties toe te staan in buitendijkse gebieden en het winterbed. Nieuwe ontwikkelingen in het winterbed zijn wel mogelijk in het kader van stimulering van natuur en recreatie (geen verblijfsrecreatie)."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A2.

Door de leden Van Zeeland, Martens en mw. Verstappen wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

gezien het Statenvoorstel 48/09 A - Provinciaal Waterplan 2010-2015;

overwegende dat een Goede Ecologische Toestand (GET) voor meer oppervlaktewateren wenselijk is;

besluiten het Provinciaal Waterplan 2010-2015, hoofdstuk 6, paragraaf 6.3.1, 2e aandachtspunt als volgt te

wijzigingen:

"De in dit plan onderscheiden waterlichamen in 2027 ten minste het KRW-doel zoals beschreven in bijlage 5 behalen (Goede Ecologische Toestand) voor het Merkske, Keersop, Chaamse Beken, Tongelreep, Astense Aa, Hoge Raam, en de bovenstroomse delen van de Beerze en Reusel en goed ecologische potentieel voor alle andere waterlichamen). In deze planperiode..."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A3.

Door de leden Van Zeeland en mw. Verstappen worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

gezien het Statenvoorstel 48/09 A - Provinciaal Waterplan 2010-2015;

overwegende dat:

- *op dit moment onvoldoende zicht is op de omvang van kleine en illegale onttrekkingen;*

besluiten het Provinciaal Waterplan 2010-2015, hoofdstuk 11, paragraaf 11.1 als volgt aan te vullen:

"De provincie streeft ernaar een zo volledig mogelijk overzicht te krijgen van alle grondwateronttrekkingen in de provincie. Daarom wordt overgegaan tot het instellen van een grondwaterbemeteringssysteem.

Daarnaast zal meer dan nu het geval is worden ingezet op handhaving op illegale onttrekkingen."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

gezien het Statenvoorstel 48/09 A - Provinciaal Waterplan 2010-2015;

besluiten het Provinciaal Waterplan 2010-2015, hoofdstuk 11, de tekst in paragraaf 11.5 te vervangen door:

"Het gebruik van grondwater voor laagwaardig gebruik door de industrie is sterk verminderd. In het kader van handhaving van het ambitieniveau zijn nieuwe onttrekkingen en uitbreiding van bestaande onttrekkingen voorsnog niet toegestaan.

Ingeval er toch een aanmerkelijke groei in het watergebruik gaat optreden, kan een herziening van het beleid worden overwogen"

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

gezien het Statenvoorstel 48/09 A betreffende het Provinciaal Waterplan 2010-2015;

overwegende dat:

- *voor een toekomstige stimulans en verbetering van de waterkwaliteit de aanvullende plannen van het Rijk in 2015 te laat komen en dat in het kader van duurzaamheid al eerder een actief beleid door de provincie moet worden uitgevoerd;*

- *ILG-gelden hiervoor een geschikt én beschikbaar instrument zijn;*

besluiten het Provinciaal Waterplan 2010-2015, hoofdstuk 8, paragraaf 8.3 - 1st gedachtestreefje:

"het bevorderen van extra lokale maatregelen in die gevallen waar deze een grote meerwaarde betekenen ten opzichte van het generieke beleid;"

als volgt te wijzigingen:

"het inzetten van lokale maatregelen als meetwaarde ten opzichte van het generieke beleid"

De voorzitter: Deze amendementen maken onderwerp van beraadslaging uit en krijgen de nrs. A4, A5 en A6.

Door de leden Van Zeeland en mw. Verstappen worden de volgende moties ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

gezien het Statenvoorstel 48/09 A - Provinciaal Waterplan;

overwegende dat:

- *de kracht van Brabant schuilt in innovatie;*
- *vervuiling aanpakken bij de bron goedkoper is dan zuivering achteraf;*
- *nuttige stoffen onnodig uit de kringloop worden onttrokken;*

dragen het College van GS op:

- *een proeftuin te starten waarbij de onderbreking van de kringloop voedsel > mens > riool > bemesting > voedsel wordt hersteld,*

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

gezien het Statenvoorstel 48/09 A - Provinciaal Waterplan 2010-2015;

overwegende dat:

- *de burger in absolute zin het meeste bijdraagt aan de totale inkomsten aan heffingen;*
 - *de kosten voor de burger op jaarbasis met 3.5% zijn toegenomen, de hoogste stijging van alle inkomsten-sectoren;*
 - *niet inzichtelijk is hoe de kosten zich verhouden tot de daadwerkelijke bijdrage aan gebruik en vervuiling door de verschillende sectoren;*
 - *de lasten per sector (in relatieve zin) in verhouding moeten staan tot gebruik en bijdrage aan vervuiling;*
- dragen GS op om PS bij de Voorjaarsnota 2010 een overzicht te verstrekken waarin de verhoudingen van de lasten t.o.v. gebruik en bijdrage aan de vervuiling van water door de verschillende sectoren inzichtelijk zijn gemaakt, en gaan over tot de orde van de dag."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

gezien het Statenvoorstel 48/09 A - Provinciaal Waterplan 2010-2015;

overwegende dat kwelherstel in de 'naad van Brabant' zeer locatiegebonden maatwerk is;

dragen GS op te onderzoeken welke maatregelen noodzakelijk zijn om het kwelherstel in de 'naad van Brabant' te bevorderen en op welke wijze dit in fase 2 van de Verordening Ruimte kan worden ingepast, en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze moties maken onderwerp van beraadslaging uit en krijgen de nrs. M1, M2 en M3.

Het woord is aan de heer Van der Burgt.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voorzitter! Het water staat volop in de belangstelling. Dat hebben we gemerkt bij de behandeling van het PWP in de commissie RM. De inspraak bij het PWP heeft veel reacties opgeleverd van maatschappelijke organisaties en belanghebbenden. De wijze waarop GS steeds aan de commissie de bouwstenen van dit plan hebben voorgelegd, spreekt ons aan. Waardering is er ook voor alle medewerkers in dit huis die ons steeds tijdig van alle informatie hebben voorzien.

De discussie over de financiële paragraaf heeft het laatste jaar wel sterk de boventoon gevoerd.

Mevrouw Kerkhof heeft met haar motie de financiële paragraaf goed op de kaart gezet.

Wij hebben ons steeds kritisch opgesteld, zeker in de huidige tijd. Het gaat om veel geld. Het is van belang om hiermee efficiënt om te gaan. Wij gaan akkoord met de oplossing die voor de financiering is voorgesteld. Wij hebben daarvoor samen met het CDA en de PvdA een amendement ingediend. Hoewel wij nu gaan preprioriteren, blijven de ambities overeind die wij vorig jaar met elkaar hebben afgesproken. Waterveiligheid, bescherming grondwater, waterkwaliteit en beek- en kreekherstel zijn belangrijke speerpunten voor ons. Het is vreemd dat de Unie van Waterschappen nu aangeeft €100 mln. te kunnen bezuinigen en dat het PWP kan vervallen. Wij denken dat er nog veel meer bezuinigd kan worden als de waterschappen geïntegreerd worden bij de provincies. Soms kun je er geen touw aan vastknopen. Het ene waterschap – Delta – zegt miljoenen te kunnen bezuinigen en het andere zadelt de ingezetenen op met een lastenverzwaring van meer dan 4%, exclusief inflatiecorrectie, en dat in deze tijd waarin burgers geconfronteerd worden met de gevolgen van de crisis.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Voordat er misschien een misverstand ontstaat, het is geen bezuiniging bij Delta maar de besteding van de gelden wordt vooruitgeschoven omdat besteding in deze periode niet mogelijk is. Delta heeft niet gezegd dat zij gaan bezuinigen.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Ik neem daar kennis van, mijnheer Martens. Het leek alsof dat Delta wel degelijk ruimte had gevonden om te bezuinigen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voorzitter! Ik heb de heer Van der Burgt net horen zeggen dat de VVD pleit voor opheffing van de waterschappen. Dan kunnen we elkaar misschien vinden in enige actie.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd dat we duidelijk willen bezien wat we eventueel kunnen bezuinigen. Die berekeningen worden ongetwijfeld gemaakt als de

waterschappen geïntegreerd worden in de provincies. Die cijfers wil ik wel eerst zien voordat wij hier zo maar ja tegen zeggen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Mag ik hieruit concluderen dat als uit de cijfers blijkt dat het goedkoper is ze in de provincies te integreren, u ervoor bent?

De heer *Van der Burgt* (VVD): Dat zullen we op dat moment overwegen en dan het juiste besluit nemen.

De fractie van de VVD verheugt het dat een voortvarend begin is gemaakt met de kaderrichtlijn water. Het is een grote verdienste van KRW dat op stroomgebiedniveau een vergaande samenwerking tot stand is gekomen, ook over de grenzen heen, waar onze fractie een paar vragen over heeft. Kijk maar naar het provinciaal waterplan en de beheerplannen van de Brabantse waterschappen, die allemaal afgestemd zijn op en onderdeel uitmaken van het stroomgebied beheerplan. In dit kader wordt vandaag in Maastricht een symposium georganiseerd met als titel "Eén stroomgebied, samen verder".

Dan over de structuurvisie. Een aantal belangen wordt door het rijk via een algemene maatregel van bestuur geregeld. De provincie is gehouden deze in de verordening ruimte op te nemen. Daarnaast is er bij een aantal onderwerpen sprake van provinciaal belang. GS stellen voor die ook in de verordening Ruimte op te nemen. Een voorbeeld hiervan zijn de wijstgronden. Fase 1 van de verordening Ruimte wordt binnenkort behandeld. We lezen dat voor fase 2 van de verordening Ruimte met betrekking tot het waterplan nog een aantal zaken bekeken en onderzocht moeten worden. Er komt nog een presentatie van fase 2 in de commissie RM. Daarom willen we vandaag niet verder op dit onderwerp ingaan en wachten we eerst concrete voorstellen van GS af.

Over agendapunt 49/09, verordening water Noord-Brabant, hebben we geen opmerkingen. Hetzelfde geldt voor agendapunt 25/09, Waterverordening waterschap Rivierenland.

Met voorstel 50/09, de grondwaterheffingen,

hebben we wel de nodige moeite. De VVD-fractie heeft zich steeds ingezet voor de invoering van een heffingvrije voet van 150.000 m³ water. Waar gaat het nu eigenlijk om? Er zijn 7300 vergunninghouders die een heffing betalen. Daarvan doen er maar 2400 mee aan het programma beregen op maat en daarvoor ontvangen ze subsidie. Het gaat dus om een beperkte groep agrariërs, land- en tuinbouwers. Daarnaast zijn er ook honderd industriële onttrekkingen die 255.000 euro aan dit programma moeten bijdragen. Ondanks hun inspanningen voor waterbesparingen zien deze industrieën hier niets van terug. Wij vinden het niet geheel correct dat die industriële onttrekkingen die een derde bijdragen aan dit programma, helemaal niets terugzien, ondanks de enorme besparingen die ze in de afgelopen jaren al hebben gerealiseerd. We zien in het voorstel duidelijk terug dat voortzetting van de grondwaterheffingen voor alle onttrekkingen voor de provincie een toename van de administratieve lasten betekent. Waar zijn we in dit huis toch mee bezig? Zijn we voor 2400 deelnemers geld aan het rondpompen? Aan de ene kant betalen ze een heffing en aan de andere kant krijgen ze het in de vorm van subsidie terug. Naar aanleiding van de aanpassing in dit voorstel zullen er in dit huis extra kosten moeten worden gemaakt. Kan de gedeputeerde aangeven, hoe hoog die voor 2010 en voor 2011 zijn? We lezen ook dat de projectstructuur na 1 januari 2012 nog aan de nieuwe situatie moet worden aangepast. Graag krijgen we te horen, wat de kosten daarvan zijn. We vinden het trouwens ook merkwaardig hoe GS erbij komen de heffingvrije voet twee jaar uit te stellen. We hebben juist in het bestuursakkoord afgesproken dat we efficiënt gaan werken en gaan dereguleren. De VVD-fractie blijft bij haar standpunt dat de heffingvrije voet per 1 januari 2010 moet worden ingevoerd voor alle wateronttrekkingen. Onze fractie heeft hiertoe een amendement voorbereid dat ik u graag zal overhandigen. In de commissie heb ik al opgemerkt, en dat wil ik hier herhalen, dat boeren en tuinders de afgelopen tien jaar duidelijk hebben aangetoond dat ze zuinig met water kunnen

omspringen. De waterschappen als bevoegd gezag kunnen in samenwerking met de ZLTO zuinig gebruik gemakkelijk stimuleren en dat juichen we ook toe.

Dank voor de te vroege verspreiding van de moties en amendementen van de SP. Wij zullen er later op terugkomen.

De voorzitter: Door het lid Van der Burgt wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 november 2009 ter behandeling van gewijzigd statenvoorstel 50/09 (Bijlage 1 bij Memorie van Antwoord/Nota van Wijziging 50/09D) Verordening grondwaterheffing Noord Brabant, overwegende dat:

- *GS in het voorstel opgenomen hebben dat bronbemalingen niet belast zullen worden, maar andere onttrekkingen wel;*
- *er een forse inhaalslag gemaakt kan worden in het kader van deregulering en lastenverlichting;*
- *in het coalitie-akkoord afspraken zijn gemaakt ten aanzien van efficiënt werken;*
- *er voldoende vertrouwen is in de land- en tuinbouw, die de afgelopen 10 jaar bewezen heeft zuinig om te kunnen springen met water,*

verzoeken gedeputeerde staten van Noord-Brabant de Verordening grondwaterheffing Noord Brabant als volgt aan te passen:

"vanuit het oogpunt van kostenefficiëntie hanteren wij met ingang van 1 januari 2010 een heffingsvrije voet voor alle onttrekkingen van 150.000 m³ per jaar per inrichting."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A7.

Het computersysteem voor het geluid ligt plat en moet gereset worden. Het zal een minuut of tien duren. Daarom schors ik nu voor de koffiepauze.

De vergadering wordt van 10.17 uur tot 10.33 uur geschorst.

Mevrouw Wijnands (PvdA): Voorzitter! "Water is de bron van alle leven. De kwaliteit en kwantiteit van het grond- en oppervlaktewater in Brabant

staan onder grote druk. Een verhoogde inzet voor verdrogingsbestrijding, realiseren van natte natuureparels en morfologisch herstel van beken en kreken is dringend noodzakelijk."

Voorzitter. Deze tekst heb ik niet zelf bedacht, deze tekst komt ook niet uit één of ander artikel, deze tekst komt uit ons eigen bestuursakkoord.

Voorzitter. Er is een lange voorbereiding vooraf gegaan aan het provinciaal waterplan dat we hier vandaag bespreken. Een jaar geleden hebben we in de commissie ruimte en milieu het conceptwaterplan vastgesteld. Bij deze bespreking sprak de PvdA haar bezorgdheid uit over het lage ambitieniveau. Maar ook werd toen reeds benadrukt dat de financiering van het plan niet in orde was. Zoals het CDA het toen verwoordde: "Lastenverzwaring voor de Brabantse burgers is onacceptabel. We verwachten van GS een voorstel voor de financiering in latere jaren". Dat voorstel is er nooit gekomen. Integendeel, GS hebben een jaar later besloten dat de financiering van het plan niet haalbaar was. De PvdA betreurt het dat er in een eerder stadium door GS niet harder getrokken is aan de financiering van dit plan.

De toezegging van GS ten aanzien van de motie van het CDA bij de vorige begroting waarin door PS om extra geld gevraagd werd, blijkt bij nader inzien verschillend geïnterpreteerd te worden. Extra geld is er in ieder geval niet gekomen. Integendeel, we worden geconfronteerd met een bezuiniging van 40 miljoen euro.

Voorzitter. De afgelopen maanden hebben vooral in het teken gestaan van het zoeken naar geld. Provinciale staten hebben daarbij het voortouw genomen. In dit gezamenlijke proces zijn we gekomen tot een acceptabele uitkomst: € 27,5 miljoen nu en € 13 miljoen als preprioriteit in de begroting ten behoeve van de volgende bestuursperiode. Het is jammer dat GS deze taak niet zelf op zich genomen hebben, maar het resultaat telt en ik denk dat we daar met z'n allen tevreden over mogen zijn.

In de euforie over het gevonden geld zouden we bijna vergeten dat er ook een inhoudelijk plan ligt waar we de komende jaren mee aan het werk gaan. Het plan is degelijk, er is hard aan gewerkt door de ambtenaren en er is veelvuldig overlegd

met de verschillende partijen. Tot zover de complimenten.

Als vanzelfsprekend is de PvdA zich ervan bewust dat de financiële positie van de provincie om herbezinning van taken en invulling van ambities vraagt. Deze belangrijke taak ligt ons nog te wachten. Het is weinig zinvol om vandaag, na de zware slag die we geleverd hebben, nog te vragen om extra geld voor delen van het waterplan. Dat zullen we dan ook niet doen.

Wel wil de PvdA een aantal zaken opmerken ten aanzien van de inhoud van het plan. En zoals u zult bemerken, de PvdA vraagt hier niet om grote bestedingen, we vragen vooral om meer visie en regie van GS.

Ten eerste, de koude-warmte opslag. De PvdA maakt zich zorgen over het ontbreken van beleid ten aanzien van koude-warmte opslag. We hebben al eerder opgeroepen tot provinciale regie. We vragen GS om, samen met de B5 steden, met een visie op het beheer van de ondergrond te komen.

Ten tweede, de verdrogingbestrijding. De focus voor de verdrogingbestrijding ligt nu bij de Natte Natuur Parels. Deze bestrijding wordt vooral doorgeschoven naar de beheerplannen, maar daardoor gaat het wellicht allemaal te lang duren. Daarnaast mag de focus op Natte Natuur Parels niet betekenen dat de aandacht voor andere natte delen van de Ecologische Hoofdstructuur wegvalt. Het is de taak van de provincie om kaders te scheppen en deze ontbreken in het PWP. Wij vragen aan GS om deze taak alsnog op zich te nemen.

Hier ligt ook een koppeling met het derde punt: de biodiversiteit. Het gaat niet goed met de weidevogels in Nederland. Door de verdroging actief aan te pakken geef je de vogelsoorten een kans.

Het vierde punt: mest en bestrijdingsmiddelen. In het waterplan wordt uitgegaan van het landelijke beleid. Maar er zijn delen in Brabant die om een specifieke regionale aanpak vragen: de problemen met mest in de Peelregio en de bestrijdingsmiddelen in de regio Zundert. Wij vragen aan GS om hier aandacht voor te hebben en beleid voor te ontwikkelen. De gedeputeerde sprak onlangs in de commissie over het opstellen van een provinciaal

milieubeleidsplan. Dit onderdeel kan hij dan gelijk meenemen in het waterplan.

Voorzitter. Dan nog even kort over de andere waterstukken die geagendeerd zijn voor vandaag. Hierover hebben wij geen verdere opmerkingen. Wij zijn tevreden over de tekst die GS hebben voorgesteld voor de verordening grondwaterheffing. Door de heffingsvrije voet uit te stellen tot 1 januari 2012 krijgen de waterschappen en de ZLTO de tijd om een nieuwe maatregel te ontwikkelen voor het stimuleren van zuinig gebruik van grondwater.

De heer *Van Zeeland* (SP): Kunt u al reageren op de ingediende moties en amendementen, of komt dat in een latere termijn?

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Ik houd dat voor de tweede termijn.

De *voorzitter*: Dat is ook handig want dan zijn ze uitgedeeld.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Water is van levensbelang voor mens, dier en plant en dan wel in voldoende kwaliteit en kwantiteit. In de commissie RM hebben we er al veel over gesproken en daarom wil ik vandaag slechts enkele punten nog aanroeren.

Allereerst de kwaliteit. In het waterplan vindt de doorvertaling plaats van de Kaderrichtlijn Water. We hebben al aangegeven dat GroenLinks er voorstander van is om zoveel mogelijk wateren een Goede Ecologische Toestand te geven. In het voorliggende plan is alleen voor het Merkske gekozen en dat nog met tegenzin, omdat de Belgen er voor kozen en het heel vreemd zou zijn als wij in Nederland wel voor die beste toestand zouden kiezen. Wij hebben samen met de SP een motie ingediend om er meer beken voor in aanmerking te laten komen. Sowieso vinden wij de inzet voor en de ambitie met het waterplan onder de maat. Kwaliteit van water is zodanig belangrijk dat je er nooit hoog genoeg voor kunt inzetten.

Dan de kwantiteit. Ik noem aspecten. De woordvoester van de PvdA noemde de verdroging al. Wij zijn het er helemaal mee eens dat de

aanpak van de verdroging grote prioriteit verdient. Er is de laatste jaren een slag gemaakt voor de natte natuurplek maar de focus ligt nu nog te eenzijdig op het aankopen van hectares. De doelstelling is ook dat in 2013/2015 de verdroging opgeheven moet zijn. Als we alleen maar aankopen en verder de inrichting achterwege laten tot we de laatste hectare hebben, wordt het wel 2028 en dat is veel te laat. Wat GroenLinks betreft hoeven we niet altijd te wachten tot de laatste vierkante meter aangekocht is, maar kunnen we al beginnen met deelgebieden of met behulp van technische maatregelen in natte natuurplek de verdroging op te heffen. Wij roepen GS daartoe gaarne op.

Het laatste aspect dat ik wil noemen is dat van het grondwater. Wat ons betreft is uitgangspunt het zoveel mogelijk beperken van het gebruik van grondwater en goed registreren als het toch gebeurt. Wij zijn blij dat GS de meerderheid van de commissie hebben gevolgd door het huidige systeem van grondwaterheffing voorlopig te handhaven. Wij zijn het daarmee helemaal eens. Ook is GL het eens met de twee waterverordeningen die ter besluitvorming voorliggen. Wij blijven wel heel kritisch op onttrekking van grondwater door de industrie. Liever vandaag dan morgen ermee stoppen.

Ter afsluiting dan de financiën. Bij een goed plan horen de peggels. Een provincie die in 2007 al bestuursafspraken maakte met de waterschappen moet de financiën ook hebben geregeld. Dat moet nu geregeld worden in deze bestuursperiode en mag niet blijven hangen als preprioriteit voor een volgend college. U weet hoe snel de wereld kan veranderen. Wij moeten onze eigen verantwoordelijkheid nemen als wij plannen vaststellen. Wij willen dan ook samen met de ChristenUnie een motie indienen waarin wij GS oproepen om bij de voorjaarsnota dekking te vinden voor het ontbrekende deel van de €13 miljoen, want met de €27 miljoen die de coalitiepartijen als dekking aangeven, zijn wij het wel eens.

De *voorzitter*: Door de leden Martens en Vreugdenhil wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten, in vergadering bijeen op vrijdag 20 november 2009 ter behandeling van statenvoorstel 48/09 A inzake het besluit tot vaststelling van het Provinciaal Waterplan 2010-2015, besluiten in bovengenoemd besluit:

aan artikel 3. van het ontwerp-besluit 48/09 B toe te voegen:

"In aanvulling op bovenstaande zal ten behoeve van de financiering van m.n. de 2e Bestuursovereenkomst met de Waterschappen € 27,5 miljoen worden ingezet door afroeping van de in de begroting opgenomen risicoreserve van € 44 miljoen Investeringsagenda Brabantstad, zoals o.a. vermeld in de aanvullende Memorie van Antwoord 56/09 DD";

artikel 4 van het ontwerp-besluit 48/09 B te wijzigen als volgt:

"De financiën zullen worden ingezet voor wettelijke taken, landelijke afspraken en de taken die uit de grondwaterheffing kunnen worden gefinancierd, alsmede ter financiering van de uitvoering van de 2e Bestuursovereenkomst met de Waterschappen. Omdat voor de overige posten, voor een bedrag van €13 miljoen, in het kader van de rolopvatting van de provincie en de stimulerende rol van de provincie momenteel nog geen middelen beschikbaar zijn, wordt aan GS de opdracht gegeven in de komende voorjaarsbrief hiervoor de dekking aan te geven."

Het college van GS wordt opgeroepen dit in de begroting te verwerken"

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A8.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ruim vijftien jaar geleden begon ik mijn studie land-, water- en milieubeheer omdat toen al duidelijk was dat deze drie vakgebieden stevig met elkaar verbonden zijn. Tot op de dag van vandaag heb ik hoog in het vaandel dat water als ordenend principe ontzettend belangrijk is voor Brabant en voor Nederland omdat wij in een delta leven. Daaraan zit zowel een kwaliteits- als een kwantiteitsaspect. Wij hebben daarover lang gesproken in de commissie. Inhoudelijk zal ik er niet heel diep op ingaan. Voor ons ligt er nu een acceptabel plan, al waren onze ambities een stuk

hogere, met name op het kwaliteitsniveau.

Ik ga even in op het proces. Mevrouw Kerkhof gaf het heel cryptisch weer toen zij zei: wij houden de gedeputeerde uit de wind. Dat is eigenlijk een eufemisme. Ik denk dat de commissie ontzettend goed is opgetreden tijdens het hele proces. Zij heeft altijd de samenhang gezocht met de gemeenten en de waterschappen; de partners waarmee wij het moeten doen. Die lijn is een voorbeeld voor toekomstige plannen. De lijn die de gedeputeerde volgde door een motie van PS waardoor hij zich gesteund had moeten voelen, naast zich neer te leggen, niet te proberen de financiën te krijgen bij zijn collega's en daardoor ruzie te zoeken met de waterschappen, heeft geleid tot het missen van kansen. De waterschappen hadden immers graag het crisispakket mee opgesteld om daarin ook waterdoelstellingen te verwerken. Wij hebben in de commissie de gedeputeerde een lijdzame gedeputeerde genoemd in plaats van een leider op dit dossier.

Voorzitter. Er ligt een voorstel van de CDA-fractie voor de financiering. U heeft zojuist van de woordvoerder van de fractie van GroenLinks gehoord dat ook de ChristenUnie graag de financiën in deze periode wil regelen en zo te borgen dat de uitvoering van het waterplan gerealiseerd wordt. In dat licht kijken wij anders aan tegen het voorstel van de Unie van Waterschappen. De Unie presenteert pro-actief en met élan een voorstel om te komen tot reductie van de bestuurlijke drukte. Dat neemt niet weg dat wij de verantwoordelijkheid moeten nemen nu wij deze nog hebben. Wij hebben echter wel veel sympathie voor het voorstel en het zou mij niet verbazen als wij vandaag voor de laatste keer het Provinciaal Waterplan op deze manier bespreken.

Ik kom nu te spreken over onze verantwoordelijkheid nu en in de toekomst, namelijk de borging van het ruimtelijk beleid van dit plan. Terecht willen GS bij dit plan en met name voor regionale waterberging, natte natuurgebieden en waterbescherming een proactieve koers varen. GS willen het instrument van het inpassingsplan inzetten als een en ander tot onvoldoende voortgang en resultaat leidt. Ik hoor graag van de gedeputeerde hoe hij dit in de komende periode

wil concretiseren en op welke onderdelen hij het inpassingsplan wil inzetten. Er moet tempo gemaakt worden op dit dossier.

Ik wens de gedeputeerde heel veel "draadkracht" zoals onze commissaris zegt om te "twernen" met de partners, dus geen ruzie zoeken maar samen optrekken om dit waterplan tot een succes te maken en het voortouw te nemen bij de ruimtelijke regie.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Zowel in de begroting als in de Energienota als in het voorliggende Provinciaal Waterplan spelen natuur en milieu een ondergeschikte rol. Keer op keer moeten wij op de barricades voor de planetkant. Ik blijf signaleren dat natuur, dieren en ecologische waarden beschouwd worden als een lastig aanhangsel dat met een paar centen tevreden gesteld kan worden en verder weggemoffeld. Iedereen weet wat er gebeurt als je een poot onder een tafeltje weg zaagt. Precies, het valt om!

Het ecologisch fundament van ons water heeft zijn beslag op people en profit. Pas als wij in staat zijn een gezond evenwicht te creëren waarin people, planet en profit in balans zijn en elkaar onderling versterken, mogen wij pas spreken van een strategisch toekomstbestendig waterbeleid. Die balans is niet bereikt als de waterkwaliteit niet verbetert. De kwaliteitsverbetering van het Nederlandse regionale oppervlaktewater stagneert. Dat blijkt uit het rapport Waterschapsspeel 2009 van de waterschappen. Daarin staat: "De afgelopen jaren zijn geen grote verbeteringen van de chemische waterkwaliteit meer gerealiseerd." Er zitten nog te veel meststoffen, zware metalen en bestrijdingsmiddelen in het oppervlaktewater. Ook het diepere grondwater is vervuild. Op plaatjes uit 2006 van heel Europa zie je dat Brabant het meest vervuilde bodem- en grondwater heeft.

De aanleg van natte natuurgebieden, een van de hoofddoelstellingen van de reconstructie, faalt. Inzetten op het tegengaan van verdere verdroging is essentieel. Hier moeten inderdaad kaders worden gesteld. Ook moeten tegenstrijdigheden worden aangepakt zoals het in een door de provincie gesubsidieerd weidevogelgebied toestaan dat grondwater wordt weggehaald en maïselden

worden aangelegd. Op die manier wordt het geld over de balk gegooit.

Water is verbonden met biodiversiteit. Een slechte waterkwaliteit, het verlies van natuurlijke waterlopen en verdroging zijn direct terug te zien in de afname of het helemaal verdwijnen van talloze soorten. Het KRW-doel bevat een maatstaf Goede Ecologische Toestand (GET). Zet die maatstaf in voor de unieke Brabantse waterlopen.

Het principe "de vervuiler betaalt" moet worden gehandhaafd. Daarom moet de grondwaterheffing behouden blijven. Water is niet vanzelfsprekend. Dat besef moet bij kleine en grote gebruikers nog verder doordringen. Ik wijs in dit verband op het hoge watergebruik in de vee-industrie. Daar gebruikt men drinkwater, reinigingswater, en water voor luchtwassers. Het produceren van één kilo vlees vergt duizenden liters water. Terwijl het vlees over de grens verdwijnt, blijft Brabant zitten met vervuild oppervlakte- en grondwater. Een schrijnend voorbeeld van inconsequentie is de Peel. Dat gebied is door GS aangeduid als een waterafhankelijk natuurgebied met hoge prioriteit maar staat als watergebied tegelijkertijd onder druk vanwege overvloedig aanwezige veebedrijven en vanwege de plannen voor het agrobusinesspark.

Het is onbegrijpelijk dat er nog steeds illegaal water wordt onttrokken. Wij steunen dan ook de vraag om betere handhaving en om een grondwaterbemeteringsstelsel. Brabant is rijk aan water. Laten wij die rijkdom koesteren en er goed op passen zodat ook onze kinderen nog kunnen genieten van de typisch Brabantse beken, kreken en poelen.

Wij steunen het voorliggende provinciale waterplan dan ook zeker niet. De amendementen en moties van de SP zijn mede namens ons ingediend. Het amendement over de heffingsvrije voet ondersteunen wij niet.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik wil beginnen met het plan als zodanig en vervolgens via de kwaliteit gaan naar de financiën. Het plan heeft een langdurig proces gekend. Wij vinden het plan acceptabel. Uit het boekwerk en de cijfers blijkt dat niet alles is ingevuld en dat sprake is van een standaardinvulling, maar dat zijn peanuts in

zo'n groot plan. Ik wil iedereen die eraan gewerkt heeft complimenteren. Het is een gecompliceerd werk geweest.

Kan het plan in de uitvoeringsfase bijgesteld worden als dat noodzakelijk mocht blijken? Wat wij nu aardig vinden, kan er over een of twee jaar anders uitzien. Dan moet er ruimte zijn voor een andere uitvoering.

Het ambitieniveau bij de kwaliteit had wat ons betreft hoger mogen zijn. Ik noem in dit verband de verdroging, de meststoffen en het Oostpolderverhaal. In dat laatste gaan wij overigens niet mee; wij vinden die 700 meter prima. Het is gênant dat wij door België op de vingers getikt worden inzake het natuurlijk water. Validatie van natuurlijk water hadden wij graag op meer punten gezien. Het is jammer dat Brabant dat ambitieniveau niet uitstraalt. Brabant moet op alle fronten top presteren. Dat geldt ook voor de ambities in het waterplan. Het is een gemiste kans.

Wij zijn blij dat GS bij de grondwaterheffing de richting van de commissie volgen. Je hebt niet altijd de meest rechtstreekse economisch goedkoopste manier nodig om verder te komen. Vaak moeten daarvoor omwegen gevonden worden. Die komen in eerste instantie vaak uit op penny wise and pound foolish, maar als die aanpak leidt tot resultaten, is die wel noodzakelijk. Wij snappen de bezwaren van de fractie van de VVD in dezen maar kunnen niet met haar motie meegaan omdat wij het doodzonde zouden vinden als allerlei bedrijven tot 150.000 kuub kunnen oppompen.

Wij hebben geen vragen over de verordening. Die is goed.

Met betrekking tot de financiën herhaal ik de opmerking die ik tijdens de algemene beschouwingen heb gemaakt. Ik vind dat groenkapitaal ook als kapitaal benoemd mag worden. Daarvoor zou je een berekeningsmethode moeten vinden. Dit geluid komt ook wel eens uit de fractie van het CDA. Daar komen af en toe heel goede geluiden uit! Groenkapitaal is kapitaal. Dat is van groot belang. Dat mag ook zo benoemd worden en daaraan mag een bepaalde waarde worden toegekend. Ik vind dat dit veel te weinig gebeurt en roep GS op om daar onderzoek naar te

verrichten en te kijken hoe dit in het kader van de Telos-driehoek beter kan worden opgepakt. Het verbaast ook mij dat van dit hele plan niets opgenomen is in het crisispakket. Ik had dat wel logisch gevonden en wil graag de argumentatie horen waarom dat niet is gebeurd.

Ik kom in tweede termijn nog terug op het amendement van het CDA, maar ik wil eerst graag uitleg over de tegenstrijdigheid van dit amendement met het amendement dat straks bij de begroting wordt ingediend.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voorzitter! Mijn bijdrage kan kort zijn want iedereen heeft al verteld hoe belangrijk water is. Dat komt met name omdat wij het niet fijn vinden natte voeten te krijgen en niet houden van smerig water. Wij moeten zuinig en duurzaam omgaan met water. Er is heel veel te doen in Brabant en de ambities in het waterplan zijn voor ons acceptabel. Wij vinden dat diverse zaken goed aan de orde zijn komen.

Er kan natuurlijk altijd een tandje bij. De kwaliteit van de natuur en het drinkwater zullen goed worden geborgd met de kaderrichtlijn water.

Diverse keren wordt gesproken over het belang van de veiligheid. Daarover zijn ook bestuurlijke afspraken gemaakt in de reconstructiecommissie en dat gebeurt niet voor niets. Die afspraken hebben een meerjarig karakter omdat het gaat om zaken met grote infrastructurele, organisatorische en financiële belangen. In de reconstructiecommissie heeft de provincie een aantal initiatieven genomen en die moeten zeker worden nagekomen. Er ligt een bestuurlijke afspraak met de waterschappen. Er zijn ook afspraken in het kader van het programma Ruimte voor de Rivier en over het gebied Krammer-Volkerak. Vorige keer heeft de gedeputeerde aangegeven dat daar al een keuze gemaakt is, maar dat er nog gekeken moet worden naar geld.

In het kader van de financiering moeten er keuzes gemaakt worden en dat is niet gemakkelijk. Ik kan instemmen met het amendement dat ertoe strekt om een gedeelte van het geld wel vast te leggen en door middel van preprietering de rest van de middelen te zoeken om als overheid betrouwbaar over te komen.

De *voorzitter*: Ik stel voor dat de gedeputeerde Hoes meteen begint met het beantwoorden van de vragen en zijn commentaar geeft op de ingediende amendementen en moties.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ik moet uitkijken dat het geen marathonbeantwoording wordt. Gezien de andere thema's die vandaag nog op de agenda staan, zal ik proberen om mij zoveel mogelijk te beperken. Als het te technisch is en niet bepalend is voor de vaststelling van het plan, zal ik adviseren om dat in een memo naar de commissie vast te leggen en daarover in de commissie nader te spreken.

Ik wil allereerst een formele opmerking maken want anders vergeet ik die en krijg ik ruzie met de griffie. Dat wil ik niet op mijn geweten hebben. Dat betreft het voorliggende besluit. Wij hebben voor het eerst in ons besluit bij het waterplan verwezen naar digitaal kaartmateriaal. Dat is hier blijkbaar nog nooit eerder gebeurd. Er is een fout gemaakt. Wij moeten straks in het Provinciaal Waterplan opnemen dat er een bepaald nummer is waaronder die digitale kaarten te vinden zijn. Dat nummer is NL.IMRO.9930.WP2010/0001.

Voorzitter. Ter voorbereiding van de behandeling in de Staten is in de commissie een aantal inhoudelijke discussies gevoerd. Met name ten aanzien van het ambitieniveau heeft de commissie heldere keuzes gemaakt. Natuurlijk waren er minderheden en meerderheden. Wij hebben zo goed mogelijk geprobeerd verder te gaan met keuzes van de meerderheid.

De heer Van der Burgt sprak over de hectiek die de laatste maanden is ontstaan vooral naar aanleiding van de motie die vorig jaar is aangenomen en de discussie die wij daarover hebben gevoerd. Het zou jammer zijn als die discussie in ons geheugen blijft als dé discussie over het Provinciaal Waterplan. Het gaat immers vooral om de inhoud en daarover bestaat toch een goed gevoel, zeker ook buiten deze Staten.

De discussie over de financiën is natuurlijk onder een heel ander gesternte komen te staan. Ik hoef dat niet allemaal uit te leggen; dat weet u allemaal. Maar daardoor heeft dit waterplan wel een heel andere klankkleur gekregen. Wij betreuren dat

maar het is niet anders. Wij hebben geprobeerd daarmee zo goed mogelijk om te gaan. Ik wil niet de conclusie trekken zoals mevrouw Verstappen doet, dat daarmee bewezen is dat ecologie altijd aan de achterste mem hangt. Zo is het beslist niet, maar er moet wel een balans gevonden worden tussen alle prioriteiten die deze Staten hebben. Ik vind het heel bijzonder dat de Staten in een van de amendementen hebben aangegeven zelfs voor een preprioriteit te gaan. Dat is een heel oude term die vroeger in deze Staten zeer misbruikt werd, want op een gegeven moment werd alles preprioriteit. Toen hebben wij dit woord afgeschaft en nu wordt het weer ingevoerd. Dat geeft aan hoe hoog dit thema op de agenda van de Staten staat. Ik kan dat als portefeuillehouder alleen maar zeer waarderen. Wij zullen daarmee zeer gepast omgaan.

Wij delen de opvatting van mevrouw Kerkhof dat het gaat om duurzaam en zuinig omgaan met water. Dat is de kern van het beleid dat wij vandaag vaststellen. Water is natuurlijk een onderliggende factor voor veel beleid wat wij in deze Staten voeren. Bij het Streekplan 2002 is al afgesproken dat water een van de cruciale factoren is waarop wij het ruimtelijk beleid verder baseren. Het is duidelijk dat wij daarover geen discussie hoeven te hebben.

Water is bijna sturend geworden, niet alleen voor de ruimtelijke ontwikkeling in het algemeen maar ook voor het natuurbeleid. Het wordt heel integraal opgenomen, niet alleen in dit stuk maar ook in alle natuurplannen van de afgelopen tijd en van de komende tijd. Ook daarin moeten keuzes gemaakt worden en prioriteiten worden gesteld. Het gaat immers om heel veel geld.

De heer Martens heeft gesproken over het sneller doorvoeren van verdrogingsmaatregelen. Alles heeft zijn grenzen. Wij moeten echt proberen om onze ambities nog sterker neer te zetten. Binnen de EHS hebben wij ons gefocust op de natte natuurplek. De rest laten wij niet vallen, maar wij moeten kiezen waar wij het geld het eerst willen inzetten. Dat beleid wenst het college deze periode te voeren. Wij kunnen niet anders dan daarmee doorgaan want anders verzandt alles en dat kunnen wij ons niet permitteren.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Het is niet alleen inzetten van geld. Daar zijn al enkele slagen gemaakt. Het gaat om het maken van keuzes. Ik wijs op wat er in de Langstraat speelt. Het waterschap wil een peil voor tien jaar. Uit de beantwoording van GS heb ik begrepen dat wordt bekeken of er geen deeloplossingen mogelijk of noodzakelijk zijn. Ik wil GS vragen om dit Brabantbreed toe te passen.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Dat doen wij, dat moet helder zijn. Als wij winstpunten kunnen halen op het vastgestelde beleid, doen wij dat zeker. Het grootste probleem is natuurlijk de inrichting van de EHS. Wij zijn met vereende krachten bezig om overal waar het kan, de kavels te kopen om juist de natuurgebieden aan te sluiten. In droge natuur is het gemakkelijk de inrichting te realiseren dan in natte natuur. Wij lopen echt tegen dat probleem aan in nogal wat natte natuurplek waar wij grote delen hebben aangekocht en niet tot inrichting kunnen overgaan omdat er een paar cruciale kavels ontbreekt. Wij zetten alles op alles om dat voor elkaar te krijgen. Misschien is het goed om binnenkort eens te laten zien hoeveel hectare wij inmiddels weer hebben aangekocht.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie/SGP): Voorzitter! De gedeputeerde spreekt zich tegen. Eerst roept bij de Staten op om vooral niet alleen over de financiën te praten maar ook over de uitvoering en het concrete plan, en nu zegt hij: wij hebben niet zoveel geld, wij moeten prioriteiten stellen. Ik wil graag weten, wat concreet gedaan wordt om die versnelling daadwerkelijk te realiseren, even los van het geld. Daarvoor zijn instrumenten, maar ik hoor de gedeputeerde nooit zeggen hoe hij die instrumenten wil inzetten. Hij moet ons het goede gevoel bij dit plan meegeven.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Die vraag heeft de heer Vreugdenhil ook gesteld in zijn bijdrage. Wij zijn met diverse gemeenten in overleg om te kijken of het inpassingsplan noodzakelijk is. In de kader van de nieuwe Wro en in het kader van onze Structuurvisie leggen wij het liefst de bal bij de gemeenten. De westelijke

Langstraat was voor mij het voorbeeld om met een inpassingsplan te werken omdat het anders niet zou lukken. Om vijf voor twaalf heeft de gemeente besloten om toch zelf met de zaak aan de slag te gaan. Wij maken het inrichtingsplan en geven ambtelijke bijstand. Daarmee hebben wij voldoende snelheid gecreëerd om het beleid inhoudelijk uit te voeren. Waar een inpassingsplan noodzakelijk is, staat het bij ons op de agenda en waar het niet hoeft, doen wij het niet.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie/SGP): Voorzitter! Die discussie hebben wij heel vaak gevoerd. Kan de gedeputeerde garanderen dat het in de betreffende planperiode ook werkelijk gerealiseerd is in 2013? Want anders moeten wij onze verantwoordelijkheid nemen. Die zekerheid geeft de gedeputeerde ons ook vandaag niet.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Zo werkt het niet. Ik wil proberen om niet alle discussies te herhalen. Wij hebben onze beleidskaders met betrekking tot de realisatie van EHS en de jaren die daarvoor nodig zijn, heel helder vastgesteld. Wij hebben de einddatum opgeschoven en vinden dat wij ons daaraan moeten houden. U ziet overigens dat de Tweede Kamer een en ander veel verder opschuift. Deze discussie komt nog een keer terug. Ons beleid is helder. Dat geldt zowel voor de doelstellingen als de jaartallen als de instrumenten. Alle instrumenten zijn er: de juridische, de financiën zijn zo goed mogelijk op orde, de relaties met de gemeenten zijn goed, er zijn gebiedscommissies binnen de reconstructie, er zijn keuzes gemaakt, binnen de projectenlijst van de reconstructiecommissies hebben wij focus aangebracht, er zijn nieuwe projectleiders aangesteld; het afgelopen jaar hebben wij er alles aan gedaan om te bereiken wat de Staten graag willen. Nu moeten zij ons wel de tijd geven om alles uit te voeren. Wij houden rekening met de financiële middelen van de Staten en van het Rijk. Die bepalen de horizon. Wij doen ons uiterste best om de ILG-middelen uit te putten en ervoor te zorgen dat er geen euro overblijft op het moment dat er een termijn vervalt. Meer kan ik er niet over zeggen. U moet niet alleen op mij vertrouwen

maar ook het veld ingaan. Op informatieavonden hoort u dat iedereen zeer veel waardering heeft voor de wijze waarop de provincie daarmee bezig is. Het gaat overigens in zeer goede samenwerking met de waterschappen. De waterschappen hebben terecht hoog van de toren geblazen over de financiën. Inhoudelijk werken wij zeer goed samen.

Er zijn specifieke vragen gesteld over de Noordpolder. Ik heb even moeten zoeken hoe dat precies zit, omdat ik de situatie niet helemaal uit mijn hoofd ken. In de Memorie van Antwoord zijn daarover opmerkingen gemaakt. Ik begrijp dat die niet voldoen aan de wensen van met name de CDA-fractie. Misschien is het verstandig dat wij hierop terugkomen in commissieverband en daar de achtergronden van een en ander uitleggen.

Aan de hand van de moties en amendementen zal ik ingaan op de specifieke opmerkingen die gemaakt zijn.

Mevrouw Wijnands heeft gezegd dat er beleid ontbreekt ten aanzien van de koudewarmteopslag. Zij wil dat samen met de B5 een visie op de ondergrond ontwikkeld wordt. In IPO-verband en door IPO en VNG (Vereniging van Gemeenten) wordt gekeken hoe het zit met het eigendom van de ondergrond. Wij zijn daarmee intensief bezig. Ik stel voor om samen met mevrouw Jacobs hierover een korte notitie te maken en die naar de commissie te sturen om u even bij te praten.

Het fosfaatbeleid is vooral rijksbeleid. Ik heb onlangs op de Warandalezing gezegd dat wat het college betreft een van de uitgangspunten van het nieuwe milieubeleidsplan zal zijn dat als wettelijke normen onvoldoende soelaas bieden voor Brabant en wij dus verder zouden willen gaan, daarover discussie moet plaatsvinden. Dat zou kunnen zijn bij fosfaat of luchtkwaliteit of geuroverlast. Ik geef een voorbeeld. Een bepaalde gemeente zegt: wij hebben ons netjes aan de grens van veertien gehouden bij LOG (Landbouw Ontwikkelings Gebied). Dan zegt de hele zaal: dat is mooi, maar wij willen er geen veertien.

Dergelijke discussies moeten we het komende half jaar met elkaar aangaan om eventueel convenanten af te sluiten. Het gaat dus om een dubbel systeem. Aan de ene kant een wettelijk

systeem en aan de andere kant een tweede spoor waarop we samen met de maatschappelijke partijen en met u convenanten afsluiten waarmee we eventueel afwijken van de wettelijke normen. Die kunnen we dan vastleggen in het provinciaal milieubeleidsplan dat we nog voor de zomer in deze staten hopen vast te stellen. Ik stel voor, dat thema daarin mee te nemen.

Dan wil ik ingaan op de moties en amendementen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): U zegt dat als de wettelijke normen niet voldoen, we een discussie moeten voeren om de ambities bij te stellen. Geldt dat alleen in dat geval? Ik kan mij voorstellen dat we in Brabant op meer terreinen een hoog ambitieniveau uitspreken. Ik denk aan waterkwaliteit.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Het gaat erom dat we nu afspraken maken in het kader van de kaderregeling water. Daar zijn met heel veel partijen afspraken over gemaakt. Als we vandaag onze normen aanpassen, komt de ruzie met de waterschappen, die net is bijgelegd, in volle hevigheid terug, niet over geld maar over inhoud. Iedereen moet dan zijn plannen aanpassen en dat krijgen we nooit meer voor elkaar. Bovendien heeft u dit niveau in meerderheid al goedgekeurd. Ik zei net al dat we het via convenanten kunnen doen. Mochten we met alle partijen, inclusief waterschappen, inclusief ZLTO, op een bepaald gebied vinden dat we iets anders willen, dan staat het ons vrij dat met elkaar te doen. Wat we in Brussel vastleggen zijn resultaatverplichtingen. Als we vandaag iets anders willen en niemand werkt mee, dan hebben we een groot probleem. Als we echter op basis van vrijwilligheid met alle partijen in een gebied tot iets komen, is het een andere zaak. Water is een lastige zaak, want het heeft zo'n grote uitwerking op de rest van het gebied, dat je het volgens mij daar niet voor elkaar krijgt. Ik zou het dus willen beperken tot andere thema's maar het staat u vrij alles in te brengen wat u wilt.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik wilde even weten, of uw uitspraak wat breder geïnterpreteerd mocht worden. Ik vind het namelijk een heel

interessante uitspraak waar ik u graag aan houd.

De heer *Van Zeeland* (SP): U zei dat u zo ingaat op de moties en amendementen, maar u stipt er al een aan, namelijk A6. Hoor ik u zojuist zeggen dat u niet uitsluit dat u op lokale maatregelen gaat inzetten als meerwaarde ten opzichte van generiek beleid?

De *voorzitter*: Laten we het nu systematisch doen.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ik ga ze nu op volgorde behandelen.

Amendement 1 over de financiën is ondersteund door vijf fracties, ingediend door mevrouw Kerkhof. Het heeft zo'n grote meerderheid dat het wordt aangenomen. Ik ben er natuurlijk blij mee. Laat ik niet te technocratisch antwoorden.

Amendement 2 van de SP gaat over de buitendijkse ontwikkelingen en het bouwen in het winterbed van de rivieren. Het rijk is erbij betrokken als het toetst of daar gebouwd mag worden en wij zelf zijn erbij betrokken omdat heel veel van die gebieden in de ecologische hoofdstructuur liggen. Ons voorstel zou zijn dit in de tweede fase van de verordening Ruimte mee te nemen. Het is absoluut een belangrijk thema. Ik zou het daar willen parkeren om het dan met elkaar te bespreken. Het heeft relatief weinig toegevoegde waarde als we het nu aanpassen in dit stuk.

De heer *Van Zeeland* (SP): Als het weinig toegevoegde waarde heeft kan het net zo goed niet vermeld worden in het PWP. Het staat er nu wel in en vandaar dat wij ons amendement hebben ingediend om een duidelijke uitspraak te vragen. Het is als het ware een voorschot om dit nu te regelen. Als u het met ons eens bent, vragen wij u, het over te nemen en daarmee u nu alvast uit te spreken.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik voel mij niet vrij om het over te nemen. Ik voel mij wel vrij om het college te adviseren het naar de verordening Ruimte te verwijzen. Ik hoor de mening van de staten er wel over.

Amendement 3 gaat over de goede ecologische toestand van waterlichamen. Ik heb al eerder gezegd dat dit thema al uitgebreid is besproken in niet alleen de statencommissie maar ook met alle maatschappelijke partijen die voorstander zijn van de wijze waarop wij het nu willen vastleggen in het provinciaal waterplan. Met name de waterschappen willen het graag op deze manier vastleggen omdat het een haalbare zaak voor hen is. Ik stel wel voor dat we in het kader van monitoring en evaluatie dit thema meenemen om te kijken of we in een volgende planperiode na de evaluatie een aantal bijstellingen zouden willen aanbrengen. Ik merk er nog wel bij op dat als het gaat om 't Merkske aan Vlaamse kant het zeker niet gênant is als het nu wordt aangepast. Het is een uitdrukkelijke wens geweest van het waterschap Brabantse Delta. Tegen hun eigen wens in hebben zij nu gezegd maar te willen samenwerken met Vlaanderen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Ik zou de gedeputeerde willen vragen, zijn woorden wat zorgvuldiger te kiezen, want hij spreekt over alle maatschappelijke partijen die blij zijn met deze keuze, maar ik meen mij te herinneren dat de natuurbeschermingsorganisaties en de milieubeschermingsorganisaties hier niet blij mee zijn. Zij hebben nadrukkelijk aangedrongen op een hoger ambitieniveau en het aanwijzen van meer water als natuurlijk water.

De heer *Hoes* (GS;VVD): De heer Van Zeeland heeft daar gelijk in. Ik realiseerde het me en meende het al in mijn volgende zin te nuanceren. Toen liep u echter al deze kant op. Ik ben het dus met u eens, het zijn vooral de waterschappen. De natuur- en milieuorganisaties zouden iets anders willen.

Amendement 4 gaat over het bemeteren en het handhaven. De vraag is of wij de bevoegdheid en de mogelijkheid hebben om dat te doen. Het college meent van niet. Het is een verantwoordelijkheid van de waterschappen. Over de omvang van de kleine onttrekkingen heb ik eerder met u afgesproken dat TNO (Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek) daar onderzoek naar doet. Het resultaat

verwachten wij binnen twee tot drie maanden te krijgen. Ik heb de vorige keer ook gezegd dat ik zelf enorm schrok van de hoeveelheid water die onder kleine onttrekkingen valt. Je denkt bij klein aan weinig maar het is heel veel. De uitslag van dat onderzoek bereikt u dus binnenkort. Dan zullen we bekijken wat we ermee kunnen doen. Als het om bemetering en handhaving gaat zijn het de waterschappen die vanaf 1 januari a.s. verantwoordelijk zijn voor de kleine onttrekkingen, met uitzondering van de koude warmteopslag. Als college van GS en u als PS kunnen we niets meer met die bemetering en handhaving doen. Het is heel moeilijk omdat het vaak onttrekkingen zijn in tuinen van mensen. Daar mag je niet in komen. Dus qua handhaving kun je er nauwelijks bij komen. Het blijft een heel lastig probleem. Het is een probleem dat u belangrijk vindt en wij ook. We blijven dus vanaf het moment dat het stuk van TNO komt bekijken wat we er eventueel samen met de waterschappen aan kunnen doen.

Amendement 5 gaat over het gebruik door de industrie. De industrie kan niet zo maar extra grondwater onttrekken. Er is natuurlijk de wens bij een aantal steden en ook bij Brabant Water om met name in stedelijk gebied meer te onttrekken omdat daar gewoon wateroverlastproblemen zijn. Dat moeten we ons ook goed realiseren. Verder zijn de kaders rond dat duurzaam watergebruik heel helder vastgelegd in dit stuk. Het zijn er een stuk of 6, 7; ik zal ze nu niet allemaal noemen. Ik verwijs u naar de inhoud van het waterplan waar een stuk of vijf punten zijn aangegeven waaraan moet worden voldaan.

Amendement 6 heb ik eigenlijk al tussendoor besproken. Daar moet ik dadelijk nog eens goed naar kijken, mijnheer Van Zeeland, want u zei dat ik met de opmerkingen die ik erover maakte, ik het eigenlijk overneem. Het was volgens mij een retorische vraag van u. Ik laat het even bezinken en ik zal met mijn medewerkers bekijken of het inderdaad kan, want als het kan is het een kleine moeite het amendement over te nemen.

In amendement 7 vraagt de VVD aandacht voor een belangrijk thema, namelijk de heffingsvrije voet van 150.000 m³. De VVD-fractie en het college zijn het eigenlijk helemaal met elkaar eens.

In de laatste commissievergadering hebben de staten in ruime meerderheid duidelijk aangegeven dat u een tweejarige overgangstermijn wilt. Dat is de reden dat het college om is gegaan. Dat wil niet zeggen dat ik dit amendement eigenlijk niet goed vind. U snapt in welk dilemma wij zitten. We zijn het er inhoudelijk mee eens, maar wij volgen ook de meerderheid in de staten.

De heer Van der Burgt vroeg heel specifiek wat het eigenlijk kost. Het is belangrijk om dat duidelijk te maken, ook voor de mensen die niet in de commissie zaten. Het gaat om de voortzetting van het toetsen en handhaven. In 2010 en 2011 is het € 125.000 per jaar. Wat het beheer, onderhoud en actualisering van het provinciaal registratiesysteem betreft is het € 100.000 in 2010 en € 75.000 in 2011. Waar het gaat om voortzetting en actualisering van het project agrarisch grondwaterbeheer is het voor 2010 € 575.000 en voor 2011 € 525.000. Alles bij elkaar is het ongeveer € 800.000 in 2010 aan extra kosten en € 725.000 in 2011. Er is een aantal niet voorziene kosten, maar dit is ongeveer het plaatje.

Dit waren de lasten. Daar tegenover staan de inkomsten bij dit systeem. Er komt ongeveer hetzelfde bedrag aan inkomsten terug. Daarom hebben we ook gezegd dat het budgettair neutraal is en dus kan. We krijgen extra inkomsten uit berekening van € 750.000 per jaar en uit industrie en drinkwater van € 255.000. De reden waarom het college zegt, dat we het niet moeten doen is, dat het heel veel tijd kost, veel uren, veel papierwerk, veel rondpompen van geld en dat het de vraag is of het extra effect oplevert. Dat heeft het college afgewogen en daarover is al eerder met u een discussie gevoerd. Het lijkt mij goed dat de cijfers nog eens helder op tafel komen zodat u weet om welke bedragen het gaat. Een detail is nog dat een aantal deelnemers door restitutie van de deelnemersbijdrage meer krijgt dan de kosten die ze maken. Ook dat is inherent aan het systeem. Er zitten dus nog wat haken en ogen aan. U heeft gezegd dat we nog maar twee jaar als overgang zo door moeten gaan totdat er een nieuw systeem is waar de waterschappen nu druk mee bezig zijn. Ik hoor straks wel, hoe de staten daarover denken.

Amendement 8 is van GroenLinks en die heeft zin

in de toekomst, zie ik in het nieuwe logo. In het amendement wordt het college opdracht gegeven, bij de komende voorjaarsbrief een extra dekking aan te geven voor de €13 miljoen die we nu bezuinigen. Ik denk dat de voorjaarsnota een erg vroeg moment is om dat te doen. Wij menen dat dit amendement te vroeg is ingediend.

De heer *Martens* (GroenLinks): Het verschil met het amendement van CDA, VVD, PvdA enz. is dat zij €13 miljoen als preprioriteit voor de volgende bestuursperiode zien en in ons amendement wordt gevraagd het in deze bestuursperiode te doen. Het voorjaar is misschien wel erg snel maar we zouden het wel in de begroting voor 2011 geregeld willen zien.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Als dat zo zou zijn moeten we het toch in de voorjaarsnota al aangeven. Laat ik ook hierover helder zijn, net als over de heffingvrije voet. Wij hebben als college een andere opvatting hierover. Als college hebben we natuurlijk alle respect voor de inhoud van het stuk maar wij menen dat het veel goedkoper kan en dat sommige zaken uitgesteld kunnen worden. Daar blijven wij natuurlijk aan vasthouden. Desondanks zijn wij blij met extra geld waardoor het allemaal wat gemakkelijker gaat, maar wij vinden eerlijk gezegd wel dat er druk op de sector en de organisaties uitgeoefend moet blijven om in deze tijd waarin geld schaars wordt, dingen eenvoudig te doen. Wat ons betreft is het niet nodig het nu al te doen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Er ligt een ander amendement waarin het een preprioriteit is voor de volgende periode en u zegt zich daar wel achter te kunnen scharen. U zegt dus dat er wel voldoende geld is maar dat in discussie is het moment waarop we het kunnen bestemmen. GroenLinks pleit ervoor, het in deze bestuursperiode te doen. Als we over die hobbelen heen zijn en u het geld voor honderd procent wilt gaan financieren, dan in deze bestuursperiode.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Het college deelt die opvatting niet. Wij denken dat het niet nodig is.

Sterker nog, wij vinden van meerdere bedragen dat ze pas zeker gesteld hoeven te worden in de volgende planperiode. Ik begrijp ook van de staten dat als we nu voor zes jaar een plan vaststellen, we ook voor zes jaar de financiering willen kennen. Men moet zich wel herinneren dat wij eerder voordat wij over deze hele financiële exercitie begonnen, als college vroegen, ons de financiering voor deze bestuursperiode te laten regelen en bij het bestuursakkoord de rest. Dan hadden we die hele discussie van de afgelopen maanden met elkaar niet gehad.

De *voorzitter*: Het verschil tussen beide amendementen lijkt mij heel duidelijk.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Volgens mij zijn er twee verschillende zaken aan de orde, namelijk ook de wijze van financiering. U geeft nog steeds aan dat u vindt dat de kwaliteit van het plan met minder financiering overeind kan blijven.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Dat klopt.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dus dan is in wezen de financiële onderbouwing veel te luxueus.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Laat ik zeggen dat er veel onzekerheden in zitten. Dat kunt u luxueus noemen, maar ik denk dat er veel bedragen in de praktijk naar beneden bijgesteld kunnen worden.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dat is niet helemaal de argumentatie geweest waarom we in de afgelopen periode problemen hebben gehad.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Het college heeft gezegd, ook gezien de andere financiële verhoudingen, dat we dingen eenvoudiger moeten gaan doen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dat is wat anders. Ik vraag aan u: Kunt u met minder geld dezelfde kwaliteit leveren. Dan zegt u: We hebben minder geld, dus moeten we het eenvoudiger gaan doen. Wat is het verschil tussen eenvoudiger doen en kwaliteitsbeheersing?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Dan moet je op projectniveau gaan kijken waar de verschillen zitten. Zover zijn we nog niet omdat veel projecten nog maar nauwelijks bestaan, ze staan alleen nog beschreven maar er is nog geen uitwerking van. Het college is ervan overtuigd dat zodra je weet of je X hebt dan wel X min Y, je met X min Y ook een goed project kunt maken. Daar moeten we met elkaar aan wennen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): U doet die uitspraak op grond van projecten die u niet in beeld hebt. Dus uw argumentatie klopt niet.

De heer *Martens* (GroenLinks): Ik zou zelfs nog een stapje verder willen gaan. U hebt aan de Staten een plan hebt voorgelegd met een financieel plaatje erbij en nu zegt u dat het eigenlijk niet klopt en dat het een beetje giswerk is wat u hebt voorgelegd. Dan hebben we hier toch echt een probleem.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Wij leggen altijd begrotingen voor. In dit geval gaat het om een zesjarig plan. Hoe verder in die zes jaar, hoe meer onzekerheden er in zitten. Wij vinden het nu verantwoord, een stukje onzekerheid erin te laten; in feite doen de staten het ook met het amendement, door mevrouw Kerkhof ingediend. Daarmee houdt je druk op de sector, die dan niet weet of het komt, het is weliswaar preprioriteit, maar wie weet komen er nog meer preprioriteiten. Daar ga ik niet van uit, het is in ieder geval de eerste preprioriteit, dus dat is in ieder geval veilig. Ik zou echt willen aanraden, druk te houden op alle sectoren in Brabant om te doen beseffen dat het minder wordt. Het is het topje van de ijsberg waar we vandaag mee bezig zijn. Het gaat de komende jaren niet alleen in Brabant maar ook in de rest van het land echt veel minder. We moeten dat heel goed inprenten. Jammer dat het zo als een deken over het mooie waterplan ligt.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): In deze staten hebben we heel vaak over de financiën gesproken en nu komt er opeens een heel nieuw argument op tafel: We moeten druk houden op de

sector.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Dat argument heb ik al veel eerder genoemd.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): We hebben ook een bestuursakkoord afgesloten, we hebben afspraken met elkaar gemaakt en daar onze handtekening onder gezet. Als je met elkaar een afspraak maakt en een bestuursakkoord sluit, wordt er voldoende druk op de andere partij uitgeoefend om het ook uit te voeren. Wat voegt het nu niet hebben van geld toe aan extra druk boven het akkoord dat we hebben gesloten voor de uitvoering van het waterplan en het bestuursakkoord met de waterschappen?

De *voorzitter*: Ik verzoek de heer Hoes zijn eerste termijn te gaan afronden.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ik denk dat ik de afgelopen maanden helder heb gemaakt dat de tijd is veranderd. In plaats van dat de bomen tot de hemel groeien, worden ze kleiner. Daar hebben we nu mee te maken. Ik vind het als portefeuillehouder voor dit belangrijke terrein heel vervelend dat we zo'n fantastisch plan nu met een heel andere emotie moeten behandelen. Het is ook wel weer goed. Ik heb al eerder gezegd dat de afgelopen jaren, zolang ik in de staten zit, het geld aan heel veel projecten is besteed waarbij je je afvraagt, wat er zou zijn gebeurd als het niet was gedaan, hoe Brabant er anders door zou zijn geworden. Die keuzes vormen het krachtenveld waarop we de komende jaren aan de slag gaan. Dat juich ik alleen maar toe en ik juich het ook toe dat we met de waterschappen en met de natuur- en milieuorganisaties die discussie de komende tijd aangaan over de wijze van uitvoering. We houden de doelstellingen vast maar die uitvoering kan anders en soberder. Die druk wil ik er heel graag op proberen te houden.

Voorzitter. Ik heb nog de moties van de SP liggen. De eerste gaat over een proeftuin tot herstel van de kringloop voedsel, mens, riool, bemesting, voedsel. Ik kan mij er niet goed een beeld bij voorstellen van wat dat is, maar ik wil er graag naar kijken.

Tegen het thema op zich kunnen we niets hebben. Dus ik wil zeker de moeite nemen om te kijken wat we kunnen doen en ik zal met een notitie erover in de commissie komen.

Motie 2 van de SP gaat over het kostenverhaal. Daar zal collega Essed binnenkort op terugkomen, want zodra wij alle gemeentelijke begrotingen hebben doorgewerkt, kunnen we zien hoe de lasten van zowel gemeenten als waterschappen worden verdeeld en kunnen we er over een aantal maanden een beeld van geven.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voorzitter! De motie gaat verder. Zij zegt ook iets over de mate van bijdrage aan de vervuiling. Graag ook daar een uitspraak over.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik wil er met alle plezier nog een keer in de commissie op terugkomen, maar ik denk dat we dit niet kunnen doen. Ik zal laten bekijken hoever we daarin kunnen komen en er in de commissie op terugkomen.

De heer *Van Zeeland* (SP): U zegt nu in alle eerlijkheid dat u niet kan onderzoeken, want dat vraag ik,

De *voorzitter*: Het is logisch dat als je tot een andere verdeling wilt komen, eerst de cijfers in volledigheid op tafel moeten liggen. Logischerwijze is die laatste stap pas te zetten als eerst deze stap is gezet.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Het is ook niet zeker of we die cijfers aan de mate van vervuiling kunnen koppelen. Daar denk ik nog over na; laten we daar in de commissie op terugkomen.

Motie 3 van de SP gaat over het kwelherstel in de 'naad van Brabant'. Het is een van de belangrijkste natuurgebieden; we hebben het daarstraks al over dit gebied gehad. De waterschappen zijn heel druk bezig inrichtingsplannen voor allerlei natuurplekjes te maken. Die moeten in 2015 gereed zijn. Dat betekent dat zij ook met de gewenste grondwaterstanden bezig zijn. Pas als ook die studie is afgerond, kunnen we precies zien waar wat moet gebeuren. Volgens mij is de motie

overbodig, want we zijn al met de waterschappen bezig inrichtingsplannen te maken en daar zit dit gewoon in.

De heer *Van Zeeland* (SP): Zij zou overbodig geweest zijn als u twee jaar geleden en verleden jaar bij de behandeling in de commissie de opmerking ter harte had genomen en het had vermeld in het PWP. De 'naad van Brabant' is er niet in te vinden en daarom heb ik het nogmaals genoemd. Als u het met mij eens bent, neem dan de motie over.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik ben het helemaal met u eens maar ik moet de tekst erop nalezen. Volgens mij hebben wij zowel de 'naad van Brabant' als aan de oostkant het Volkerak-Zoommeer als voorbeelden genoemd. Laat in ieder geval in de notulen vastgelegd zijn dat wij de urgentie van het thema met de SP-fractie delen en dat wij daar waar nodig voldoende maatregelen zullen nemen om juist daar het natuur- en waterherstel te bevorderen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Dan bent u het met ons eens. Wat is dan het probleem om de motie over te nemen? Wat is er zo moeilijk aan? Ik vraag helemaal niet om concrete maatregelen toe te zeggen maar om het te onderzoeken en te benoemen.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Volgens mij gebeurt het allemaal en dan is zo'n motie compleet overbodig, zeker ook gelet op mijn toezegging van nu. U wilt het ook in de verordening Ruimte opgenomen krijgen. De reikwijdte daarvan kan ik niet overzien maar de reikwijdte van wat wij hier hebben afgesproken wat wij nu opnemen in het PWP, is ofwel in de stukken goed opgenomen ofwel in de notulen van vandaag.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Ons probleem is dat wij van de gedeputeerde over amendement 6 en motie 3 geen helder standpunt horen. Dat heb ik nodig om te kunnen beoordelen of de CDA-fractie ze al of niet zal steunen. Ik wil van GS nu graag een duidelijke motivering horen;

die ontbreekt nu.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Motie 3 vinden wij overbodig. Over amendement 6 van de SP heb ik gezegd dat wij nog even goed moeten bezien, of het wel kan. Volgens mij moet het kunnen; laat ik daar maar even vanuit gaan.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Neemt de gedeputeerde dit amendement nu over?

De *voorzitter*: Ik heb genoteerd dat hij sprak over eventueel overnemen.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Is het niet beter dat ik eerst vraag of de staten het ermee eens zijn?

De *voorzitter*: Een amendement wordt sowieso in stemming gebracht.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Dat was mij duidelijk. Het wordt nu wat warrig. Er zit een aantal elementen in het betoog van de gedeputeerde die duidelijk aan de orde komen in fase 2 van de verordening Ruimte. Wij willen de ruimte hebben om die dan met elkaar te bespreken.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! We zouden ook eerst kunnen stemmen en dan aan het college kunnen vragen of het bereid is ze over te nemen of te ontraden. Mevrouw Kerkhof vraagt heel terecht wat het college wil, overnemen of ontraden. De staten hebben recht op een duidelijke reactie van het college, want terecht zijn er fracties die zich wat aantrekken van het advies van het college.

De *voorzitter*: Ik stel voor een heel korte schorsing te houden en de gedeputeerde te vragen in heel precieze termen zijn standpunt weer te geven over de amendementen en moties. Daarna inventariseer ik of er dan nog behoefte is aan een tweede termijn dan wel dat we tot stemming, eventueel met stemverklaringen, kunnen overgaan.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! U bent wel heel enthousiast door te zeggen dat we dan gaan

stemmen, maar ik zou wel willen vragen dan even tijd te krijgen om ons te beraden over de amendementen en moties.

De voorzitter: Natuurlijk, dat hoort erbij.

De volgorde lijkt mij nu duidelijk. Eerst zal de gedeputeerde in heldere bewoordingen over amendementen en moties spreken en dan gaan we verder.

De vergadering wordt van 11.45 uur tot 11.50 uur geschorst.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Amendement A1 kan het college overnemen. Amendement A2 wijzen wij af. Dat geldt ook voor de amendementen A3, A4, A5 en A6. Voor amendement A7 horen wij de opvatting van de Staten. U kent de opvatting van het college. Amendement A8 wijzen wij af. Motie M1 en motie M2 nemen wij over en motie M3 wijzen wij af.

De heer *Van Zeeland* (SP): Ik dank de gedeputeerde voor de heldere afwijzingen. Ik zou het op prijs stellen als bij amendement A6 de argumentatie genoemd wordt. Ik snap werkelijk niet wat het probleem is.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Wij kunnen niet overzien welke kosten het meebrengt als wij dit aanpassen en wiens verantwoordelijkheid het is. De gevolgen kunnen heel ingrijpend zijn en daarom wijzen wij het amendement af. Dat wil niet zeggen dat het denken stilstaat.

De voorzitter: Ik inventariseer even of er behoefte is aan een tweede termijn of dat wij na een korte schorsing kunnen overgaan tot stemming. Ik zie dat een tweede termijn gewenst is en geef daarvoor als eerste het woord aan mevrouw Kerkhof.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Ik kan het kort houden omdat wij nu nog niet zullen reageren op de ingediende amendementen en moties. In de schorsing vindt fractiebesluit plaats. Daar zullen wij ons standpunt bepalen.

Ik dank het college voor de heldere reactie op de moties en amendementen. Dat schept duidelijkheid.

Ik wil even reageren op twee opmerkingen die door andere fracties in de eerste termijn zijn gemaakt. Het amendement van de VVD over de aanpassing van de verordening grondwaterheffing. Wij vinden het jammer dat in dit amendement niet tot uitdrukking komt dat het ontzettend belangrijk is dat wij allemaal zuinig met water omgaan. Daarom willen wij tegemoetkomen aan de wensen van de waterschappen en de ZLTO om in twee jaar te bekijken welk systeem daarvoor het beste is. Natuurlijk willen wij bureaucratie tegengaan en kosten vermijden maar het uitgangspunt moet zijn zuinig met water omgaan. Dat is de reden voor die overgangstermijn van twee jaar.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voorzitter! De land- en tuinbouw werkt al tien jaar met het systeem beregenen op maat. Dat is een waterbesparende maatregel. Wij vertrouwen erop dat de land- en tuinbouw daarmee kan omgaan. Wat voegen twee jaar daaraan toe? Niets! Als zij het nu niet geleerd hebben, leren zij het nooit. Het staat in geen verhouding dat anderen hieraan moeten bijdragen. Ik denk dan aan het gebruik van grondwater door de industrie. Zij dragen hieraan eenderde bij. Wij kunnen best vertrouwen hebben in de bedrijven die grondwater gebruiken. Zij maken gebruik van energiebesparende maatregelen. Zowel energie als beregenen is immers kostbaar en vergt veel tijd. Die ondernemers gebruiken de meest moderne methoden.

De voorzitter: Een interruptie is niet bedoeld voor het houden van een nieuw betoog. U moet kort en zakelijk interrumpen.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voorzitter! Ik wil graag het CDA overtuigen.

De voorzitter: Dat begrijp ik wel, maar daarvoor is een interruptie niet bedoeld.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Mijnheer Van der Burgt, u trekt ons niet over de streep. Het is waar

dat in de land- en tuinbouw al jaren met dit systeem wordt gewerkt. Omdat u uit de sector komt, weet u misschien wel beter dan ik dat een heel groot aantal mensen niet aan dit project meedoet. Wij willen samen met de waterschappen kijken hoe wij op de best mogelijke wijze zuinig omgaan met water kunnen bevorderen. Die ruimte willen wij de organisaties graag bieden.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Mevrouw Kerkhof trekt met dit verhaal anderen echt niet over de streep om mee te doen met het project beregenen op maat. Ik betreur het ten zeerste dat het CDA zo weinig vertrouwen heeft in de land- en tuinbouw.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Ik vind het een leuk statement van de heer Van der Burgt, maar dat is absoluut niet het geval. Wij hebben veel vertrouwen in de sector en dat is precies de reden waarom wij die twee jaar willen geven. Wij zijn ervan overtuigd dat er binnen die twee jaar een uitstekend voorstel komt van de waterschappen en ZLTO. Dat zal ons doel om zuinig om te gaan met water, absoluut bevorderen. Dat willen wij.

Mevrouw *Lestrade* had enige moeite met preprioriteit. Ik heb intussen van de heer Heijmans begrepen dat het een heel ouderwetse term is. Onze bedoeling is duidelijk. Van het totale bedrag van €40 mln. wordt nu €27 mln. ingezet. Overigens is dat al iets minder dan in tabel 1 staat vermeld. Het ging om €27,8 mln. Er is dus sprake van een korting. Wij willen dat die €13 mln. met voorrang in het volgende bestuursakkoord aan de orde komen. Daarom spreken wij van preprioritering. Wij durven het nog niet vast te leggen voor deze bestuursperiode omdat wij niet weten welke maatregelen en problemen nog op ons afkomen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Waarom kan die preprioriteit niet vastgelegd worden voor de begroting 2011? Komend voorjaar gaan wij inderdaad veel discussies voeren en alles op een rijtje zetten. Als wij nu uitspreken dat dit een belangrijke preprioriteit is voor deze Staten, kan het volgend jaar meegenomen worden en geregeld worden in de begroting 2011.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Ik begrijp uw argument, mijnheer Martens, maar u weet ook dat het Provinciaal Waterplan loopt van 2010 tot 2015. De tweede bestuursovereenkomst wordt met het breed gesteunde amendement in ieder geval financieel afgeregeld. Wij denken dat het nieuwe bestuur in de nieuwe bestuursperiode zijn prioriteiten moet stellen. Wij vinden voor die €13 mln. een preprioriteit belangrijk.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voorzitter! Ik wist niet dat er nog een schorsing nodig was, maar die juich ik van harte toe om alle moties en amendementen nog eens goed te kunnen bestuderen.

Ik heb in mijn eerste termijn de gedeputeerde uitgedaagd om ons door middel van positief te adviseren over van een aantal moties en amendementen waarmee hij volgens mij geen enkel risico loopt, over de streep te halen om toch akkoord te gaan met het PWP. Ik kom echter tot de conclusie dat bijna alle amendementen en moties afgewezen worden, met uitzondering van motie M1. Ik hoor de gedeputeerde bijna plichtmatig zeggen dat hij blij is met het voorstel van het CDA dat wij mede hebben ingediend. Natuurlijk is het erg dat de crisis ervoor zorgt dat er gesneden moet worden in de prioriteiten. Het ligt bij ons wat principiëler en wat zwaarder. Ik vind dat de gedeputeerde echt plichtmatig overkomt.

Ik was heel blij met de opmerking van de heer Van der Burgt over de waterschappen. Ik vind zijn gedachtegang zeer interessant. Wij hebben daarover een motie gemaakt, voorzitter.

De *voorzitter*: Door de leden Van Zeeland en mw. Verstappen wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

gehoord de discussie naar aanleiding van het Statenvoorstel 48/09 A - Provinciaal Waterplan 2010-2015; overwegende dat:

- *het niet efficiënt is dat twee bestuurslagen op gebied van waterbeleid elkaar overlappen;*
- *een betere kosteneffectiviteit gewenst is gezien het belang van het onderwerp water;*

dragen GS op:

- *een onderzoek te verrichten naar de kosten en effectiviteit van de integratie van waterschappen in de provincies en dit onderzoek voor de voorjaarsnota uit te voeren, en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M4.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voorzitter! Het mag ook wel wat later in het jaar. Ik hoop dat iedereen deze motie ondersteunt want er zijn tenslotte nog geen conclusies aan verbonden. Wij wachten immers eerst het onderzoek af?

Het amendement van GroenLinks gaat verder dan het door ons mede ondertekende amendement van het CDA over de financiering. Wij willen dit amendement wel steunen. Mocht dit amendement niet worden aangenomen, dan zullen wij daarna het amendement van het CDA steunen.

Ik ben het van harte eens met de redenering van mevrouw Kerkhof met betrekking tot de afwijzing van amendement A7 van de VVD. Ik sluit mij daarbij graag aan.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voorzitter! De motie van de SP lijkt mij in eerste instantie sympathiek. De heer Van Zeeland zal begrijpen dat wij hierover eerst in de fractie willen overleggen.

De *voorzitter*: Hij begrijpt het nog niet helemaal. Mijnheer Van Zeeland, gaat uw gang.

De heer *Van Zeeland* (SP): Wij hebben de motie bewust heel eenvoudig gehouden en laten aansluiten bij de woorden die de heer Van der Burgt heeft uitgesproken. Natuurlijk mag hij best overleggen of hij terug wil komen op de woorden die hijzelf heeft uitgesproken.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Ik heb de motie gelezen, maar wil die toch eerst in de fractie bespreken net als alle andere moties en amendementen. Wij komen daarop terug. Uiteraard hebben wij ook goed geluisterd naar het college. Wij wensen de gedeputeerde heel veel succes met de uitvoering van het Provinciaal

Waterplan. Wij volgen graag alle ontwikkelingen en zullen zeer zeker ons oor te luisteren leggen bij het veld.

Mevrouw Wijnands zeg dat de weidevogels minder kans hebben vanwege de verdroging. Dan kent zij de praktijk niet helemaal. Het bestand van de weidevogels loopt heel snel terug maar dat komt door de natuurlijke vijanden. Als je daaraan niets doet, zal dat bestand nog verder teruglopen. Ik weet wel dat ik nu de Partij voor de Dieren wakker maak.

De *voorzitter*: Dat had u kunnen verwachten. Mevrouw Verstappen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Natuurlijke vijand nummer één is de mens. Het gaat dan met name om de landbouw. De vos bijvoorbeeld blijkt helemaal geen gevaar te vormen voor het weidevogelbestand terwijl hij wel steeds als natuurlijke vijand wordt opgevoerd.

De heer *Van den Burgt* (VVD): Voorzitter! Ik reageer kort op de interruptie van mevrouw Verstappen. Er zijn meer natuurlijke vijanden dan de vos. Ik wijs op de kraaiachtigen en de eksterachtigen. Die zorgen ervoor dat het weidevogelbestand snel terugloopt. Persoonlijk vind ik dat ook jammer.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Ik verzoek u, amendement A 8 in stemming te brengen vóór amendement A1.

De *voorzitter*: Ja, omdat het ingrijpender is, zal dat als eerste in stemming worden gebracht. Dat is gebruikelijk.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie/SGP): Voorzitter, Wij hebben in eerste termijn aangegeven dat wij het plan acceptabel vinden. Daarvoor hadden wij een aantal redenen. Het is opgesteld met de samenwerkingspartners, voor een deel was er reeds financiering omdat het

bestuursakkoord al getekend is. Toch heeft de gedeputeerde ons met zijn laatste opmerking over de financiering aan het wankelen gebracht. Hij zegt dat wij niet over het geld moeten praten, terwijl de financiering oppakt om druk op het veld te leggen. Daarbij gebruikt hij precies dezelfde argumenten als die hij gebruikt in de richting van het Rijk, namelijk dat er geen budget beschikbaar gesteld wordt, dat het voor de toekomst nog niet gedekt is en dat daarom het beleid niet voldoende kan worden uitgevoerd. Nu wij samen een plan gemaakt hebben waarin iedereen zijn verantwoordelijkheid wil nemen met een commitment voor het hele plan, vind ik jammer dat wij nu moeten afsluiten met de opmerking van de gedeputeerde dat hij de financiën nodig heeft om druk te zetten op het veld om het waterplan daadwerkelijk uit te voeren.

Wij kunnen ons ook niet vinden in de opmerking dat het plan onder een andere emotie is opgesteld. Wij zijn ons er terdege van bewust dat er grote bezuinigingen aankomen. Wij zullen vanmiddag ook niet allerlei plannen noemen voor een miljoen extra hier en een miljoen extra daar, juist omdat wij zorgvuldig moeten zijn met de middelen. Wij hebben ons gecommitteerd aan een lagere doelstelling omdat wij dat in relatie brengen met de middelen die wij kunnen besteden. Dat hebben wij altijd op die manier beargumenteerd. Ik laat mij niet zeggen dat wij het plan onder een andere emotie hebben opgesteld. De gedeputeerde heeft ons aan het wankelen gebracht. Ik vind het belang van Brabant en van de partners om met de uitvoering te beginnen, dermate belangrijk dat wij vóór zullen stemmen. Ik verwacht wel dat wij hierover nog vaker komen te spreken, want op deze manier de partners onder druk zetten, is in ieder geval niet de lijn die wij voorstaan.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik wil even ingaan op de amendementen. Ik kom eerst even terug op de opmerkingen van de gedeputeerde over de motivatie voor de financiering. Hij heeft mij echt een schokkende

mededeling gedaan. Het is een nieuw element in de wijze waarop wij plannen financieren. Als alles voor minder geld kan, er overal lucht in zit en de kwaliteit hetzelfde blijft, vind ik dat een boude uitspraak. Ik begrijp dat het college zonder enig probleem €40 mln. heeft gevonden in de ombuigings sfeer. Wij komen daarop vanmiddag terug. Het betekent ook dat de opzet van alle plannen discutabel is, omdat wij constant rekening moeten houden met het feit dat het college er veel te veel lucht in pompt. Dat is namelijk wat de gedeputeerde zegt. Hij zegt dat voor een stuk minder dezelfde kwaliteit bereikt kan worden. Dat argument heeft hij niet eerder gebruikt en ik vind het een kwalijk argument. Dat soort dingen had de gedeputeerde ons eerder moeten vertellen. Als wij voor een bepaalde kwaliteit gaan, verwachten wij daarbij een reël financieel plaatje en willen niet achteraf horen dat het voor veel minder kan. Ik vind dat geen juiste houding.

Wij zijn voor het amendement van GroenLinks en niet voor het amendement van het CDA omdat wij principieel bezwaar hebben tegen preprioritering. Dan leg je namelijk een hypotheek op de toekomstige politieke samenstelling. Ik ga ervan uit dat daarin ongetwijfeld een aantal bekende partijen zitten, maar nogmaals het is een hypotheek op de toekomst. Ik vind dat iets anders dan een verplichting die wij in deze periode aangaan. Dan weten de toekomstige partijen waaraan zij beginnen voordat zij een eventuele coalitie ingaan. Ik vind dat je nu niet kunt aangeven dat dit in de komende coalitie-onderhandeling een preprioritering moet zijn. Daarom zijn wij tegen preprioritering.

Wij gaan akkoord met de amendementen A2 en A3. Dat geldt niet voor amendement A4, want de argumentatie van het college heeft ons overtuigd. Wij gaan ook akkoord met amendement A5, maar niet met amendement A6. Wij vinden daarbij de opvatting van het college leidend. Uiteraard gaan wij niet akkoord met amendement A7, maar wel met amendement A8 zoals ik net al heb aangegeven.

De *voorzitter*: De gedeputeerde komt direct met een reactie. Mij is expliciet gemeld dat de Staten

behoefte hebben aan beraad. Misschien is het handig dat sommigen nu al weten wat u in dat beraad gaat doen, mevrouw Lestrade, maar ik vraag u deze tweede termijn snel af te ronden.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik vind het prima, voorzitter. Het is gebruikelijk dat wij in tweede termijn onze reactie geven op de ingediende moties en amendementen. Ik ben uitgegaan van de oude stijl. Ik vind het prima als wij een nieuwe stijl gaan hanteren, maar dat was mij niet bekend.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Het is absoluut geen nieuwe stijl. Wij doen het nooit zo.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Wij reageren altijd in tweede termijn op de moties en amendementen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Mevrouw Lestrade wijst het amendement A6 af vanwege de onderbouwing van het college, maar het college heeft dit amendement overgenomen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Nee, dat is niet waar.

De heer *Van Zeeland* (SP): Nee, toch niet? Zo krijg je dus onduidelijkheid.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Sorry, voorzitter, maar wij hebben even geschorst omdat ik bij dit amendement twijfelde of wij het wel of niet zouden doen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voorzitter! Wij zijn vanmorgen begonnen met de opmerking dat wij water zo belangrijk vinden. Dat vinden wij steeds. Daarom is het heel belangrijk dat het Provinciaal Waterplan smart in elkaar zou zitten, ook wat de financiën betreft.

Ik heb nog een vraag over het "luchtverhaal" van de gedeputeerde, lucht in de kwaliteit maar ook lucht in de financiën. Wij hebben heel smart gekeken naar het plan. Heel veel kwaliteitszaken willen wij verbeteren. Is er nog lucht voor dingen die in de toekomst dynamisch op ons afkomen?

Wellicht krijgen wij voor de problematiek in Volkerak een bepaalde votering van het Rijk, maar welke mogelijkheden heeft de provincie in dezen? Voordat het zout begint, moeten wij het zoet oplossen.

Er is een aantal aannames, maar komen er in de toekomst nog meer opdrachten op ons pad op het gebied van water? De gedeputeerde zegt dat er nog lucht tussen zit en er nog financiële mogelijkheden zijn. Dat is prima, maar wij willen meer duidelijkheid over de vraag of de kwaliteit die wij voorstaan met de Waterplan bereikt wordt.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Er zijn nauwelijks vragen gesteld aan ons, maar er is wel een aantal opmerkingen gemaakt naar aanleiding van mijn beantwoording. Soms moet je het met elkaar eens zijn dat je het niet overal over eens bent. Dat is nu ook het geval. Ik heb een algemene opmerking gemaakt over lucht die in de cijfers zit. Laten wij die discussie nu maar niet diepgaand voeren. Begrotingen zijn niet voor niets begrotingen. Vanuit mijn jarenlange ervaring in dit huis ben ik ervan overtuigd dat er door de wijze waarop onze begrotingen worden opgesteld er nog heel veel ruimte in zit. Dat heb ik willen aangeven en daarom is het volgens mij acceptabel om een zeker gat te houden in het PWP. Uit de reacties maak ik op dat dit gat niet gedekt wordt bij de komende voorjaarsnota, maar als een preprioriteit wordt neergelegd bij het volgende bestuursakkoord. Zeker na deze discussie voel ik het bijna als een morele plicht om met alle partijen ervoor te zorgen dat wij zo min mogelijk gebruik hoeven te maken van die preprioriteit door de begroting nog serieuzer en strenger te bekijken in verband met de vraag hoe wij voor minder geld de projecten toch van een hoogwaardige prioriteit kunnen voorzien.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik ga hier maar staan anders val ik ginds van mijn stoel als ik de gedeputeerde hoor zeggen: Beste mensen, maak je geen zorgen over de begroting. Ik kan er miljoenen in vinden. Er zit een hoop lucht in. Dat biedt nog mogelijkheden.

Bij het begin van de algemene beschouwingen hebben wij een pittig debatje gehad over het

zoeken van financiële middelen. Ik knoop goed in mijn oren dat deze gedeputeerde nu namens dit college zegt: er zit nog heel veel ruimte in de begroting die wij vandaag gaan behandelen. Ik dank u voor deze opmerking, mijnheer Hoes.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Graag gedaan, voorzitter.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik vind het toch kwalijk, voorzitter. Het is een beetje een vertrouwenskwestie. De gedeputeerde zegt voortdurend dat wij dit niet kunnen en dat niet kunnen omdat wij moeten bezuinigen. De mensen houden daarmee misschien rekening bij het opstellen van hun moties en hun voorstellen. Zij denken mee met het college en nu krijgen wij dit te horen. Ik vind dit echt niet kunnen!

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik wilde juist een opmerking maken in de richting van de Brabantse Partij. Ik neem afstand van de opmerking dat er lucht in de kwaliteit zit. Dat is een heel andere discussie. De kwaliteitsdiscussie hebben wij heel indringend gevoerd met elkaar. Wij gaan ons heel hard maken voor die kwaliteit en dat zullen de partijen in het veld ook doen.

De motie M4 van de SP moet natuurlijk in stemming worden gebracht, anders zou ik die motie graag overnemen. Wij zijn er al mee aan de slag gegaan om ervoor te zorgen dat de brief van de Unie van Waterschappen betrokken wordt in onze kerntakendiscussie. Wij denken dat er inderdaad mogelijkheden zijn om efficiënter met het waterbeheer van Brabant om te gaan en dat er bij de taken en de rolopvatting van de organisaties in de hele waterketen nog heel veel winst te behalen valt. Wij juichen dit onderzoek van harte toe en zijn blij met uw steun in dezen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Zal de gedeputeerde de motie overnemen, gaat hij haar overnemen of neemt hij haar over?

De heer *Hoes* (GS;VVD): Ik vraag mij af of de motie intern of extern bedoeld is. Als de motie extern bedoeld is, wilt u haar toch nog in

stemming brengen ook al nemen wij de motie over. Ik heb het idee dat de heer Van Zeeland ook een statement wil aangeven aan de buitenwereld. Ik zou dat vooral doen als ik hem was. Ik zou de motie in stemming brengen, maar de Staten moeten weten dat het college bezig is om dit thema op te pakken. Ik weet niet of het voor de voorjaarsnota lukt, maar wij zijn ermee bezig.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik wil een opmerking maken over de orde. Ik begrijp dat de heer Hoes van mening is dat de motie niet ingediend wordt als hij zegt dat hij haar wil overnemen. Een motie wordt altijd ingediend. Als de gedeputeerde spreekt over overnemen, weten deze Staten wat het advies van het college is, maar de motie komt wel in stemming. Zouden wij haar niet in stemming brengen, dan is zij niet ingediend en kunt u niets overnemen.

De heer *Hoes* (GS;VVD): De motie is ingediend, mijnheer Heijmans. Als wij de motie overnemen, hoeft u er misschien niet meer over te stemmen. Dat zou jammer zijn want volgens mij wil de heer Van Zeeland ook het externe effect van een stemming hebben. Die kans wil ik hem niet ontnemen.

De *voorzitter*: Volgens mij had de heer Heijmans dat prima door. Ik heb begrepen dat de verschillende fracties behoefte hebben aan beraad om straks de stemming vlot en doelmatig te laten verlopen. Ik kijk even naar de klok. Het zou buitengewoon praktisch zijn om dit beraad te combineren met een korte lunchpauze, zodat wij daarna gezwind de middag kunnen ingaan. Er staat nog behoorlijk wat op de agenda. Is een schorsing van 20 minuten voldoende? Ik zie dat u daarmee kunt leven.

De vergadering wordt van 12.20 uur tot 12.45 uur geschorst.

De *voorzitter*: Ik neem aan dat er stemverklaringen worden afgelegd.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! De

CDA-fractie heeft zich op alle amendementen en moties beraden en ik geef u daar graag de uitslag van.

Amendement 8 is een variant op het amendement van de coalitiepartijen. Wij zijn tegen amendement A8. Ons eigen amendement A1 steunen we uiteraard.

A2 is het amendement van de SP over de buitendijkse gebieden en het winterbed. De CDA-fractie zal dat amendement steunen.

A3 is een sympathiek amendement. Over het daarin gestelde hebben we bij de kaderstelling rond het PWP uitdrukkelijk gesproken. Naar welke kwaliteit ecologie streef je nu? Ga je voor de doelstelling goede ecologische toestand of goed ecologisch potentieel? Die discussie is destijds afgehaakt. Uiteindelijk wil ook de CDA-fractie proberen dit kwaliteitsniveau na te streven, als het kan in 2027, maar daarover beslissen andere besturen. Op dit moment houden wij het bij het ambitieniveau, zoals dat nu in het plan is verwoord. We zijn dus tegen A3.

Wat A4 betreft, de gedeputeerde heeft ons verteld dat er onderzoek plaatsvindt. Wij willen dat onderzoek afwachten en zullen op dit moment dit amendement niet steunen.

De CDA-fractie is tegen amendement A5. Er wordt hier heel beperkt geciteerd uit het PWP, want aan het gebruik van grondwater zijn in het plan drie voorwaarden verbonden voor nieuwe onttrekkingen en voor uitbreidingen. Al die voorwaarden vinden wij nuttig, waardevol en acceptabel. Wij zullen dit amendement dus niet steunen.

Wat A6 betreft is het voor ons de vraag of het om een provinciale taak gaat. Wij willen eerst de kerntakendiscussie afwachten voordat wij hierover een oordeel vellen. Dat betekent voor dit moment dat wij ertegen zullen stemmen.

Wij zijn ook tegen amendement 7. Dat heb ik al duidelijk gemaakt in de tweede termijn.

Wij zijn tegen motie 1. Wat ons betreft is een proeftuin een instrument waarmee je probeert een bepaald doel te bereiken. Wij weten niet of dit doel ook echt een kerntaak van de provincie is. Wij denken zelfs van niet. Wij zijn er tegen, ook al vinden GS de motie sympathiek, want de

gedeputeerde zei dat hij zich er wel in kan vinden. Motie 2 gaat in principe over de kosten verbonden aan de waterschappen en in relatie tot de vervuiling. Dit borduurt voort op vragen die wij twee commissievergaderingen geleden hebben gesteld, toen het ging over de brief van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer over de evaluatie van het waterschapsbestel. Wij wachten eerst de beantwoording van gedeputeerde Van Nieuwenhuizen af voordat wij hierop ingaan. Wij vinden deze motie dus voorbarig.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voorzitter, mag ik in dit stadium nog een korte vraag stellen?

De *voorzitter*: Gaat uw gang.

De heer *Van Zeeland* (SP): Ik heb begrepen dat de heer Hoes namens het college, want ik neem aan dat het college met één mond spreekt, motie 2 heeft overgenomen. Nu is de argumentatie van mevrouw Kerkhof dat ze de onderbouwing door een andere gedeputeerde afwacht.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Dat is een correcte conclusie. Wij hebben de toezegging van gedeputeerde Van Nieuwenhuizen gekregen. Wij wachten de reactie daarop af. Dat de heer Hoes er ook nog een onderzoek aan vastknoopt, is zijn verantwoordelijkheid. U hebt al eerder gemerkt dat ik niet klakkeloos adviezen van GS overneem.

Motie 3 gaat over het onderzoek naar het kwelherstel. Dat vinden wij op zichzelf een erg sympathieke motie, maar naar ons idee is het een waterschapstaak. Wij vinden deze motie dus overbodig.

Motie 4 gaat over de bestuurslagen etc. Wij zijn tegen deze motie omdat wij als provincie niet gaan over de inrichting van het binnenlands bestuur.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voorzitter! Ik heb heel veel moties en amendementen zelf ingediend. Daarover hoef ik dus geen stemverklaring af te leggen. In mijn tweede termijn heb ik de andere amendementen al behandeld. Dus wil ik het daarbij laten.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voorzitter! Duidelijk is dat wij met amendement 1 akkoord gaan.

Met A2 stemmen we niet in, want het onderwerp komt aan de orde in de tweede fase van de verordening Ruimte.

Met A3 gaan we niet akkoord.

Ook met A4 gaan we niet akkoord. De waterschappen zijn hiervoor verantwoordelijk.

Met A5 stemmen we niet in.

Eveneens niet met A6. De vraag is of dit een provinciale taak is.

A7 is ons eigen amendement. We hebben het verhaal van mevrouw Kerkhof gehoord. Het is ons wel degelijk bekend dat er nog innovatieve projecten lopen. Kennelijk wacht met name het CDA nog op een ander systeem. U kunt ons de garantie niet geven dat een ander systeem wel degelijk in 2012 werkt. U kunt ons ook niet de garantie geven dat wij die 490-0 onttrekkingen...

De *voorzitter*: Mag ik u vragen een korte verklaring te geven? Anders gaan we het debat heropenen en daar hebben we geen tijd voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Wij handhaven ons amendement.

Met A8 gaan we niet akkoord.

Motie 1 is als ik het goed heb begrepen door de gedeputeerde overgenomen. Het is wat ons betreft akkoord de zaak te behandelen en door te sturen naar de commissie RM.

Op motie 2 gaf de gedeputeerde hetzelfde antwoord: doorgeleiden naar de commissie.

De heer *Van Zeeland* (SP): Betekent dat akkoord dat u de motie steunt of dat u akkoord gaat met het doorschuiven naar de commissie?

De heer *Van der Burgt* (VVD): Akkoord met wat de gedeputeerde heeft gezegd.

De *voorzitter*: We stellen alleen maar vast dat de gedeputeerde heeft gezegd dat hij de motie 1 wil overnemen. Maar er wordt straks wel over gestemd.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! We kunnen nu

wel alle fracties langslopen en vragen bij elke motie ja of nee te zeggen, maar volgens mij is dat stemmen. Ik stel voor dat we ons beperken tot echt inhoudelijke opmerkingen. Anders gaan we de zaken dubbel doen.

De *voorzitter*: Ik nodigde de staten uit voor een stemverklaring. U begrijpt uit mijn korte interventie wel dat ik probeer de leden zich daaraan te laten houden.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Met M3 gaan we niet akkoord. Motie M4 is sympathiek maar het gevraagde onderzoek wordt al in landelijk verband gedaan. Het IPO is er al mee bezig. Wij zijn er dus tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): De PvdA is tegen amendement 8, aangezien wij voor het amendement A1 zijn, dat wij mede hebben ondertekend.

Wij zijn tegen A2, om dezelfde reden als de VVD aangaf. Daar gaat de verordening Ruimte over.

Wij zijn tegen amendement 3. Wij vinden het amendement wel sympathiek maar in dit stadium vinden wij dit geen logisch amendement; het besluit is al genomen.

A4 wijzen wij af. Wij wachten het onderzoek af.

Wij zijn tegen A5, om dezelfde reden als het CDA.

Wij zijn tegen A6 en A7.

De *voorzitter*: Ik moet er toch weer op terugkomen. U kunt straks bij de stemming zeggen dat u tegen bent. Het gaat nu alleen om een verklaring. Als u een belangrijk element wilt toevoegen waarom u tegen of voor bent.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Sorry, dan begrijp ik u nu goed.

Dan wil ik nog wel een opmerking maken over de moties die door de heer Hoes zijn overgenomen en waar wij wel tegen zijn. Dat is motie 1, op grond van dezelfde motivatie als het CDA. Er wordt ook om extra geld gevraagd, maar het belang is ons onduidelijk.

Ook bij motie 2 volgen we het CDA in hun redenering. Het gaat ook om extra werk voor de

mensen in dit huis.

Bij motie 4 vroegen wij ons af of dit een standpunt is van heel GS dan wel dat gedeputeerde Hoes op eigen titel heeft gesproken. Wij zijn er in ieder geval tegen om dezelfde redenen als het CDA maar ook omdat hier een taak ligt voor het IPO.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Bij amendement 4 konden wij ons vinden in het antwoord van de gedeputeerde. Wij trekken onze steun aan dat amendement dus in.

De *voorzitter*: We gaan nu over tot de stemmingen over de amendementen, het plan, de moties en de verordeningen. Ik wijs erop dat een van de amendementen betrekking heeft op voorstel 50/09B.

De amendementen die het meest verstrekkend zijn, worden het eerst in stemming gebracht. We beginnen daarom met A8 en vervolgens A1 en verder oplopend. Ik stel voor dat we per fractie stemmen.

In stemming komt amendement nr. A8.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de Brabantse Partij tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen,

zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement nr. A1.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Dit amendement is met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt het amendement nr. A2.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de SP, GroenLinks,

de ChristenUnie-SGP, de PvdD en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt amendement nr. A3.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer vast dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de Brabantse Partij tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement nr. A4.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement nr. A5.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, de ChristenUnie-SGP en de Brabantse Partij tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement nr. A6.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, de ChristenUnie-SGP, D66 en de Brabantse Partij tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

In stemming komt amendement nr A7.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, de ChristenUnie-SGP, D66 en de Brabantse Partij voor dit Statenvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

Ik stel vast dat het voorstel is aangenomen en het provinciaal waterplan is vastgesteld.

De heer *Van Zeeland* (SP): Tegen.

Mag ik aannemen dat wij de verordeningen met dezelfde stemverhouding kunnen vaststellen?

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voor.

De heer *Van Zeeland* (SP): Nee, voorzitter, wij hebben principiële bezwaren geuit bij de PWP en niet bij de andere voorstellen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat we over de drie verordeningen, 49/09, 25/09 en 50/09, tegelijk kunnen stemmen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

In stemmingen komen de verordeningen nr. 49/09, 25/09 en 50/09.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de VVD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

In stemming komt Statenvoorstel 48/09, zoals het is gewijzigd door de aanvaarding van amendement A1.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

De heer *Van Zeeland* (SP): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Deze verordeningen zijn unaniem vastgesteld.

Ik stel voor al degenen die op de achtergrond hieraan hebben gewerkt, te bedanken. Wij zien ook uit naar verdere discussies over de implementatie van dit belangrijke plan voor Brabant.

In stemming komt motie nr. M1.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, de ChristenUnie-SGP en de Brabantse Partij tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. M2.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, de ChristenUnie-SGP en de Brabantse Partij tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt motie M3.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, de ChristenUnie-SGP en de Brabantse Partij tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. M4.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voor.

De heer *Van der Burgt* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, de ChristenUnie-SGP, D66 en de Brabantse Partij tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

Ik heb nog een juridisch en technisch foutje gemaakt. Ik moet bij de besluitvorming over het PWP nog melden dat wij op NL.IMRO.9930.WP2010/0001 de digitale kaarten behorende bij dit besluit kunnen aantreffen.

Nummer 71/09

Agenda van Brabant

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! De afgelopen weken is een gevoelige situatie ontstaan tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Alvorens de agenda van Brabant en de begroting 2010 te bespreken, heeft de CDA-fractie er behoefte aan, hier even kort bij stil te staan. Er zijn twee thema's die tot deze gevoeligheid aanleiding hebben gegeven.

Allereerst het waterplan dat vanochtend uitvoerig aan de orde is gekomen. De gevoeligheid en de daarop volgende reactie van de zijde van het CDA is een reactie op de toezeggingen gedaan bij de begrotingsbehandeling van vorig jaar, herhaling bij de voorjaarsbrief en de uitdaging die GS bij monde van gedeputeerde Hoes tijdens de algemene beschouwingen uitsprak om zelf als Staten financiering/dekking aan te geven indien PS wijzigingen wil.

De *voorzitter*: Ik krijg signalen dat men het niet verstaat. Het computersysteem ligt weer plat. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik was gebleven bij de thema's die aanleiding gegeven hebben tot de gevoeligheid tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten. Allereerst het waterplan. De gevoeligheid en de daarop volgende reactie van de zijde van het CDA zijn een reactie op de toezeggingen gedaan in de begrotingsbehandeling van vorig jaar, herhaald bij de voorjaarsbrief en de uitdaging die GS bij monde van gedeputeerde Hoes tijdens de algemene beschouwing uitspraken om zelf als Staten financiering c.q dekking aan te geven indien PS wijzigingen willen. Laat helder zijn, voorzitter, het gaat hier om een royale erkenning van het budgetrecht van de Staten. Dit is niet zozeer een zaak van de gedeputeerde van bestuur en middelen. Juist de integrale verantwoordelijkheid van de functionele gedeputeerde in de Staten, brengt mee dat het bewaken van het financieel beleid een verantwoordelijkheid van iedere gedeputeerde afzonderlijk en van het college als geheel is.

Het tweede thema betreft de kerntaken. Deze discussie is door de Staten steeds gerelateerd aan de positie die zij als overheid heeft in het huis van Thorbecke. De provincie is een belangrijke bestuurslaag. De erkenning in de samenleving en van andere overheden wordt niet verkregen door deze positie op zich, maar vooral door de erkenning van derden voor een hoge kwaliteit van openbaar bestuur en een waarneembare toegevoegde waarde voor de samenleving. Het college heeft tot voor kort alleen de relatie gelegd naar de ombuigingen, ondanks de nadrukkelijke oproep vanuit de Staten, zij verwijst hier niet naar en doet zelfs geen uitspraken over het meetlatje van de commissie-Coonen. De Staten hebben het college uitgenodigd er proefondervindelijk mee aan de slag te gaan bij de ombuigingen en bij nieuwe initiatieven.

Wij stellen nu met tevredenheid vast dat het college beide thema's thans goed oppakt. In de tweede Memorie van Antwoord reikt het PS alternatieven aan om de gewenste wijzigingen van

een deugdelijke dekking te voorzien. Daarvan hebben we ook gebruik gemaakt. In een amendement dat de fractie van de PvdA mede namens ons zal indienen, is uitdrukking gegeven aan de bereidheid en inzet om de resultaten van de kerntakendiscussie alsmede de consequenties daarvan voor de begroting 2011, erbij te betrekken. Wij rekenen daarbij op eenzelfde insteek van Gedeputeerde Staten. Het college heeft ook een duidelijk traject voor de agenda van Brabant aangegeven.

Het is onze uitdrukkelijke wens om maatschappelijke partijen hierbij te betrekken. Terecht wordt in de notitie de SER (Sociaal Economische Raad Brabant) genoemd. Gezien de nauwe verwantschap van de provinciale activiteiten met die van de waterschappen, vraag ik u ook deze maatschappelijke partij in ieder geval in uw sondering te betrekken. Wij zijn akkoord met de aanpak voor de agenda van Brabant.

Voorzitter. De urgentie neemt toe. Nu het rekeningrijden aanstaande is, komt de noodzaak van een keuze voor een alternatief voor de opcenten wel zeer dichtbij. VNO/NCW (ondernemersorganisatie) berichtte gisteren dat er geen provinciale belasting moet komen. Ik beschouw dat als ketelmuziek van boven de grote rivieren. De inzet van het provinciaal bestuur, zowel bestuurlijk als financieel, wordt door ondernemers in onze provincie positief gewaardeerd. Ik heb gisteren op de jaarvergadering van de Brabant-Zeeuwse Werkgeversvereniging de voorzitter, de heer Swinkels, en de directeur, de heer Odekerken, aangesproken op dit statement van VNO/NCW. Zij waren het met mij eens, voorzitter, wij hebben in Brabant een bijzondere relatie met de ondernemers en daarbij past een dergelijk standpunt niet.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik begin even met een woord van waardering. Toen wij op 23 oktober onze algemene beschouwingen hadden, ontbrak helaas gedeputeerde Essed. Ik heb begrepen dat het hem de laatste tijd nog niet geweldig goed gaat en daarom waardeer ik het bijzonder dat hij vandaag hier is. Hij is de

portefeuillehouder die erg belangrijk is bij de algemene beschouwingen. Door hier aanwezig te zijn, geeft hij er blijk van hart voor de zaak te hebben. Ik waardeer dat zeer!

Op 23 oktober hielden wij onze eerste ronde van de algemene beschouwingen. Precies op deze plek stond toen een Statenlid die heel wijze woorden sprak. Dat is niet zo bijzonder, want dat Statenlid doet dat wel vaker. Die wijze woorden waren: "Het kan verkeren."

Voorzitter. Het kan inderdaad verkeren. Het was bij de voorjaarsnota dat de fractie van de SP tegen het college en de andere fracties zei: Beste mensen, er is zo dramatisch veel veranderd – de economische crisis, de overheid gaat bezuinigen, de kerntakendiscussie – zou het niet verstandig zijn om ons onmiddellijk na de zomervakantie te beraden op de toekomst van Brabant? Zouden wij niet het gesprek moeten aangaan o.a. met de Brabantse samenleving over de koers voor Brabant? Er kwam toen weinig respons. Vandaag constateer ik dat wij – helaas een aantal maanden later – precies dat gaan doen wat de SP toen voorstelde. Ik bedoel dit niet zuur, want ik vind het altijd beter dat je het ooit doet dan dat je het nooit doet. Dat betekent, voorzitter, dat wij kunnen instemmen met uw voorstel voor de Agenda van Brabant, maar hebben wel een paar opmerkingen. De SP-fractie is het niet eens met het voorstel om bij de begrotingsbehandeling de Essent-middelen buiten beschouwing te laten. Ik was niet voor de verkoop van Essent, maar nu hebben wij die miljarden en nu mogen wij die niet uitgeven. U komt daarmee aan het budgetrecht van deze Staten. Wij behandelen vandaag een begroting en ik vind dat wij vrijheid van handelen moeten hebben om te beslissen over de financiën die deze provincie heeft en daarbij horen die Essent-middelen nu eenmaal. Mijn fractie vindt dat er op dit moment een absolute noodzaak bestaat om die middelen in te zetten. Wij kunnen toch moeilijk verkopen om naar buiten te komen met een begroting waarin wij de Brabander voorhouden dat het allemaal armoe troef is en dat het allemaal minder moet. Terecht zullen de Brabanders dan zeggen: jullie hebben Essent toch verpatst en daarvoor miljarden gekregen. Ik zou dat niet

kunnen verklaren.

Ik vind het prima om organisaties als de SER en dergelijke en onze steunfuncties te betrekken bij die discussie. Ik wil echter van de gelegenheid gebruik maken om als Staten wat verder te gaan en de bevolking wat meer op te zoeken bij dit onderwerp. Ik denk bijvoorbeeld ook aan een gesprek met het MKB (Midden- en Kleinbedrijf). Ik heb daarvoor geen uitgewerkt plan maar ik zou graag in onze contacten meer naar de wortels van de Brabantse samenleving willen gaan. Ik ben graag bereid om eventueel in een groepje met andere Statenleden na te denken over hoe wij dat zouden kunnen doen. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren in de vorm van hearings.

De voorzitter: Het woord is aan mevrouw Geeraedts.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer de voorzitter! Het voorliggende stuk is niet alleen een respons op het voorstel van de SP maar ook op wat mijn fractie bij de algemene beschouwingen naar voren heeft gebracht. Soms moeten wij kennelijk met de vuist op tafel slaan, wil het college horen wat de Staten willen. Er ligt nu een voorstel waarmee gehoor gegeven wordt aan de wens van de Staten; complimenten daarvoor. Het is wel een beetje aan de late kant, maar beter eens dan nooit.

Het is eigenlijk een procedurevoorstel. Wij hebben toen gezegd dat de kerntaken bij de begroting 2010 aan de orde moeten komen. De PvdA dient daarvoor een amendement in dat wij zullen steunen. Wij willen beslist zekerheid hebben dat er voor de begroting 2011 eindelijk helderheid is over de vraag wat wij met Brabant willen, waar staan en wat doen wij. Kortom, wat zijn onze kerntaken?

Ik begrijp uit dit voorstel dat GS het idee om een nieuwe visie te ontwikkelen, hebben laten varen en gebruik maken van de bestaande visie. Anders kunnen wij niet begrijpen dat al op zo'n korte termijn concrete keuzes worden voorgesteld. Misschien kunnen GS dit even uitleggen?

Het is een heel strak schema. Wij hopen dat het haalbaar is. Het is zo strak dat wij eraan twijfelen of het wel kan, gezien het feit dat GS er twee jaar over hebben gedaan om tot dit schema te komen.

Het is ons niet helemaal duidelijk waar de betrokkenheid van de Staten bij het maatschappelijk veld zit. De heer Heijmans doelde daar ook op. Het lijkt mij een goed idee om met elkaar van gedachten te wisselen over welke adviesorganen en partners hierbij betrokken worden, maar hoe is de participatie van de Staten geregeld? Een Statendag is leuk, want dan kunnen wij tegen elkaar aanpraten, maar het is natuurlijk beter dat ook wij praten met het veld en dingen horen uit het veld, zodat wij die kunnen meenemen in onze besluitvorming. Dit zit niet in het schema. Dat maakt het voor ons een beetje lastig om te zien hoe een en ander uiteindelijk gaat werken. Als GS deze vragen naar tevredenheid beantwoorden, kunnen wij hiermee instemmen. Ik wil meteen even reageren op het standpunt van de SP, dat het onjuist is dat de Essent-middelen buiten beschouwing blijven bij de begroting. Die middelen blijven niet allemaal buiten beschouwing. Een deel zit er wel degelijk in, zo niet het grootste deel, want daarmee moeten wij uiteindelijk onze dividenden compenseren. De heer Heijmans doelt waarschijnlijk op het deel waarvan wij altijd hebben gezegd dat daarvoor een investeringsprogramma moet worden vastgesteld. Wij hebben daarover alleen beschouwingen gehouden, wij hebben daarmee nog niet ingestemd. Zolang dat niet het geval is, vinden wij het in ieder geval niet juist om dat geld nu hapsnap te gaan besteden. Dat wil niet zeggen dat dit in de toekomst niet kan, maar er moet eerst een duidelijk plan voorliggen.

Mijnheer de voorzitter. Ik zou nog door kunnen babbelen maar vanwege de tijd zal ik dat niet doen. Ik wacht het antwoord even af en neem daarna het finale besluit.

De voorzitter: Het woord is aan de heer Verrijt.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Als relatief nieuwkomer in de provinciale politiek verbaas ik mij wel eens over dingen die gebeuren. Een van dingen waarover wij ons zeer verbaasd hebben is de gang van zaken bij de kerntakendiscussie. In het Bestuursakkoord staat heel duidelijk opgenomen dat wij zouden praten en discussiëren over onze

kerntaken voor de toekomst. Daarover bestaat geen misverstand. De financiële ontwikkelingen en de donkere wolken die zich daarbij aftekenen, komen niet als een verrassing; die kwamen er heel duidelijk aan. De motorrijtuigenbelasting is al jaren in discussie. Nu wordt die kennelijk werkelijkheid en dat heeft allerlei gevolgen voor ons belastinggebied en voor de discussie over de provinciale opcenten, een eventuele ingezetenenbelasting, enz.; allemaal redenen om te praten over kerntaken en de positie van de provincie.

Het meest opvallende is dat anderen wel over onze kerntaken spreken. De brief van de Unie van Waterschappen is al even aan de orde geweest. Vorige week lag er een brief in de bus van de VNG met ook een aanval op de positie van de provincie op het terrein van de jeugdzorg. Er is voortdurend wat te doen. Ook het Rijk denkt na over de positie van de provinciale overheid en wij kunnen erop rekenen dat dit snel gaat. Het zijn allemaal redenen om over de kerntaken te spreken. Het is daarom teleurstellend dat wij straks gaan spreken over de begroting 2010 waarbij niet nagedacht is over de kerntaken en de positie van de provincie daarin. Wij hebben daarover met een aantal partijen gesproken en een en ander vervat in een amendement. In dat amendement spreken wij onze teleurstelling hierover uit en stellen vast dat wij straks alleen over de begroting 2010 spreken en die alleen goedkeuren en spreken wij uit dat 2011 in het licht moet staan van de discussie over kerntaken die wij nu met alle spoed en urgentie moeten gaan bepalen en bediscussiëren. Ik stel vast dat dit nu ook heel duidelijk in het voorstel staat en dat steunen wij.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Hoe kan de heer Verrijt dit amendement rijmen met de uitgangspositie van het amendement dat is ingediend over preprioriteiten zelfs voor een volgende bestuursperiode? Hij kan dan geen beperking aangeven in de besteding van de middelen terwijl hij andere middelen wil vastleggen voor een zeer lange tijd.

De heer *Verrijt* (PvdA): Dat klopt. Mevrouw

Lestrade heeft in die zin zonder meer gelijk. Het wijkt inderdaad af van de discussie over het waterplan. Het waterplan is vanochtend meer dan voldoende aan de orde geweest. Het gaat daarbij om onze betrouwbaarheid bij de afspraken die wij maken. Het is een langlopend traject waarover afspraken met anderen zijn gemaakt en dan moeten wij daarvoor staan.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Als ik het goed begrijp zondert de heer Verrijt allerlei langlopende processen uit van deze afspraak. Aangezien wij veel langlopende processen hebben, betreft het amendement slechts een beperkt deel van de afspraken.

De heer *Verrijt* (PvdA): Mevrouw Lestrade, het gaat over de voorstellen zoals die uitgebreid in de commissie aan de orde zijn geweest naar aanleiding van de najaarsbrief over de bezuinigingen 2011. Er is een taakstelling om te bezuinigen, maar het definitieve besluit nemen wij bij de begroting 2011 na de discussie.

De heer *Heijmans* (SP): Ik heb een vraag aan de heer Verrijt over de reikwijdte van dit amendement. Hij zegt: wij gaan straks de begroting behandelen en dan beperken wij ons tot 2010. Slaat "ons beperken" ook op degenen die het amendement niet gaan steunen? Ben ik straks bij de begrotingsbehandeling buiten de orde als ik iets wil zeggen over 2011, als ik uitspraken wil doen die betrekking hebben op 2011, 2012, 2013, 2014? Met andere woorden: wat zal ik mezelf aandoen als ik voor dit amendement stem?

De heer *Verrijt* (PvdA): Mijnheer Heijmans, ik ga niet over uw woorden. Dat zou ik echt niet willen. Degenen die het amendement mee ondertekenen, spreken uit dat wij in 2011 de kerntaken willen laten meewegen in ons verdere beleid, misschien ook wel in de bezuinigingen die wij doen of in de focus die wij op bepaalde onderdelen leggen.

De heer *Heijmans* (SP): Maar ik krijg geen probleem met de heer Verrijt als ik straks in mijn voorstellen voor de komende jaren ook geld wil uittrekken

voor 2011.

De heer *Verrijt* (PvdA): De heer Heijmans krijgt geen problemen met mij, maar ik zal moties en voorstellen op dat onderdeel niet steunen.

De heer *Heijmans* (SP): Het amendement beperkt zich dus tot regeren op zeer korte termijn: laten wij vooral niet verder kijken dan een jaar. Ik vind dat heel slecht aan dit amendement.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Volgens mij is het college verplicht om straks om een meerjarenbegroting in te dienen bij de minister van BZK.

De voorzitter: Zou het misschien aardig zijn als wij het amendement eerst krijgen. Dat is misschien ook handig voor het college.

De heer *Verrijt* (PvdA): Daarover kunnen wij het wat mij betreft in tweede termijn hebben.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Ik denk dat wij het debat nu moeten voeren.

De voorzitter: Wij hebben het amendement niet. U kunt erover spreken, maar als u wilt dat wij meeluisteren, moeten wij het eerst hebben. Kunt u het even aan ons geven.

De heer *Thuis* (CDA): De heer Verrijt moet het eerst formeel indienen. Misschien kunnen wij ervoor zorgen dat het college nu al een exemplaar krijgt.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Ik zal u het amendement zo dadelijk overhandigen.

De voorzitter: Heel goed. Ik wil dat het amendement eerst wordt uitgedeeld en ingediend. Het maakt nu nog geen onderdeel van beraadslaging uit.

De heer *Verrijt* (PvdA): Wij komen in tweede termijn daarop terug, mijnheer Vreugdenhil. Voorzitter. In de stukken staat dat het IPO bezig is met de discussie over de kerntaken. Ik wil graag

weten wat de stand van zaken is van die discussie en of het IPO de urgentie ziet van het voeren van een discussie over kerntaken en positie inneemt ten opzichte van alle ontwikkelingen die recent plaatsvinden.

Ik overhandig u nu het amendement, voorzitter.

De voorzitter: Door de leden Arkes, Thuis, mw. Geeraedts, Van Schoonhoven en Punt wordt het volgende amendement ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 november 2009 ter behandeling van Statenvoorstel;

overwegende dat:

- *Provinciale Staten de afgelopen twee jaar al meerdere malen aan Gedeputeerde Staten hebben verzocht de kerntakendiscussie met voorrang te voeren;*
- *desondanks de gewenste keuze van kerntaken geen of slechts een zeer beperkte rol kan spelen in de begrotingsbehandeling en de vaststelling van de begroting 2010;*

- *Provinciale Staten deze situatie betreuren;*

besluiten het bovengenoemde besluit aan te vullen met het volgende besluit:

"de uitkomst van de discussie over de "Agenda van Brabant" als uitgangspunt van de begroting 2011 te beschouwen en alle informatie en voorstellen in de najaarsbrief over het begrotingsjaar 2011 en volgende jaren louter als een vooruitblik te beschouwen waarover nu geen besluiten worden genomen";

dit impliceert dat in de begrotingsbehandeling alleen de begroting 2010 en de voorstellen van GS voor 2010 zullen worden vastgesteld".

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel van beraadslaging uit en krijgt nr. A9.

De heer *Heijmans* (SP): Ik heb een vraag aan de indieners van het amendement. Als ik het goed beluister, zeggen zij dat wij ons moeten beperken tot de begroting van 2010. Ik zie echter op pagina 11 een aantal ombuigingen, ook in het jaar 2011, die er mede voor zorgen dat deze begroting sluitend is. Als wij 2011 buiten beschouwing laten, hebben wij dan wel een sluitende begroting voor 2010.

De heer *Verrijt* (PvdA): Die bezuiniging van €24 mln. zal er moeten komen. Het definitieve besluit daarover nemen wij pas later.

De heer *Heijmans* (SP): Het staatje waarin die bezuiniging voor het jaar 2011 staat aangegeven, daarvan zegt de heer Verrijt dat daarover nu niet besloten wordt. Dan heeft hij dus een gat.

De heer *Verrijt* (PvdA): Het is duidelijk dat die bezuinigingstaak er moet liggen. Dat is nodig om de begroting ook voor latere jaren sluitend te krijgen. De taakstelling ligt er en die onderschrijven wij ook. Wij besluiten echter later of het precies die bezuinigingen moeten zijn.

De heer *Heijmans* (SP): Ik wil hierop graag een reactie van het college.

De *voorzitter*: Ik stel voor dat die gegeven wordt in het antwoord in eerste termijn.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie): Nu de heer Verrijt er toch nog staat, merk ik op dat de provincie bij het ministerie zowel een begroting als een meerjarenbegroting moet inleveren. Het lijkt alsof de heer Verrijt het signaal aan de minister van BZK geeft dat het college eigenlijk de meerjarenbegroting afkeurt.

De overweging kan ik na de algemene beschouwingen heel goed met de heer Verrijt delen. Ik vraag mij alleen af of het besluit dat vervolgens genomen wordt, in lijn is met de overweging. Wat betekent dit voor de samenwerking tussen de coalitie en het college?

De heer *Verrijt* (PvdA): De kwalificatie die ik eraan geeft, is hier niet aan de orde. Het amendement spreekt uit dat wij teleurgesteld zijn dat nu die discussie niet plaatsvindt en niet betrokken wordt bij de begroting 2010. Dat is precies wat ik zeg, niet meer en niet minder.

Bij de begroting nemen wij straks een besluit voor 2010.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Het is altijd zo geweest dat wij alleen de begroting 2010

vaststellen. Het college moet echter wel een meerjarenbegroting sturen naar de minister van BZK. Is het signaal dat gegeven wordt nu dat de Staten van Brabant de meerjarenbegroting afwijzen en een begroting met een gat erin naar de minister sturen?

De heer *Verrijt* (PvdA): Het is duidelijk dat er een bezuinigingstaakstelling is, maar een definitief besluit over de invulling daarvan wordt pas genomen nadat de kerntakendiscussie heeft plaatsgevonden.

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Van Schoonhoven.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Wij constateren met u dat het dualisme hoogtij viert vandaag. Dat was al zo in de afgelopen periode. De heer Thuis kan het wel een gevoelige periode noemen, maar het dualisme werkt nu toch ook in de provincie Noord-Brabant, zeker in de verhouding tussen PS en GS. Ik ben trots op Provinciale Staten.

Al in meer bijeenkomsten is gezegd dat wij de gang van zaken betreuren. Wij hadden graag de keuzes van GS met betrekking tot de kerntaken en de rollen van de provincie in onze beschouwingen meegenomen bij het vaststellen van de begroting 2010 en de meerjarenbegroting 2010-2014. Dat kan dus niet. Wij betreuren dat. Wij willen dat tot uiting brengen in een motie van treurnis die D66 mede namens ons zal indienen. Daar zit nog een beetje emotie.

Ik reageer nog even op de voorgaande sprekers. Wij zijn het ermee eens dat bij de invulling van de begroting wij de Essent-gelden grotendeels buiten beschouwing moeten laten. Wij willen een directe relatie leggen met een nog te bespreken Masterplan Energie. Er is geen financieel gat in de begroting 2010 als het amendement van de PvdA c.s. wordt gesteund. Wij constateren echter wel een gat in de meerjarenbegroting. Met het amendement nemen wij een inspanningsverplichting op ons.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP):

Voorzitter! De discussie over het voorliggende stuk krijgt een heel andere wending met het amendement dat enige dagen geleden is aangekondigd en nu is ingediend. Het is goed om ook even bij het stuk zelf te blijven. Er is al vaker gezegd dat de panelen schuiven en dat er volop wordt gesproken over de taak van de provincie. De discussie van de Unie van Waterschappen is daar een voorbeeld van. De VNG trekt de contouren voor de jeugdzorg. Het Rijk kort op het provinciefonds. Het voorstel van de Raad voor de financiële verhoudingen over een eigen belastinggebied voor de provincie heeft nog steeds geen invulling gekregen. Daarom hebben de Staten van Brabant altijd gezegd dat zij op korte termijn willen spreken over de kerntaken. Dat traject is al twee jaar geleden ingezet. Wij willen conclusies verbinden aan wat wij wel of niet doen. Voor de zomervakantie, toen de voorzitter hier nog niet was, heb ik opgeroepen om het appel van Antwerpen te omarmen, een uitvloeisel van het akkoord van Tilburg. Er werden drie vragen gesteld waaraan wij ons gecommitteerd hebben. De eerste was die om het voeren van een brede maatschappelijke herbezinning op de taak van de overheid. De tweede was om de durf te hebben om bestaande beleidsinstrumenten daadwerkelijk te herzien. De derde was die om een omslag naar zorg voor een samenleving die duurzaam is en een duurzame economie heeft. De mogelijkheden daartoe zien wij binnen het voorstel dat voorligt. Wij sluiten ons aan bij de wens van de SP-fractie om ons samen met de Brabantse bevolking te bezinnen.

Uit het amendement blijkt onvrede die ik in de vorige algemene beschouwingen heb geuit en in een motie kenbaar gemaakt. Wij kunnen de overwegingen van de coalitiepartijen heel goed volgen. Wij verzoeken GS al twee jaar om een kerntakendiscussie, om de keuzes die daaruit voortkomen door te voeren in de begroting. Ik denk dat het een signaal is dat er nog steeds geen besluit over is. Daarom zal een motie van treurnis ingediend worden. Daaruit blijkt het gevoel dat in de Staten leeft. Wij moeten dat nu zo maar uitspreken. Ik vind het jammer dat het zover heeft moeten komen, maar het lijkt mij goed om met die

uitspraak hier een stevig punt te markeren. Vandaar uit zullen wij de discussie over de kerntaken van de provincie ingaan. Dat moet uiteraard uiteindelijk leiden tot een aanpassing van de begroting 2011 en latere begrotingen. Volgens mij hoeven wij dat niet eens in een amendement te zetten. Wij ontkomen daar niet aan. Alleen al de economische situatie zal ons daartoe dwingen. Het amendement helpt daar volgens mij helemaal niks bij. Ik daag het college uit om daadwerkelijk uit te spreken wat het voelt en daarom de motie te steunen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! De situatie is een beetje vreemd. Wij krijgen een gewoon procesvoorstel voor een discussie die op de agenda moet komen. Vervolgens komt er een amendement. Ik heb het gevoel dat wij nu als een soort mediator moeten optreden. In het amendement staan natuurlijk onwerkbare dingen. Als wij echt willen dat het college aan de slag gaat, kunnen wij helemaal niks met het amendement. De coalitiepartijen hebben blijkbaar allerlei gevoelens van onvrede. Die hebben wij ook, waarschijnlijk zelfs vaker dan zij. Dat herkennen wij dus heel goed.

Het voorstel dat voorligt is eigenlijk een procedurevoorstel. D66 kan daarmee akkoord gaan, omdat Essent wat ons betreft buiten de besprekingen moet blijven. Verder moet alles bespreekbaar blijven. Wij willen wel een omslag naar een duurzaam Brabant maken. Dat is allemaal inhoudelijk.

Nu het amendement. Het college wil natuurlijk geen amendement, maar de partijen zijn het niet eens met het college. Daar hoort een motie bij. Om het de Staten gemakkelijk te maken, gebruik ik voor de motie dezelfde tekst als is gebruikt in het amendement. Er is geen letter anders. Ik vraag mij af waarom de indieners van het amendement niet zouden meegaan met de motie. In het amendement staat dat zij de situatie betreuren. Dat doen wij natuurlijk ook.

De heer *Thuis* (CDA): Mevrouw Lestrade, ik merk dat u twee dingen zegt. Het eerste is dat u gevoelens van treurnis deelt. Daar hebt u dan een

motie voor, over onvrede. Het tweede gaat over de inhoud van het amendement: eerst de kerntakendiscussie en dan de begroting 2011. Bent u het er nu wel of niet mee eens dat eerst de kerntakendiscussie moet plaatsvinden en dat daarna de begroting 2011 moet worden opgesteld?

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Nee. Ik vind net als de heer Vreugdenhil dat het besluit dat in het amendement wordt geformuleerd leidt tot een onwerkbaar situatie.

De heer *Thuis* (CDA): Dat is mij niet helder, maar ga uw gang. Voor mij is heel duidelijk dat wij de jaarschijf 2010 gewoon vaststellen. De voorbereiding van de nieuwe begroting 2011 gaat vooraf aan onze eigen beschouwingen in het najaar. Er is dus een paar maanden tijd tussen het moment van de kerntakendiscussie, de uitkomsten daarvan en het opstellen van de begroting. Als wij die ontvangen moet de doorwerking van de besluiten die de Staten genomen zullen hebben erin opgenomen zijn. Hoezo onwerkbaar? Het is wel de vraag of D66 straks bereid zal zijn om mee te discussiëren over de kerntaken en over de begroting. Ik hoor mevrouw Lestrade zeggen dat zij dat niet ziet zitten, omdat het niet werkbaar zou zijn.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dat hoort u mij absoluut niet zeggen. Zo kent u mij ook niet. Dat is echt een onzinargument. Ik constateer dat de wijze waarop u het besluit in het amendement formuleert onwerkbaar is. Ik zie ook wel wat u er waarschijnlijk mee wilt zeggen. U wilt gewoon tegen het college zeggen dat u boos bent en dat u er genoeg van hebt. Het college moet eens opschieten. Dat moet u formuleren.

De heer *Verrijt* (PvdA): Mag ik het nog eens wat scherper stellen? Dat wij een besluit over 2010 nemen enz. is allemaal duidelijk. Dat moet ook. Is het nu echter niet geweldig onverstandig om een kerntakendiscussie te voeren, maar het verdere beleid, voor 2011 en volgende jaren, niet daarvan af te laten hangen? Waar bezuinig je, waar doe je wat extra? Dan pas kijk je echt naar de toekomst.

Mevrouw Lestrade wil nu al besluiten nemen waarover de discussie nog moet plaatsvinden.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Mijnheer Verrijt, u neemt besluiten voor het volgende college. Wat wilt u nu? Wij hebben net een amendement van u kunnen vaststellen waarin u zelfs al op een komend college preludeert.

De heer *Verrijt* (PvdA): Ik heb het over 2011 en de bezuinigingen voor 2011.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ja, u legt dingen voor een veel verdere periode vast. Uw gedrag is inconsequent. Ik deel uw gevoelens van treurnis. Ik vind ook dat het moet opschieten en dat wij een kerntakendiscussie moeten voeren. Alleen het besluit in het amendement klopt niet.

Mevrouw *Geeraerds* (VVD): Ik zou toch graag een antwoord van u willen horen op de vraag van de heer Verrijt. U praat er wel mooi omheen, maar wat wilt u nou? Wilt u dat wij nu al vastleggen wat wij in 2011 gaan doen, terwijl wij de kerntakendiscussie nog niet hebben gevoerd? Daar geeft u geen antwoord op.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Daar wil ik best een antwoord op geven. Wij moeten een aantal dingen vastleggen, namelijk wat onze reguliere taken zullen zijn. Een aantal dingen vloeien voort uit verplichtingen; die moeten wij allemaal vastleggen. Natuurlijk hebben wij het over een deel van 2011, hoewel wij nog een kerntakendiscussie gaan voeren.

Mevrouw *Geeraerds* (VVD): Ik denk dat u het amendement niet goed leest. Als u het goed zou lezen, zou u zien dat die belemmeringen er niet in zitten. Ik vind het zo jammer dat er amendementen of moties worden ingediend als amendementen die al ingediend zijn niet goed worden begrepen of worden uitgelegd op een bepaalde manier, die niet aan de orde is.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik ben klaar. Ik kan de motie indienen, maar dat mag blijkbaar

niet.

De heer *Thuis* (CDA): Misschien kan ik de ongerustheid van mevrouw Lestrade wegnemen. Ik begrijp heel goed dat zij zich afvraagt hoe het zit met het meerjarenperspectief. Ook de CDA-fractie wil een financieel beleid voor 2010, 2011 en verder. Wat duidelijk moet zijn is dat de ondertekenaars van het amendement overeind houden dat er wel €24 mln. bezuinigd moet worden. Het college moet het zeggen als wij het niet goed zien, maar op dit moment hebben wij voor de begroting een duidelijke initiële dekking, die later wordt doorgetrokken. Dat is het fundament. Anders zou mevrouw Lestrade volstrekt gelijk hebben als zij zich afvroeg wat dit nu voor een bestuurlijke toestand in de toekomst zou zijn. Wij hebben heel duidelijk voor ogen dat voor 2011 de €24 mln. overeind blijft staan.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Misschien mag ik het nog even aanvullen, want ik denk dat er inderdaad een misverstand is. Natuurlijk zijn wij een aantal dingen juridisch verplicht. Dat is met het Waterplan ook zo. Volgens de tweede bestuursovereenkomst zijn voor €27 mln. activiteiten verplicht. Als je je juridisch tot iets verplicht, moet je er ook een dekking voor hebben. In 2010 zal zeker een aantal juridische verplichtingen naar 2011 doorlopen. Daar kunnen wij niet even in gaan snijden, want dan leveren wij een wanprestatie. Daarom moet mevrouw Lestrade goed kijken wat er in het amendement staat. Het gaat er vooral om wat in de Najaarsbrief staat, met name over de voorgestelde bezuinigingen voor 2011, waarover de heer Thuis net sprak. Die zijn niet juridisch verplicht.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Er wordt gewoon aangegeven dat alle informatie en voorstellen voor het jaar 2011 en de daarop volgende jaren als een vooruitblik te beschouwen zijn. Ik denk dat dit veel te kort door de bocht is. Ik zit ook nog met het gedoe van de meerjarenbegroting die wij moeten inleveren. Daar krijg ik op deze wijze ook geen antwoord op.

De heer *Heijmans* (SP): Ik begin wat mevrouw Lestrade naar voren brengt meer te snappen. De collegepartijen zeggen dat wij het lijstje aan bezuinigingen van €24 mln. voor 2011 schrappen. Die worden echter in november gespecificeerd toegezonden in de begrotingswijziging van nu en niet die voor 2011. De redenatie is dat wij met het lijstje bezig zijn met iets dat pas effect heeft in 2011. Nee, dat heeft effect voor de huidige begroting.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Het zal duidelijk zijn dat wij het niet met de coalitiepartijen eens zijn. Wij dienen een motie in. GS wil verstrekkende statements bieden, maar wij willen gewoon hard aan het werk gaan, zodat het eindelijk een keer opschiet. Voor sommige partijen had het zelfs een motie van afkeuring kunnen zijn. Wij vinden het belangrijk om exact dezelfde woorden te gebruiken als de coalitiepartijen hebben gebruikt.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, Van Schoonhoven, Heijmans, Vreugdenhil en mw. Verstappen wordt de volgende motie voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009

overwegende dat:

- *Provinciale Staten de afgelopen 2 jaar al meerdere malen aan Gedeputeerde Staten hebben verzocht om de kerntakendiscussie met voorrang te voeren;*
- *desondanks de gewenste keuze voor kerntaken geen of slechts een zeer beperkte rol kan spelen bij de begrotingsbehandeling en de vaststelling van de begroting 2010;*

stellen vast dat:

- *Provinciale Staten deze situatie betreurt;*
- verzoeken het college van GS zijn taken in dit kader in versneld tempo uit te voeren;*
en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt het nr. M5.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Ik kan het

af met één zinnetje: wij constateren een treurige voortgang van de kerntakendiscussie.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voorzitter! Ik sta hier wel treurig. Ik ben niet boos of verdrietig, maar wel met een kleine vertwijfeling. Wij vinden het nog steeds lastig om op de begroting 2010 te reageren op een goede manier, met goede discussies. Dat komt doordat wij de grote discussie over de kerntaken hier niet bij kunnen betrekken. Aan de orde was al dat wij de Essent-gelden ook buiten beschouwing laten. Als je moet vaststellen wat in je huishoudportefeuille zit, is het lastig als je een aantal zaken niet meeneemt. Die houd je natuurlijk als reserve, zeker voor moeilijke tijden. Wij staan nu voor moeilijke tijden. Er moeten keuzes worden gemaakt. Het is voor mij heel lastig om op deze manier te kiezen. Wij hebben op dit moment wel een goed verhaal voor de mensen welke keuzes wij in ieder geval toch maken en over de discussies die zullen volgen, maar ik vind het jammer dat het op deze manier moet.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Als ik het afgelopen halfuur zo overzie, denk ik dat het een understatement is om te zeggen dat er duidelijke kritiek is van de Staten op de manier waarop het college is omgesprongen met de kerntakenafweging. De kritiek, door de een wat harder geuit dan door de ander, is dat het college de kerntakenafweging onvoldoende serieus zou nemen en er zelfs helemaal niets mee gedaan zou hebben. Ik sta hier om aan te geven dat ik er een andere opvatting over heb.

Voordat ik daarop inga stel ik vast dat de Staten erg ongeduldig zijn. Dat ben ik zelf ook erg vaak, dus ik begrijp de uitspraken van ongeduld. Wij zijn twee jaar met een kerntakenafweging bezig. Tegelijkertijd moeten wij ons realiseren dat kerntakendiscussies de neiging hebben echt tot bloei en resultaten te komen wanneer het financieel dringend wordt. Op dat moment worden keuzes die voordien niet voor mogelijk werden gehouden echt reëel. Onder druk wordt immers alles vloeibaar. Wij moeten dat met elkaar onderkennen, maar ook dat het ons de afgelopen jaren niet meezat, met de intensivering van meer

dan anderhalf miljard. Ik kan verzekeren dat dit de komende jaren aanmerkelijk zal veranderen. Het zal de takenafweging in een ander tempo en een andere dynamiek brengen. Laat ik op voorhand aangeven dat wij de Staten uitdrukkelijker hadden moeten meenemen en bijpraten over de lijn die ik in de Commissie Middelen heb uiteengezet, maar die ik hier ook plenair graag met hen deel. De kritiek was op dit punt heel duidelijk.

Ik begin met een terugblik. Een gezamenlijke werkgroep van college, PS en de ambtelijke organisatie, onder voorzitterschap van de heer Coonen, heeft met grote inzet en doortastendheid gewerkt aan de takenafweging. Zij heeft een prima rapport uitgebracht, waarin rollen en meetlat voor de taken zijn beschreven. De stuurgroep heeft een zeer goed bruikbaar instrument geleverd, waarmee de Staten zich er in een voortdurend proces steeds van kunnen vergewissen of dat waarmee zij bezig zijn gerekend moet worden tot de provinciale publieke taken. Als dat niet het geval is, moet men zich er heel uitdrukkelijk van bewust zijn waarom men doet wat men doet. Ik kan verzekeren dat het college bij zijn besluitvorming sinds het rapport het licht heeft gezien de meetlat van Coonen meeneemt. Ik ga ervan uit dat in de beoordeling van de voorstellen van het college door de Staten en bij de ontwikkeling van eigen voorstellen door de Staten die meetlat ook wordt gebruikt. Laten wij niet te somber doen over wat er gebeurd is met de uitkomsten van de stuurgroep. Ik stel vast dat het college er heel serieus mee is omgesprongen wat betreft de going concern-zaken die aan de orde komen. Ik ga ervan uit dat de Staten de meetlat in de afgelopen maanden ook uitdrukkelijk hebben gebruikt.

Wat er ook van zij, het rapport van de stuurgroep is bij het college neergelegd voor een reactie. Wij hebben het serieus genomen in de praktijk van ons werk, maar ook in onze contacten met de Staten. Wij hebben in een reactie aangegeven welke keuzes wat GS betreft moesten worden gemaakt. Wij hebben de Staten graag uitgenodigd om keuzes te maken. In juli hebben zij dat uitdrukkelijk gedaan, op het niveau van de uitgangspunten. De keuze voor het al dan niet beëindigen van taken is terug verwezen naar GS.

Ons is gevraagd om daar vlot mee aan de slag te gaan. Wij hebben duidelijk opdracht gekregen om een breed overzicht met voorstellen te presenteren, met taken die uitgebreider of op een andere wijze kunnen worden uitgevoerd. De Staten hebben gevraagd om een plan van aanpak voor de uitwerking van de voorstellen. Uit het plan van aanpak moet blijken wanneer besluitvorming erover plaatsvindt. Het gaat nu om duidelijkheid over dit besluit, waarop de Staten ons nu fors aanspreken.

Ons college heeft deze opdracht nu invulling gegeven. In de Najaarsnota is een breed en lastig pakket van acht grote maatregelen opgenomen, met een plan van aanpak. Ter illustratie zeg ik dat er een pakket met een volledige heroverweging van al onze subsidies is met een in het peiljaar 2010 totale omvang van bijna €800 mln. Dat is allemaal gespecificeerd in de bijlagen bij de begroting. Daarnaast gaan wij het takenpakket herzien, volgens het voorstel dat nu aan de orde is, het voorstel "De agenda van Brabant". Dit is gericht op het met elkaar benoemen van de kernopgaven voor Brabant, met een afronding voor de zomer van 2010. Op die manier maken wij als gezamenlijk bestuur, PS en GS, ons eigen Brabant toekomstbestendig. Niet onbelangrijk is dat wij anticiperen op de financiële gevolgen en een stevige positie innemen in het spel dat nu gespeeld wordt over rol en toekomst van de provincie. Ook in het IPO wordt de discussie gevoerd. Er is meer dan onze eigen endogene behoefte aan discussie. Er is druk van de landelijke overheid. Wij hebben al gemeld welke gremia zich bemoeien met wat wij wel of niet zouden moeten doen. Ook in het IPO-verband leeft het besef dat het heel snel tot besluitvorming moet komen.

Waarom deze aanpak? Allereerst willen wij een stevige discussie kunnen voeren over de positie van Noord-Brabant op basis van onze eigen identiteit en kracht. Daarnaast speelt de aanhoudende financiële onzekerheid, die sinds de Staten ons de opdracht gaven alleen maar groter is geworden. Wij weten op dit moment gewoon niet hoeveel wij moeten inleveren; alleen dat het veel dreigt te worden. In de begroting is vermeld dat de provincies €300 mln. zullen moeten ophoesten,

bovenop de €200 mln. waarvoor wij al aan de lat stonden. Dat laatste leidt voor ons tot de €40 mln. die in de Najaarsnota is vermeld. Daarnaast is er het rapport van de Raad voor de financiële verhoudingen, waar iedereen van op de hoogte is. Brabant wordt daarin aangeslagen voor €146 mln. Wij zijn daar sterk tegen in verzet gegaan. In IPO-verband is een voorstel gedaan dat er nu weer in heeft geresulteerd dat een commissie onder leiding van mevrouw Stuiveling, de voorzitter van de Algemene Rekenkamer, gaat adviseren hoe het provinciefonds onderling zal worden herverdeeld. De herverdeling in het provinciefonds is een van de componenten van de 146 mln. Daarnaast is bekend dat het Rijk aan de slag is met de "20%-werkgroepen". Het is illusoir om te denken dat de provincies daarvan zullen worden uitgesloten. Tot slot geldt het traditionele "samen trap op, samen trap af"-beginsel voor middelen voor het gemeentefonds en het provinciefonds. Nu een uitwerking voorleggen, zonder de precieze financiële opgave te kennen, zou een schot in het duister zijn, met het risico dat wij in het voorjaar nog een keer aan de slag moeten.

De meetlat van de Stuurgroep Kerntaken is een prima instrument, een van de belangrijkste criteria, die focust op de echte opgaven in Brabant. Goede toepassing van de meetlat vraagt dat wij hem met elkaar en zeer zeker ook met onze partners delen. Wij gaan er altijd prat op dat wij er in Brabant heel sterk in zijn dat wij de dingen samen doen. Wij hebben het net over het provinciaal Waterplan gehad, een heel substantieel programma, dat wij samen met anderen hebben opgesteld en uitvoeren. Bij een goede toepassing van de meetlat wordt heel zorgvuldig omgesprongen met de partners. Daartoe dient de voorliggende notitie De agenda van Brabant. Het betreft hier onze eigen uitwerking en onze positionering als provincie, als uitwerking van het rapport van de commissie-Lodders, in samenhang met de voorstellen die op dit moment bij de rijksoverheid in behandeling zijn. Waar maakt de provincie Noord-Brabant het verschil? Dat zal de uitkomst moeten zijn van De agenda van Brabant. Wij pakken het samen met de Staten voortvarend op. Wij hebben dat in de notitie aangegeven. Sommigen uwer hebben

twijfels uitgesproken, maar ik spreek expliciet uit dat wij ons heel hard committeren aan hetgeen in de notitie staat, vooral over het tijdpad. Voor de zomer zullen er door GS en PS gezamenlijk ingrijpende keuzen worden gedaan.

In de eerste concrete uitwerking van de kerntaken na de zomer bleek dat er maatregelen nodig zijn met groot maatschappelijk effect. Wij zouden onze partners en vooral onze medewerkers met voorstellen overvallen als daar niet eerst op een goede wijze over gecommuniceerd kon worden. Wij willen niet het verwijt van onzorgvuldigheid van handelen krijgen. Dat zou ook de uitkomst van onze voorstellen ondergraven. Dat risico willen wij niet lopen.

Het is absoluut de bedoeling om de Staten serieus te nemen. Naast de staatkundige verhoudingen staat ook de financiële situatie ons op dit moment niet anders toe dan de takendiscussie op een heel serieuze manier te voeren, om tot een heel concrete uitkomst te komen. In het voorjaar van 2010 maken wij een integrale en concrete afweging van onze ingrijpende keuzes. Wij zullen dan zorgvuldig zijn tegenover onze partners en onze medewerkers. Het belangrijkste is dat wij dat doen vanuit onze eigen identiteit en onze eigen kracht.

Ik ga nu in op het amendement, voorzitter. Ik begrijp dat niet wordt ingestemd met de taakstelling. Dat betekent dat er sprake kan zijn van een potentieel tekort van ruim €24 mln.

De heer *Thuis* (CDA): Wij hebben gezegd dat het bedrag van €24mln. aan bezuinigingen staat, maar dat de invulling een punt van nader overleg is. De gedeputeerde hoeft zich geen zorgen te maken dat wij die €24 mln. weglaten. Wij erkennen dat dit bedrag nog steeds staat.

De heer *Heijmans* (SP): Je hebt €24 mln. nodig, maar je vult het nu nog niet in en ziet het volgend jaar wel. Is de gedeputeerde het met mij eens dat wanneer op deze manier met een begroting wordt omgegaan, er sprake is van een gat in de begroting? Als dat geen gat is, weet ik het niet meer!

De heer *Essed* (GS;CDA): Ik heb het amendement opgevat als een opdracht aan het college dat het "tekort" dat de heer Heijmans signaleert in het voorjaar 2010 gedekt moet worden als onderdeel van de totale takenafweging. Het amendement heeft tot gevolg dat wij tot dat moment geen harde verplichtingen kunnen aangaan ten laste van de nog niet verplichte ruimte 2011. Als de Staten met het amendement zeggen dat wij wel mogen doorgaan met de voorbereiding en dat zij er vertrouwen in hebben dat het komt, betekent dit dat wij cyclus moeten omgaan met 2011.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Wat betekent dit voor projecten als Maintenance Valley en dergelijke? Kunnen daarvoor ook geen verplichtingen worden aangegaan? Is dat de consequentie van het amendement? En zijn GS niet verplicht om een meerjarenbegroting in te dienen bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties? Als er sprake is van een gat, zal zij ongetwijfeld met commentaar komen.

De heer *Essed* (GS;CDA): Die vraag zou de heer Vreugdenhil moeten stellen aan de indieners van het amendement. Ik heb het amendement zo opgevat dat wij de ruimte krijgen om door te gaan met beleidsmatige zaken, maar dat wij ons niet bestuurlijk verplichten totdat de uitkomst van kerndiscussie aangeeft dat wij een bepaalde verplichting mogen aangaan.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik ga er zonder meer van uit dat deze gedeputeerde het principe "gelijke monniken, gelijke kappen" zal hanteren. Hij zegt zojuist dat hij ermee kan instemmen dat onze begroting voor 2010 voor €24,5 mln. uitgaven bevat die ongedekt zijn vanwege het niet doorgaan van dat lijstje. Gelijke monniken, gelijke kappen; ik mag zo meteen voorstellen doen die ongedekt zijn en die GS bereid zijn aan te nemen, want daarvan kan dan ook worden gezegd dat daarvoor de dekking nog wel gevonden zal worden. Ik vind dat het College hier principieel een grens moet trekken.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik heb een aanvullende vraag. Als GS dit amendementen overnemen, betekent dit dan dat de Staten voor elk besluit geroepen worden om hun budgetrecht uit te oefenen?

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Ik begrijp dat wij beleidsmatig kunnen voortgaan, dat het maken van plannen niet gestagneerd wordt en dat het ons vastleggen op die plannen stagneert totdat de takendiscussie is afgerond. Zo heb ik het amendement opgevat. Als de strekking niet zo is, hoor ik dat graag van de indieners van het amendement. Die kunnen licht in de duisternis brengen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Interpreteren GS het amendement louter als een vooruitblik?

De heer *Essed* (GS;CDA): Nee. Zoals aangegeven vatten wij het amendement zo op dat er een tekort kan ontstaan als de uitkomst van de takendiscussie niet leidt tot het maken van bewuste keuzes.

De heer *Coonen* (CDA): Voorzitter! Wij hebben het College ook gevraagd hoeveel vrije ruimte er juridisch nog is. Dat is voor deze periode nog voor €56 mln. Wat ons betreft is niet aan de orde dat daarvan geen gebruik gemaakt kan worden om iets te realiseren. Het bedrag van €24 mln. is door ons nog niet gesanctioneerd. Mocht het College al eerder zicht krijgen op andere ombuigingen dan die nu op de lat staat voor 2011 en het College wil vrijheid van besteden krijgen, is dat wat ons betreft bespreekbaar. Wij blijven uitgaan van samenwerkingsdualisme.

De heer *Heijmans* (SP): Mijnheer Coonen, u hebt iets met de takendiscussie. Ik herinner mij heel goed dat wij als een van de eerste en belangrijkste criteria bij het aangaan van de kerntakendiscussie hebben aangegeven dat wij die absoluut los zouden zien van eventuele bezuinigingen. Dat kon nooit de inzet of het doel zijn van de kerntakendiscussie. Ik begrijp nu dat wij straks bij de afronding van de kerntakendiscussie continu het gat van €24 mln. in ons achterhoofd moeten hebben dat wij nu

veroorzaken. Wij gaan die discussie straks afronden op basis van andere uitgangspunten en andere criteria dan waarmee wij zo enthousiast gestart zijn. Dat vind ik jammer.

De heer *Coonen* (CDA): Wij hebben natuurlijk met elkaar gekeken wat gefaseerd kan worden doorgevoerd. Ik begrijp dat het college het vanwege de maatschappelijke impact toch graag in zijn geheel doorvoert.

In de ombuigingsvoorstellen voor een bedrag van €24 mln. zouden wel eens voorstellen kunnen zitten waarover wij nu een heel debat voeren, terwijl wij het daar volgens de uitgangspunten van de kerntakendiscussie niet moeten zoeken. Bij de kerntakendiscussie zullen wij al dan niet met bepaalde ombuigingen akkoord gaan.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! De heer Heijmans sprak over de Essent-middelen. Ik bestrijd dat een en ander strijdig is met het budgetrecht. Wij geven uitvoering aan iets dat de Staten ons zelf hebben opgedragen. Er is een investeringsprogramma gemaakt. Wij hebben opdracht gekregen om dat uit te werken. De Staten hebben ook aangegeven dat er vermogen moet blijven en dat er dividendinkomsten moeten zijn. Dat zo zijnde, opereren wij volgens mij volledig in lijn met wat de Staten ons hebben opgedragen. Ik dank de heer Heijmans voor de sympathieke woorden die hij aan mijn adres heeft uitgesproken. Ik waardeer dat zeer.

De heer Heijmans sprak ook over de betrokkenheid van de samenleving. De Staten weten wellicht dat de nieuwe commissaris bezig is met rondetafelgesprekken. Ik vat de opmerking van de heer Heijmans op als een uitnodiging aan de commissaris om deze onderwerpen daarbij te betrekken.

Mevrouw Geeraedts mist in het tijdpad de consultatie van de samenleving door GS. Er is afgesproken dat wij in februari 2010 met elkaar in gesprek gaan. In het kader van uw volksvertegenwoordigende taak zult u ongetwijfeld die consultatie met de samenleving hebben.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Ik wil

graag het oordeel van de gedeputeerde over het amendement en de motie. Een amendement moet naar mij mening uitvoerbaar zijn. Ik heb van gedeputeerde Hoes gehoord dat er nog heel veel lucht in de begroting zit. Is het College in staat om straks in de pauze het bedrag van €24 mln. bij elkaar te halen? Dan is het amendement uitvoerbaar.

De heer *Essed* (GS;CDA): Ik acht mijzelf grote wijsheid toe, maar niet die wijsheid en zeker niet die snelheid. De opmerking van collega Hoes behoeft nuancering. Het zal de Staten niet onbekend zijn dat de reden voor de onderuitputting voor een groot deel zit in de afhankelijkheid van de samenwerking met derden. Ik heb een uitvoerige uiteenzetting gegeven over het verloop van en het proces tussen de Voorjaarsnota en het moment waarop de Staten ons hebben opgedragen om te werken met de koers van het rapport van de stuurgroep kerntaken. Ik heb u de ontwikkelingen tussen dat moment en nu geschetst. Ik heb uitdrukkelijk gezegd dat het wijzer geweest was als wij de ontwikkelingen met de Staten gedeeld hadden. Dat is echter niet gebeurd. Op grond van deze uitleg zou ik het betreuren als de motie van treurnis wordt aangenomen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): De gedeputeerde heeft niet aangegeven of het amendement uitvoerbaar is.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Uiteraard zouden wij het toejuichen als het amendement niet wordt aangenomen. Als het onverhoopt toch wordt aangenomen, verwacht ik op grond van het debatje tussen de heer Heijmans en de heer Coonen dat het wel uitvoerbaar is. Nogmaals, ik zou het jammer vinden als het amendement en de motie worden aangenomen.

De *voorzitter*: Is er nog behoefte aan een tweede termijn of kunnen wij direct overgaan tot stemming over het amendement en daarna over de motie? Ik constateer dat er inderdaad behoefte is aan een tweede termijn. Gezien ook de rest van de

agenda van deze middag stel ik voor meteen te beginnen met de tweede termijn en dit agendapunt af te handelen. Ik nodig u uit enig tempo te maken in de afhandeling van dit deel van de agenda.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik kom even terug op de maatschappelijke consultatie. Gezien het uitgezette tijdspad zou ik beducht willen zijn op een al te ruimhartige consultatiekeuze. Betrokkenheid kost doorlooptijd en aangezien wij een verbinding wensen met doorwerking naar de begroting, zal daarin een goede balans gevonden moeten worden. Wij gaan er daarbij van uit dat het geen open discussie wordt, maar dat met name de gedachtevrucht van GS het startpunt is voor deze discussie, want met een open discussie over de rol van de overheid kunnen wij een paar jaar bezig zijn.

Mijn fractie zal de motie van treurnis niet steunen. Wij vinden die motie veel te eenzijdig. U heeft mijn betoog gehoord. Wij zijn weliswaar niet content met een aantal elementen en gebeurtenissen met betrekking tot de kerntaken, etc. U heeft mij echter ook horen zeggen dat wij tevreden zijn met de wijze waarop het college het nu aanpakt. In het amendement wordt heel concreet aangegeven wat wij willen bereiken. Wij hebben niet voor niets aangegeven hoe wij die kerntakendiscussie willen afronden en in welk tijdspad. De motie van treurnis laat de voortgang helemaal open. Het zou dus ook volgend jaar kunnen zijn. Dat is niet onze intentie.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik zal mij beperken tot korte stemverklaringen bij de verschillende moties en amendementen.

De *voorzitter*: Dat kunt u doen als de stemming aan de orde is.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Gehoord het betoog van de heer Essed en gezien het voorliggende voorstel van het college, vind ik de motie van treurnis overbodig. Wij zullen die dan ook niet steunen. Er ligt nu een voorstel en natuurlijk is het allemaal aan de late kant en balen wij daar allemaal van, maar nu heeft het College

toch het licht gezien. De zaak is opgepakt. Er ligt een goed schema en wij hebben alle hoop dat een en ander verwezenlijkt wordt. Wij handhaven ons amendement. Iedereen wil de kerntaken, maar wij willen niet geconfronteerd worden met de situatie dat wij in 2011 weten wat onze kerntaken zijn, maar ons intussen op allerlei manieren verplicht hebben waardoor wij aan die kerntaken geen uitvoering kunnen geven. Dat is het enige wat wij met dit amendement beogen. Ik proef bij de oppositie geen ander gevoel.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de opmerkingen van mevrouw Geeraedts.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Er is geen twijfel over de opmerking van mevrouw Geeraedts. Wij hebben zowel de motie als het amendement ondertekend. Uit het dictum blijkt dat wij het College van GS zijn taken in versneld tempo willen laten uitvoeren. Dat willen wij benadrukken en daarom leggen wij deze motie voor aan GS, met de treurnis die wij hebben over de manier waarop het allemaal gegaan is.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik snap het betoog van mevrouw Geeraedts. Wij moeten vooruitkijken. Ik kan dat echter niet in overeenstemming brengen met de overweging van de motie. Ik meen dat daarom een motie van treurnis goed is.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Voor D66 geldt ook dat alleen dat de bedoeling was van het amendement, dat wij de overwegingen wel erg zwaar vinden wegen en eigenlijk niet met elkaar in overeenstemming. Wij vinden de motie van treurnis passen bij de overwegingen en daarom handhaven wij haar.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voorzitter! Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

De *voorzitter*: De gedeputeerde heeft geen behoefte

aan een reactie. Het lijkt mij dat wij over kunnen gaan tot stemming.

In stemming komt amendement A9.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks en de Brabantse Partij voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het geamendeerde Statenvoorstel 71/09.

De *voorzitter*: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Het is erg jammer. Ik ben voor de procedure zoals die geschilderd is. U merkt terecht op dat het aangenomen amendement nu onderdeel van het besluit uitmaakt. Dat neemt mijn bezwaar tegen het niet inzetten van de Essent-middelen dus niet weg. Dat alles draagt ertoe bij dat ik helaas tegen dit voorstel moet stemmen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik moet helaas tegen het Statenvoorstel stemmen omdat het amendement is aangenomen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor mij geldt hetzelfde, voorzitter.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Nu het amendement is aangenomen, kunnen wij niet akkoord gaan met dit voorstel.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks en de Brabantse Partij voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M5.

De *voorzitter*: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Wij zijn normaal gesproken niet de fractie van treurnis, verdrietigheid en noem maar op. Wij gebruiken liever wat steviger taal als wij iets niet goed vinden. Gezien het voorstel van het College, vinden wij een motie van afkeuring te zwaar. Wij zullen voor deze ene keer volstaan met een beetje treurnis.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.
Voorzitter. Wij vinden de motie overbodig.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, PvdD en de D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Ik stel voor om eerst even een kop koffie of thee te drinken voordat wij beginnen aan het laatste punt van deze agenda: de begroting.

Ik heb uit de gesprekken begrepen dat wij allemaal hechten aan een goede besluitvorming en aan het zo doelmatig en efficiënt mogelijk vergaderen. Het slechte nieuws is dat het al drie uur is, maar het goede nieuws is dat wij met elkaar hebben afgesproken de begrotingsbehandeling in fasen te doen. Wij hebben de algemene beschouwingen gehad, daarna een uitvoerige behandeling in de commissie en vandaag is de besluitvorming over de begroting aan de orde. Dat betekent dat wij elkaar scherp moeten houden opdat wij niet in de verleiding worden gebracht om vandaag algemene beschouwingen over de begroting te gaan geven, hoe interessant dat ook moge zijn. Mede vanwege de algemene beschouwingen op 23 oktober en de discussie en de besluitvorming in de commissie, kunnen wij straks zo snel mogelijk toekomen aan besluitvorming over de begroting.

Met die woorden wens ik u een fijne koffiepauze toe.

De vergadering wordt een kwartier geschorst.

Nummer 56/09

Begroting 2010 en Najaarsbrief 2009

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Uw oproep van voor de pauze is gehoord. Dat zult u merken aan mijn bijdrage. De bijdrage van de CDA-fractie over de begroting 2010 zal worden beperkt tot enkele opmerkingen en een toelichting op enkele amendementen, over jeugdzorg en IDOP'S, die het CDA zal indienen, mede namens een aantal collegafracties.

In bijlage 1 van de aanvullende Memorie van Antwoord 56/09 – wij hebben heel wat stukken gehad – geven GS een toelichting op diverse posten. In punt 1 geven GS een stand van zaken inzake de investeringsovereenkomst in West-Brabant. De vraag van de CDA-fractie is of voor deze investeringen dezelfde afspraken gelden als voor BrabantStad.

In punt 3 over het programma Verbindend Brabant stelt de CDA-fractie met instemming vast dat GS de ingebrachte €6 mln. bezuiniging tot stand brengt door een herbezinning op de gekozen werkwijze en derhalve kiest voor een wezenlijk andere aanpak, die met minder middelen te realiseren is.

Punt 9 gaat over de kosten en prestaties van de BOM/BHB/TIPP (Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij/ Brabantse Herstructureringsmaatschappij voor Bedrijventerreinen/(Besluit) tender investeringsprogramma's provincies 2000). De CDA-fractie stelt vast dat de afgelopen jaren grote stortingen zijn gedaan voor de BOM/BHB. Wij vragen ons af deze grote bedragen op dit moment niet teveel van het goede zijn in relatie met de te leveren prestaties. De CDA-fractie vraagt aan het college of het bereid is om bij de Voorjaarsnota allereerst een evaluatie te geven van de inzet van de middelen, alvorens gelden aan de BOM/BHB ter beschikking te stellen.

Een tweede vraag heeft de fractie over de kosten voor beheer van de nieuwe fondsen. Telkenmale worden flinke bedragen voor fondsbeheer opgenomen, zo rond de 10% van het te beheren bedrag. Zijn deze beheerskosten al niet geheel of ten dele gedekt uit de financiering die de provincie

de BOM/BHB al verstrekt? Kan daardoor de vergoeding van de opgenomen fondsbeheerskosten vervallen?

Ik maak nog een afrondende opmerking over de begroting alvorens ik inga op twee nog in te dienen amendementen. Collega Coonen wordt nog beroemd doordat hij zo vaak door ons geciteerd wordt. Hij heeft in de commissie in een treffende metafoor uitgedrukt hoe wij er financieel voor staan. De lucht begint te betrekken. De temperatuur is nog goed maar de eerste druppels beginnen te vallen. Donkere wolken naderen vanachter de horizon. Wij weten dat het allemaal minder moet. Belangrijk is dat dit bewustzijn doordringt tot ons politici, de maatschappelijke organisaties en in de haarvaten van de provinciale organisatie. De boodschap die het provinciaal bestuur uitzendt vraagt om een daarbij passende houding en uitstraling. De boodschap is soberheid. Dit moet ook zichtbaar worden in de wijze waarop de provincie zich uit en manifesteert. Het CDA vraagt GS om speciale aandacht te geven aan een sober inzetten van communicatie en evenementenmiddelen passend bij de financiële situatie die snel op de provincie afkomt.

De CDA fractie dient twee amendementen in. Het programma van de integrale dorpsontwikkelingsplannen is succesvol. Er is veel vraag naar. Het draagt duidelijk bij aan de leefbaarheid. Heel veel mensen in de dorpen zetten zich in. De fractie van het CDA stelt met steun van alle fracties dat wij in de begroting €7,8 mln. willen vrijmaken om in 2010 nog een aantal IDOP's te realiseren. Het eerste amendement luidt als volgt:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 november 2009,

ter behandeling van de begroting 2010

overwegende dat:

- integrale dorpsontwikkelingsplannen in kleine gemeenschappen bijdragen aan leefbaarheid en ontwikkeling;*
- er onder de Brabantse gemeenten een groot draagvlak is voor de methodiek van de dorpsontwikkelingsplannen;*
- de voor 2010 beschikbare middelen onvoldoende zijn om aan de vraag naar uitvoering van IDOP's te voldoen;*
- het gewenst is de beweging voort te zetten, die in gang is*

gezet om IDOP's te ontwikkelen en uit te voeren;

- *en daarom de plannen en aanvragen te honoreren, wanneer deze voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een provinciale bijdrage;*

vaststellende dat:

- *de uitvoering van een IDOP een gemiddelde inzet van ongeveer € 780.000 vraagt;*

besluiten:

- *voor 2010 €7,8 miljoen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van IDOP's*
- *en daarvoor de volgende middelen toe te kennen:*

- *€2,5 miljoen van de begrotingspost 0001574 "Inzicht en overzicht (2010/2011):*

korting op innovaties ten aanzien van kennisontwikkeling en kennisdeling binnen de sociale pijler, er kan worden aangesloten bij concern brede ontwikkelingen op dit punt.

- *€ 1,5 miljoen van de begrotingspost 0000827*

Bijdrage Museum Religieuze Kunsten,

Grote verbouwing van het MRK gaat niet door, middelen vallen vrij. Ook de gemeente Uden heeft de hiervoor bestemde middelen voor het museum laten vrijvallen.

- *€ 3 miljoen van de begrotingspost 0001878 GSB*

Sociale veiligheid (2010/2011):

Subsidieregeling is nog niet gepubliceerd; onderwerp takendiscussie.

- *€ 0,8 miljoen te dekken uit onderbesteding LOGS."*

De voorzitter: Dit amendement is ondertekend door alle fracties. Het maakt onderdeel van de beraadslaging uit en krijgt het nr. B-A1.

De heer Thuis (CDA): De fractie van het CDA heeft zich jaren geleden sterk gemaakt om minder te reserveren voor het Museum Religieuze Kunsten (MRK). De nieuwbouw van het MRK gaat niet door, dus er kunnen middelen vrijvallen. Wij hebben inmiddels begrepen dat ook de gemeente Uden de voor het museum bestemde middelen laat vrijvallen.

Een andere dekkingsmogelijkheid die wij aanreiken is de begroting voor sociale veiligheid ad €3 mln. Het subsidieprogramma is nog in ontwikkeling en moet nog worden opengesteld voor subsidievragers. De CDA-fractie constateert dat je, als je toch een keer het meetlatje van Coonen kunt gebruiken, je hier heel goed de vraag kunt stellen

of dit wel past in de taken van de provincie. Dit is toch duidelijk een gemeentelijke taakstelling.

Het laatste deel van de dekking kan zijn de onderbesteding op de landelijke ontwikkelingsgebieden, zoals die door het college is aangereikt.

Een tweede amendement betreft de jeugdzorg. De fractie van het CDA heeft bij de algemene beschouwingen stilgestaan bij wat al jaren voor onze fractie een belangrijk aandachtspunt is. Wij hebben bepleit dat ervoor wordt gezorgd dat gelden voor de directe zorg beschikbaar zijn. Wij constateren dat zorgaanbieders in situaties waarin directe zorg nodig is geconfronteerd worden met een vermindering van hun budget met €6 mln. Dat komt voort uit aflopende regelingen die Rijk en IPO voor 2008 en 2009 hebben afgesproken. Wij vinden het belangrijk dat de activiteiten van het college ter ontwikkeling van de ombouw naar een andere vorm van benadering worden gesteund. De zorgaanbieders bieden hun zorgen meer naar voren aan, waardoor de instroom voor de zwaardere jeugdzorg beperkt wordt. Wij willen dat graag met een amendement faciliteren. Met het voorstel om €3 mln. om te buigen willen wij dat proces versterken en faciliteren. Dat proces is in lijn met het beleid van het college. Het bedrag om de omslag te ondersteunen wordt alleen beschikbaar gesteld voor 2010. Het is incidenteel. De vakmensen weten dat er een groot verschil is tussen incidenteel en structureel.

De voorzitter: Door de leden mw. Moonen-Gerrits, Voeten en Boel wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009, beraadslagend over de begroting 2010;

overwegende dat:

- *de vraag naar jeugdzorg toeneemt;*
- *de doeluitkering van het Rijk niet voldoende is om de kosten te dekken;*
- *de problematiek van groei van de zorg en kosten om een andere aanpak vraagt namelijk het verminderen van groei en een daling van de vraag naar geïndiceerde zorg en versnelde uitstroom, doorstroom naar lokale nazorg;*

vaststellende dat:

- *de provincie een brede rol en verantwoordelijkheid in de jeugdzorgketen heeft;*
- *Provinciale Staten van Noord Brabant bij een amendement op de begroting 2009 extra middelen hebben vrijgemaakt voor ketenaanpak;*
- *voor het maken van een omslag in de jeugdzorg, dat GS prestatieafspraken maakt met gemeenten, zorgaanbieders en Bureau jeugdzorg;*

besluiten:

- *de begroting te wijzigen door: €3 mln., zijnde een deel van het budget dat gereserveerd is voor Versterking opvoedingsondersteuning/regionalisering (begrotingsnummer 0001852), incidenteel en alleen voor 2010 in te zetten voor de noodzakelijke verandering/omslag bij de zorgaanbieders. "*

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-A2.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Is de fractie van het CDA ervan doordrongen dat wij met dit dekkingsvoorstel een aanslag doen op onze beleidsambitie om de gemeenten te faciliteren bij hun preventieve jeugdbeleid? Wij halen geld uit een potje waaruit opvoedingsondersteuning enz. wordt gestimuleerd. De gemeenten maken daarvan werk via de Centra voor Jeugd en Gezin.

De heer *Thuis* (CDA): De dekking komt niet uit budgetten die oorspronkelijk bedoeld zijn ter ondersteuning en ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin. Wellicht weet de heer Van Schoonhoven nog dat vorig jaar bij de begrotingsbehandeling een breed door de Staten gesteund amendement is ingediend, waarbij wij naar ik meen €16 mln. beschikbaar hebben gesteld, juist voor preventie en om de omslag te maken naar de ambulante zorg. Het proces met de gemeenten moest daarmee worden versterkt. Wij constateren dat er op dat vlak al enige ontwikkeling is, maar dat er in het budget nog volop ruimte is om de ontwikkeling financieel verantwoord te laten plaatsvinden. De doelstelling van de ontwikkeling waar de zorgaanbieders in overleg met het college bezig zijn is heel uitdrukkelijk daarop gericht. Wij hebben bij het zoeken naar dekking voor ons voorstel uitgezocht

wat bij elkaar hoort en wat in elkaars verlengde ligt. De heer Van Schoonhoven heeft natuurlijk gelijk dat wij niet in een keer op een ander beleidsterrein een blokkade moeten oproepen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Ik vind wel dat de Staten consequent moeten zijn. Als wij het ene jaar een besluit nemen en het volgende jaar de middelen voor dat besluit weer anders inzetten zijn wij niet consequent. Wij hebben in het afgelopen jaar de gedeputeerde regelmatig gevraagd uitwerking te geven aan de post van vier keer vier miljoen die was vrijgemaakt. "Slecht gedrag" klinkt heel denigrerend, maar is het niet een beetje treurig gedrag belonen als wij middelen gaan zoeken om het geld bij de jeugdzorg op te vullen? Ik vind het niet erg consequent gelet op de vorige begrotingsbehandeling.

De heer *Thuis* (CDA): Er is helemaal geen reden om treurig te zijn. Wij weten dat er een gat is ontstaan. Wij willen een oplossing waarmee wij de zorgaanbieders helpen om een omslag te maken. Het college draagt daar al toe bij. Als wij het bericht goed lezen, zie ik dat het college daaraan heeft bijgedragen. Wellicht kan de gedeputeerde dat straks nog toelichten. Is het erg als wij dit jaar iets anders doen met geld waarover wij vorig jaar hebben besloten? Dat is erg als het helemaal los van het oorspronkelijke doel staat, maar dat is niet het geval. Uit gesprekken met zorgaanbieders heb ik uitdrukkelijk begrepen dat zij mij vragen een slag te maken en een stukje bij te dragen aan de doelstellingen die wij toen formuleerden. Let wel, er is nog voldoende geld beschikbaar voor initiatieven van het college op dit terrein.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Het is helder dat het in het verlengde van elkaar ligt, maar wij hebben natuurlijk wel heel specifieke doelstellingen. Wij hebben vorig jaar niet gezegd dat wij vier keer vier miljoen euro in het jeugdzorgbudget zouden steken. Wij hebben specifieke doelen genoemd, omdat wij een beleidsintentie hadden. De heer Thuis kan nu toch niet beweren dat wij de beleidsintentie die wij toen hadden nu loslaten, omdat dit in het verlengde van

elkaar ligt? Wij moeten de achtergronden van het amendement van toen er toch ook bij betrekken? Wij kunnen toch niet zeggen dat zij op hetzelfde terrein liggen en dat er dus wel uit geput kan worden? Dat vind ik te gemakkelijk.

De heer *Thuis* (CDA): De heer Vreugdenhil is altijd heel scherp en heel duidelijk. Dat wil ik ook zijn. De beleidsintentie ligt er. De inschatting van de CDA-fractie is dat er op dit moment voldoende ruimte is, ook gelet op wat er misschien nog aankomt, om de beleidsintentie voldoende vorm te geven. Het college kan het straks beter uitleggen, maar inhoudelijk liggen de ontwikkelingsintentie van toen en de opdracht aan de zorgaanbieders duidelijk in elkaars verlengde.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Betekent dit dat u de gelden die u nu ergens weghaalt zodanig gaat bestemmen dat de prestatie heel specifiek benoemd gaat worden? U geeft aan dat dit in het verlengde van de oorspronkelijke doelstelling, de lokale of regionale ondersteuning via Centra voor Jeugd en Gezin, moet liggen. Komt u dan in de sfeer van een verlengstuk van het Bureau Jeugdzorg naar het Centrum voor Jeugd en Gezin of wilt u geld beschikbaar stellen voor plaatsen?

De heer *Thuis* (CDA): Ik heb het helemaal niet over het beschikbaar stellen van gelden voor plaatsen. Ik praat op het niveau van de doelstellingen. Mevrouw Lestrade spreekt over het beschikbaar stellen van gelden voor jeugd en gezin. Dat kan uiteindelijk het gevolg zijn van de doelstelling om door de samenwerking van de Centra voor Jeugd en Gezin met andere instellingen, aan de voorkant, te voorkomen dat zwaardere jeugdzorg nodig is. Dat moet worden opgebouwd. Ik ken niet alle Centra voor Jeugd en Gezin. Ik ken er maar eentje in Brabant heel goed. Ik constateer dat de zorgaanbieders een heel actieve partner willen zijn in de Centra voor Jeugd en Gezin, naast het Bureau Jeugdzorg. De gedeputeerde kan er zo meteen misschien nog wel wat specifieker over zijn, maar het is heel duidelijk dat je daarmee je doelstellingen bereikt. Het is niet een kwestie van gewoon geld geven aan Centra

voor Jeugd en Gezin.

Er is nog anderhalf jaar over van de huidige zittingsperiode van de Staten. Wij moeten ons afvragen wat op dit moment de verwachting ten aanzien van de benutting van de middelen is.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Het is helemaal niet mijn bedoeling om heel specifiek in te gaan op de vraag of het een of andere Centrum voor Jeugd en Gezin goed functioneert. Mijn vraag is of aan de gelden die door het amendement worden weggehaald van de regionalisatie, die destijds zijn veiliggesteld, maar die u gerelateerd wilt wegzetten, een specifiek doel wordt gekoppeld. Wat ik in het amendement heb gelezen is dat het gaat om de omscholing of in ieder geval de versterking van de werkenden in de sector. Dat moet een omslagdenken met zich brengen. Hoe koppelt u dat aan het oorspronkelijke doel, als u zelf aangeeft dat dit in het verlengde van de doelstelling ligt?

De heer *Thuis* (CDA): De laatste opmerking die ik erover kan maken, om niet te veel in herhaling te vervallen, is dat de opdracht die de zorgaanbieders hebben moet passen in het beleid dat GS inzet en dat wij steunen. Wij faciliteren de omslagfase. Als het college vindt dat hier een volstrekt andere doelstelling achter zit, hoor ik het graag. Volgens mij is dat zo nog niet het geval.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Anders dan de heer Thuis zal ik niet elke motie of elk amendement apart aan u overhandigen, want dan moet ik 18 keer op en neer lopen. Maar ter geruststelling zeg ik dat ik ze niet allemaal zal toelichten.

Bij het begin van de algemene beschouwingen heb ik geprobeerd de visie van de fractie van de SP, onze kijk op de toekomst, te schilderen. Ik heb toen vooral gesproken over kleinschaligheid en het maken van keuzes. Ik ga dat niet herhalen. Ik beperk mij vooral tot het concretiseren van die visie. Een visie is mooi, maar je kunt er niet in wonen en je kunt haar niet eten. Het gaat erom hoe je de visie die je hebt omzet in concrete voorstellen en daden. Daartoe wil de fractie van de

SP zich vandaag door middel van een achttiental voorstellen beperken.

Ik heb slechts één indringende vraag aan het college, die te maken heeft met de actualiteit. Er is een nieuwe ontwikkeling rond het Noordbrabants Museum, dat is teruggefloten omdat er verkeerd is gemeten. Uitstel betekent altijd dat het duurder wordt. Het gaat dus waarschijnlijk weer duurder worden. Graag hoor ik een reactie van de gedeputeerde wat wij met het Noordbrabants Museum gaan doen.

Met de dekking heb ik na vanmorgen niet meer zoveel problemen bij al mijn voorstellen. Ik hoor de heer Hoes zeggen dat elke begroting gigantisch veel lucht heeft. Ik hoor spreken over een vrije ruimte van €56 mln. Ik vraag mij na vandaag zelfs af of wij er financieel wel zo slecht voor staan.

Mijn eerste motie heb ik "solide beleggen" genoemd.

De *voorzitter*: Even voor de goede orde: u had het zojuist over amendementen. Gaat het nu over moties?

De heer *Heijmans* (SP): Ik zal ze door elkaar heen behandelen. Ik heb ze keurig getiteld en ik zal de juiste term gebruiken. Het zal u geen enkel probleem opleveren.

Voorzitter. Wij hebben nogal wat middelen die wij weg moeten zetten. Omdat een nogal laag rentepercentage wordt geboden, stelt het college voor om samen met banken op zoek te gaan naar een traject dat een hoger rendement oplevert. De afgelopen tijd hebben wij echter één ding kunnen leren, namelijk dat een hoger rendement altijd gepaard gaat met een hoger risico. Noord-Holland heeft daar heel uitdrukkelijk van geleerd. Het college zegt dat wij natuurlijk beleggen binnen de kaders van de Wet FIDO (Wet financiering decentrale overheden). Dat snap ik, maar wat Noord-Holland deed was keurig binnen de kaders van de Wet FIDO. Toch is het met Icesave het schip in gegaan. Noord-Holland heeft de conclusie getrokken dat het moet overgaan op schatkistbeleggingen. Ik wil niet zeggen dat wij dezelfde schrikreactie moeten vertonen en zover terug moeten deinzen. Ik wil met de motie echter

wel te kennen geven dat wij het niet wenselijk vinden dat het college op zoek gaat naar een traject met andere banken voor een hoger rendement. Ik vraag het college en de Staten, de middelen die wij namens de Brabantse bevolking beheren op dezelfde solide manier te beleggen als wij dat, gelukkig, in het verleden ook hebben gedaan. Daarvoor verdient het college in ieder geval een compliment.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Beleggen is altijd een gevoelig onderwerp. Wij hebben in het verleden wel eens bepleit om meer groen te gaan beleggen, duurzaam te gaan beleggen. Mijn fractie aarzelt over dat hogere rendement. Ik zou aan het college willen meegegeven dat het moet kijken waar het een hoger rendement kan halen, maar dat dit ook in het treasurystatuut meegenomen zou moeten worden. Ik zou erover struikelen als werd gezocht naar het hoogste rendement. Daarmee is Noord-Holland in de fout gegaan. Dat wilde het hoogste rendement en verloor een aantal zaken uit het oog. Het is natuurlijk goed als het college naar een hoger rendement zoekt, maar wij moeten een aantal zaken goed voor ogen houden.

De heer *Heijmans* (SP): Aan elk hoger rendement is een hoger risico verbonden. Wie op zoek gaat naar het hoogste rendement gaat op zoek naar het hoogste risico. Wie op zoek gaat naar een hoger rendement, gaat werken met een hoger risico. Die koppeling is in de praktijk gebleken. Nogmaals, ik vind niet dat wij met gemeenschapsgeld wat voor risico dan ook moeten lopen.

Wij hebben het vaak gehad over de inhuur van externen in het Provinciehuis. Onlangs bleek uit een staatje dat wij in Noord-Brabant over 2008 voor maar liefst meer dan 20% aan externen hebben ingehuurd. Dat vind ik dramatisch veel. Wij zijn daarmee niet de provincie die het hoogste scoort op dit gebied, maar wij scoren wel erg hoog. Ik loop hier al meer dan tien jaar rond en elk jaar komt het aan de orde. Ik vind ook dat wij, hoewel wij er al jaren over praten, er nu dwingende afspraken over moeten maken. Om te beginnen is het inhuren van externen veel duurder. De praktijk laat vaak zien dat een ambtenaar die hier

ontslagen wordt de volgende week binnenkomt als ingehuurd externe.

Het inhuren van externen betekent ook dat kennis en kunde maar beperkt ontstaan in het Provinciehuis. Kennis en kunde vloeien weg op het moment dat de externe weggaat. Over het algemeen mag je verwachten dat de mensen die al langer in dienstverband zijn meer loyaliteit aan hun organisatie hebben dan mensen die in- en uit hoppen.

De *voorzitter*: Mijnheer Heijmans, wij hebben afgesproken dat u ongeveer tien minuten heeft. U hebt achttien voorstellen aangekondigd. U doet ongeveer drie minuten over een voorstel. U gaat uw tijd dus zwaar overschrijden.

De heer *Heijmans* (SP): Maak u geen zorgen, voorzitter. Ik zal een flink aantal zonder enige toelichting bij u indienen.

De minister van Binnenlandse Zaken hanteert voor haar eigen ministerie een maximale inhuur van externen van 13%. Wij willen een beetje coulant zijn met het college en als opdracht meegeven volgend jaar voor maximaal 15% aan externen in te huren. Dan kunnen wij voor 2011 op 13% gaan zitten.

Ik hoor ook graag een visie van de Staten, dus niet van het college, wat zij vinden van het wegvallen van de motorrijtuigenbelasting. De SP is niet voor de invoering van een provinciale ingezetenenbelasting. Wij willen graag een uitspraak per motie aan het college voorleggen.

Wij hebben een amendement Ombuigingen tabel C, de bekende bladzijde 11 van de Najaarsbrief. De bezuinigingen die daar worden genoemd vinden plaats op het gebied van ecologie en duurzaamheid. Wij stellen voor om die bezuinigingen ongedaan te maken. Ik kom dan op mijn probleem met het amendement op het vorige agendapunt. Wij willen graag dekking zoeken in de Essent-middelen. Waarschijnlijk wordt het amendement aangenomen, maar stel dat het niet zo is. Dan willen wij nog een amendement indienen over het dynamisch verkeersmanagement, dat onderdeel is van de ombuigingen en een motie over de intensieve veehouderij.

Dan ga ik u gelukkig maken door te zeggen dat ik inmiddels zie dat ik één motie heb gemaakt die overbodig is gebleken, een motie over het fietsbeleid. In de Staten gaat al een motie van dezelfde strekking rond die de instemming krijgt van de hele Staten. Ik heb dus nog maar 17 voorstellen.

Dan hebben wij een motie waarin wij voorstellen om te stoppen met het particulier natuurbeheer en dat over te laten aan de grote terreinbeheerders.

Ik heb een amendement over de verplaatsing van de veehouderijen, op een onderdeel van de ombuigingstabel op blz. 11.

Ik wil een korte toelichting geven op ons amendement voor frisse scholen. Het Rijk heeft een bedrag aan de gemeenten ter beschikking gesteld om het klimaat te sparen en energiebesparende maatregelen te nemen op scholen. Dat is enorm belangrijk voor de leerprestaties en de gezondheid van kinderen, maar ook omdat er heel veel te verdienen is met energiebesparende maatregelen. Met een verdubbeling van het bedrag dat de rijksoverheid ter beschikking stelt kunnen wij nog lang niet alle problemen op alle scholen oplossen, maar wij maken wel een begin. Het mes snijdt hier misschien wel aan drie, vier of vijf kanten. Het is een fantastische manier om werkgelegenheid te genereren, het onderwijs te verbeteren, iets voor het klimaat te doen en iets aan energiebesparing.

Vervolgens dienen wij een motie in over het meetnet luchtkwaliteit. Wij dienen een motie in voor het behoud van de kleine natuurgebieden.

Bij het vorige punt op onze agenda vond ik het jammer dat de Staten zich toch een beetje de mond laten snoeren of verkrampen doordat gezegd wordt dat er nog een discussie zal worden gevoerd. De Staten moeten politiek gezien vandaag elk besluit kunnen nemen dat zij wenselijk achten. Als wij het ergens over eens zijn, kunnen wij daarover vandaag besluiten. Het college zal dan zeggen dat wij vooruitlopen op de kerntakendiscussie, maar toch willen wij een motie indienen op het onderdeel handhaving. Wij vinden dat het echt geld weggooien is als de provincie zinvol bezig wil zijn, van alles wil regelen en regisseren binnen de provincie, maar daar niet de juiste handhaving bij

heeft. Zonder handhaving haalt het in feite allemaal niks uit. Wij willen per motie uitspreken dat wij in ieder geval niet willen bezuinigen op handhaving.

Ik heb een voorstel waar het college erg blij mee zal zijn, want het gaat het college € 300.000 opleveren. Wij stellen voor te stoppen met de pagina over de Provincie in de Buurt. De € 300.000 die ons dat jaarlijks kost kunnen wij toevoegen aan de algemene middelen. Kijk eens college: geen dank, graag gedaan!

Voorzitter, wij stellen een sociaal-cultureel projectenfonds voor. In mijn algemene beschouwingen heb ik gezegd dat het tijd is dat de provincie meer gaat investeren in de Brabantse samenleving en meer in kleinschalige projecten. Wij stellen voor om daarvoor een fonds in te stellen ten bedrage van €10 mln.

Een aantal moties licht ik niet toe. Zij maken concreet welke soort projecten wij bedoelen: Carte Blanche, het poppodium W2 en de werkgroep WAO/WSW.

Wij zijn erg blij met Omroep Brabant, maar ik vind het te gek voor woorden dat er geen ondertiteling is. Alsof wij in Brabant geen doven of slechthorenden hebben. Wij moeten ervoor zorgen dat ten minste het journaal van Omroep Brabant in de toekomst ondertiteld wordt. Dat kan met een beperkt bedrag van €30.000 per jaar. Wij vinden het een teken van beschaving als de provincie ervoor zorgt dat dit gebeurt.

De *voorzitter*: Wilt u tot een afronding komen?

De heer *Heijmans* (SP): Ik rond af met Brabant Culturele Hoofdstad. Wat ons betreft, kunnen wij daarmee stoppen. Het kost enorm veel geld. Wij waren enthousiast over Brabant Culturele Hoofdstad, maar omdat steeds duidelijker wordt dat de Brabantse steden samen geen culturele hoofdstad kunnen worden en dat waarschijnlijk één gemeente daar de handtekening onder moet zetten. Wij zijn ook erg bang dat als vijf steden gezamenlijk Brabant's Culturele Hoofdstad worden, die steden met elkaar gaan concurreren of je dat nu wilt of niet. Elke stad zal zich willen onderscheiden van de andere steden: wij hebben

het topevenement van Brabant Culturele Hoofdstad. En dat willen wij nu juist niet. Wij willen aandacht voor het kleinschalige, voor kleine projecten dichtbij de mensen, zodat de culturele hoofdstad niet voor een beperkt aantal mensen is maar juist voor de kleine zaken. Wij zijn erg bang voor die concurrentie. Ik heb echter begrepen dat een meerderheid van de Staten wel voor Brabant Culturele Hoofdstad is. Wij zijn ook niet zo zuur dat wij hopen dat het mislukt. Wij willen het project dan wel een kans geven. De VVD-fractie stelt voor een motie in te dienen om u, voorzitter, tot vaandeldrager te maken van Brabant Culturele Hoofdstad. Wij zijn wel van mening dat als Brabant een kans wil maken om Culturele Hoofdstad te worden, u daarvan de vaandeldrager moet zijn. Wij zullen dat niet dwarsbomen en dat voorstel ondersteunen, ondanks het feit dat wij liever afzien van de kandidatuur van Brabant voor culturele hoofdstad.

De *voorzitter*: Door het lid Heijmans worden de volgende moties voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 november 2009,

overwegende dat:

- *de Essentgelden belegd moeten worden ter compensatie van "dividenduitkeringen";*
- *geen enkel risico mag worden gelopen met deze gelden;*
- *risico's het meest beperkt zijn in solide verhandelbare staats- en bankobligaties;*
- *hogere rendementen betekenen dat er altijd sprake is van een hoger risico;*

spreken uit:

het niet wenselijk te achten dat er met banken een traject wordt uitgezet dat op zoek gaat naar beleggingsproducten met een hoger rendement, en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 november 2009,

overwegende dat:

- *over het jaar 2008 het provinciebestuur van Noord-Brabant meer dan 20 % van de totale personeelskosten besteed heeft aan 'inhuur externen';*
- *externe inhuur duurder is;*

- voorkomen moet worden dat vast personeel wordt ontslagen om vervolgens als extern deskundige te worden ingehuurd;
- het voor een (ambtelijke) organisatie niet goed is veel externen in te huren. Externen gaan meestal snel weer weg en zijn minder loyaal aan de organisatie. Externen nemen bij hun vertrek ook veel kennis en kunde mee;
- het percentage van 13 dat de minister van Binnenlandse Zaken hanteert voor haar ministeries, richtsnoer dient te zijn;
- het college heeft aangekondigd de personeelsformatie met 25% te willen reduceren;

spreken uit:

dat voor het jaar 2010 er maximaal voor 15% van de totale personeelskosten een beroep mag worden gedaan op externe inhuur, en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 november 2009, constaterende dat:

- het kabinet heeft laten weten m.i.v. 2012 rekeningrijden te gaan invoeren;
- dit tevens inhoudt dat provincies geen opcenten op de motorrijtuigenbelasting meer kunnen innen;

overwegende dat:

- provincies slechts beperkte taken hebben;
- bij deze beperkte taken een eigen belastinggebied niet noodzakelijk is;
- bij veel mensen de provincie onbekend is en er daardoor geen draagvlak is onder de bevolking voor een provinciale belasting;
- een provinciale belastingheffing, nadat provincies miljarden ontvangen hebben uit de uitverkoop van onze energiebedrijven, niet begrepen zal worden;
- provinciale belastingheffing geen rekening kan houden met inkomens en dus geen recht kan doen aan het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen;
- een eigen provinciale belastingheffing ongetwijfeld zal leiden tot hoge uitvoeringskosten door bureaucratie en extra personeel;

spreken uit:

bij de regering erop aan te dringen om vanaf 2012 de wegvallende inkomsten van de opcenten motorrijtuigenbelasting te compenseren vanuit rijksmiddelen, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze moties maken onderdeel uit van de beraadslaging en krijgen de nrs. B-M1, B-M2 en B-M3.

Door de leden mw. Slegers en mw. Verstappen wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant bijeen in vergadering op 20 november 2009;

constaterende:

1. dat provinciaal beleid het beschermen van natuur en landschap en een robuuste Brabantse natuur van goede kwaliteit nastreeft;
2. dat GS particulier natuurbeheer beschouwen als een belangrijk middel bij het realiseren van de ecologische hoofdstructuur en 64 percelen landbouwgrond (in totaal 74 hectaren grond) wil verkopen aan particulieren die met subsidie een eigen natuurproject kunnen ontwikkelen;

overwegende:

dat de grote professionele terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer of Natuurmonumenten tot voor kort deze taak naar behoren verrichten;

van mening zijnde:

dat het collectieve provinciale belang van de bescherming van natuur en landschap te groot is om over te laten aan de relatieve willekeur van de goede wil, belangstelling, beschikbare geldelijke middelen en al dan niet aanwezige benodigde competenties van particulieren;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

particulier natuurbeheer niet meer als instrument in te zetten voor de realisatie van de EHS, maar om natuurbeheer wederom in handen te geven van de grote terreinbeheerders,

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. B-M4.

Door de leden Van Zeeland en mw. Verstappen wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 20 november 2009;

Constaterende dat:

- op veel plaatsen sprake is van geurhinder (stankoverlast) door bedrijven die draaien onder een provinciale milieuvergunning;
- controle op uitstoot van stoffen in de lucht nu vaak op incidentele basis gebeurt en een arbeidsintensieve zaak is;

- een Brabantbreed overzicht van emissieoverschrijdingen gewenst is;
- vragen het college van GS:
- bij de Voorjaarsnota met een voorstel te komen voor een Brabantdekkend net van luchtkwaliteitsmeters, waarbij zoveel mogelijk bestaande (lokale en landelijke) meetnetten gekoppeld, dan wel betrokken worden;
 - daarbij tevens een publiek toegankelijke webpagina te presenteren die het publiek per locatie inzicht verschaft in meetgegevens (zowel actueel als recente geschiedenis), en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. B-M5.

Door de leden mw. Slegers en mw. Verstappen worden de volgende moties ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant bijeen in vergadering op 20 november 2009;

constaterende dat:

1. provinciaal beleid het beschermen van natuur en landschap en een robuuste Brabantse natuur van goede kwaliteit nastreeft;
2. GS volgens de ontwerpbegroting ten behoeve van het verbinden van natuurgebieden een groter aantal ontsnipperingsvoorzieningen beogen;
3. gedeputeerde Hoes onlangs de functie heeft aanvaard van voorzitter van de "landelijke Taskforce Biodiversiteit 2010;
4. op 4 november de verklaring Coalitie Biodiversiteit 2010 door GS is ondertekend;

overwegende dat:

GS onlangs 1500 kleine Brabantse bosgebieden hebben geschrapt uit de ecologische hoofdstructuur om de bescherming ervan aan gemeentes te laten;

van mening zijnde dat:

dit besluit het grote belang negeert dat kleine bossen hebben voor de provinciale biodiversiteit en het landschap;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

de 1500 kleine Brabantse bosgebieden in de ecologische hoofdstructuur te laten en daarmee de bescherming ervan te borgen,

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant bijeen in vergadering op 20 november 2009;

constaterende dat:

de 20% "ombuiging" van alle programma's nog niet blijkt te zijn gestoeld op beargumenteerde voorstellen, maar meer een generieke maatregel is die later op detailniveau in beleids- en uitvoeringsprogramma's wordt uitgewerkt;

overwegende dat;

op sommige programma's ongetwijfeld een ombuiging mogelijk en zelfs wenselijk is;

van mening zijnde dat:

dit echter beslist niet geldt voor uitvoeringsprogramma's (en bijbehorende inzet van personele capaciteit) op handhaving (denk aan handhaving op milieu- en natuurwetgevingsvergunningen, ruilverkaveling, etc.);

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

de ombuiging van 20% op uitvoeringsprogramma's Handhaving uit te sluiten van mogelijke bezuinigingen, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze moties maken onderwerp van beraadslaging uit en krijgen nrs. B-M6 en B-M7.

Door het lid mw. Van Boxtel worden de volgende moties ingediend:

"Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 20 november 2009;

constateren dat :

- in veel Brabantse dorpen, wijken en steden altijd veel mensen actief zijn in sociaal-culturele projecten en daarbij steeds vaker in de gaten moeten springen die door de bezuinigingen op welzijn achtergelaten worden;
- er ook steeds meer bezuinigd wordt op kleinschalige sociaal-culturele initiatieven en infrastructuur zelf;
- het vaak moeilijker is om €1.000 subsidie te krijgen dan om €100.000 te krijgen;

overwegen dat:

- de provincie een stevige bijdrage kan leveren aan het Brabantse leefklimaat door juist kleinschalige, niet-geïnstitutionaliseerde projecten en initiatieven mogelijk te maken;

vragen het college van GS om:

- een sociaal-cultureel projectenfonds in het leven te roepen;
- hiervoor heldere en eenvoudige criteria op te stellen, waarvan de inbedding in de lokale samenleving het belangrijkste is;
- het projectenfonds te vullen met €10 mln.;
- de criteria en de werkwijze van het fonds breed bekend te

*maken,
en gaan over tot de orde van de dag."*

"Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 20 november 2009;

constaterende dat:

- *de Stichting WAO-WSW-Advies in Den Bosch een goede staat van dienst heeft en resultaten boekt in het naar werk begeleiden van werklozen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (arbeidsgehandicapten);*
- *werkbemiddeling voor deze doelgroep in de huidige tijd helaas alleen maar slechter wordt;*
- *op de Stichting, die gesubsidieerd wordt door de gemeente Den Bosch, steeds vaker ook regionaal een beroep wordt gedaan zonder dat daar inkomsten tegenover staan;*

overwegende dat:

- *de Stichting aangeeft voor een bedrag van €170.000 haar werk over heel Brabant te willen en te kunnen uitbreiden;*
- *de Stichting concrete resultaten boekt voor Brabanders die om redenen waaraan zij niets kunnen doen, zo goed als uitgesloten zijn van de arbeidsmarkt;*

vragen het college van GS:

- *voor de komende drie jaar de Stichting WAO-WSW-Advies jaarlijks een subsidie van € 170.000 toe te kennen;*
- *na anderhalf jaar met de Stichting de bereikte resultaten te evalueren en een besluit te nemen over het vervolg,*
en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze moties maken onderwerp van beraadslaging uit en krijgen nrs. B-M8 en B-M9.
Door het lid mw. Kamphorst worden de volgende moties ingediend:

"Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 20 november 2009;

constaterende dat:

- *Carte Blanche een kunsttherapeutisch centrum is, gevestigd in Eindhoven, met een regionale functie, dat nauw samenwerkt met verschillende zorginstellingen, zoals GGZ Eindhoven en Lunet;*
- *het centrum tijdens dagbehandelingen verstandelijke gehandicapten, autisten en ex-psychiatrische patiënten de mogelijkheid bieden zich op kunstzinnig vlak te ontwikkelen;*
- *het centrum op dit moment alles moeten bekostigen uit een*

bijdrage van de pgb's van de cliënten en projectsubsidies van de provincie;

van mening zijnde dat:

- *door het wegvallen van steeds meer pgb's de financiering in de toekomst een probleem wordt;*
- *ook deze groep mensen de mogelijkheid moet krijgen zich op kunstzinnig vlak te kunnen ontplooiën;*

vragen het college van GS:

- *Carte Blanche eenmalig een subsidie van € 50.000 te verstrekken voor de aanschaf van schildersezels, werktafels, een keramische oven e.d. en de inrichting van een keuken om hun mogelijkheden uit te breiden;*
- *gedurende drie jaar, vanaf 2010, een subsidie te verstrekken van €50.000 voor het ontwikkelen en uitvoeren van introductieprogramma's binnen het speciaal voortgezet onderwijs;*

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 20 november 2009;

constaterende dat:

- *poppodium W2 beginnende bandjes een open podium biedt en zodoende in een regionale behoefte voorziet;*
- *door bezuinigingen in omliggende gemeenten steeds meer soortgelijke voorzieningen wegvallen;*
- *W2 elk jaar meer bezoekers trekt: van 13.000 naar bijna 20.000 bezoekers in 2008; - W2 met eigen middelen een groot deel van noodzakelijke aanpassingen gerealiseerd heeft;*
- *kleinschalige cultuurvoorzieningen een bijdrage leveren aan een goed cultureel klimaat;*

van mening zijnde dat:

- *de huidige gevel en entree W2 een donker en gesloten imago geven en dit niet bijdraagt aan een open en veilige uitstraling;*
- *met een nieuwe entree en glazen ramen (i.p.v. gesloten panelen) dit industrieel monument de buurt verrijkt en de veiligheidsbeleving vergroot;*

vragen het college van GS:

- *W2 eenmalig een subsidie van € 120.000 te verstrekken om geluidwerend glas in de ramen aan de voorzijde aan te brengen;*

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 20 november 2009;

constaterende dat:

- er nog altijd een groep gehoorgestoorde Brabanders bestaat die uitgesloten wordt van de berichtgevingen in het *journaal van Omroep Brabant*;

- in veel andere provincies daarvoor extra subsidie uitgetrokken wordt;

van mening zijnde dat:

- iedereen optimaal de kans moet hebben om het nieuws in de provincie te volgen;
- het eigenlijk vanzelfsprekend is om ook deze groep in te sluiten;

vragen het College van GS:

- om in navolging van andere provincies de benodigde € 30.000 extra subsidie te geven voor ondertiteling van het avondjournaal;
- deze middelen als structureel, maar wel geoormerkt onderdeel bovenop de subsidie voor Omroep Brabant te verstrekken;

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze moties maken onderwerp van beraadslaging uit en krijgen de nrs. B-M10, B-M11 en B-M12.

Door het lid Heijmans wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009,

overwegende dat:

- in *Tabel IC Ombuigingsmaatregelen 2009-2011 21 ombuigingsmaatregelen worden genoemd;*
- *het merendeel van deze ombuigingen betrekking hebben op ecologie, duurzaamheid en sociale infrastructuur:*

sprekende uit:

- *deze ombuigingen onwenselijk te vinden, minus de posten 01/90 en Afboekingen balansverplichtingen;*

besluiten:

- *af te zien van 19 van de 21 ombuigingsmaatregelen, zoals opgenomen in Tabel IC, met uitzondering van post 01/90 en Afboekingen Balansverplichtingen.*
- *de benodigde €30.000.000,- te dekken vanuit de Essentmiddelen."*

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-A3.

Door het lid Erciyas wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 november 2009,;

overwegende dat:

- *Dynamisch Verkeersmanagement (DVM) – een verzamelterm voor technische en innovatieve maatregelen die op een flexibele manier het gedrag van reizigers trachten te beïnvloeden op basis van actuele verkeersinformatie – bijdraagt aan:*

- *de bereikbaarheid in algemene zin;*
 - *de verbetering van de verkeersveiligheid en van de luchtkwaliteit;*

- *DVM uitgaat van de bestaande infrastructuur en daarmee bijdraagt aan een maximale benutting van bestaande wegen;*

- *DVM een bijdrage levert aan meerdere provinciale bestuurlijke programma's;*

- *DVM in diverse provinciale beleidsdocumenten gekarakteriseerd wordt als een belangrijk instrument;*

- *het college van Gedeputeerde Staten geen zwaarwegende inhoudelijke argumenten aandraagt voor zijn voornemen tot bezuiniging op DVM voor een bedrag van €2,4 mln. als onderdeel van de "Ombuigingsmaatregelen 2009-2011;*

besluiten:

het Dynamisch Verkeersmanagement te ontzien als bezuinigingspost in het kader van de "Ombuigingsmaatregelen 2009-2011."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-A4.

Door het lid mw. Slegers wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant bijeen in vergadering op 20 november 2009;

constaterende dat:

de beschikbare rijksmiddelen voor verplaatsing van intensieve veehouderijen uitgeput raken indien er door de inspanningen van het Kernteam LOG's meer inplaatsingslocaties beschikbaar komen;

overwegende dat:

verplaatsing van dit soort bedrijven uit kwetsbare gebieden één van de kernafspraken is waar de Reconstructie om draait;

van mening zijnde dat:

de verplaatsing van intensieve veehouderijen uit kwetsbare gebieden niet mag stagneren door bijvoorbeeld een gebrek

*aan budget;
dragen het college van Gedeputeerde Staten op:
de beschikbare middelen voor verplaatsing van dit soort
bedrijven op het oorspronkelijke peil te houden van
€15,2 mln. de dekking voor de extra €4,1 mln. te
vinden in Essentmiddelen."*

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-A5.

Door de leden mw. Slegers en mw. Verstappen wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant bijeen in vergadering op 20 november 2009";

constaterende dat:

- 1. de rijksoverheid via de "Regeling verbetering binnenklimaat huisvesting primair onderwijs 2009" een budget van €110 miljoen beschikbaar heeft gesteld om een begin te maken met de verbetering van het binnenklimaat van scholen en met het omlaag brengen van het energieverbruik binnen scholen;*
- 2. uit deze regeling voor Brabantse gemeenten in totaal exact €13.563.399 beschikbaar is;*

overwegende dat

PS en GS dit jaar veel maatregelen hebben genomen om gemeenten te ondersteunen in hun aanpak van de economische crisis,

van mening zijnde dat:

- 1. door een verdubbeling van het voor Brabantse scholen beschikbare bedrag voor energiebesparende en binnenklimaatverbeterende maatregelen een groter deel van de problematiek aangaande het schoolbinnenklimaat kan worden aangepakt waardoor scholen bovendien kosten op energie besparen;*
- 2. scholen daardoor meer kunnen investeren in het primaire proces (lesgeven en begeleiden) en kinderen zich prettiger voelen en beter presteren;*

overwegende dat door deze maatregel:

- 1. gespecialiseerde bouwbedrijven in deze tijden van economische crisis flink aan de slag kunnen, wat een impuls betekent voor de Brabantse economie en werkgelegenheid;*
- 2. een flinke slag kan worden gemaakt in de strijd voor een schoon, duurzaam en klimaatneutraal Brabant,*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

- 1. een regeling in te stellen vergelijkbaar met (en met hetzelfde budget als) de Regeling verbetering*

binnenklimaat huisvesting primair onderwijs 2009 van de rijksoverheid;

- 2. de bekostiging daarvoor te vinden in bijvoorbeeld Essentmiddelen, het pakket Crisismaatregelen, het Masterplan Energie of een combinatie daarvan."*

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-A6.

Door het lid Heijmans wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009,

overwegende dat:

- de Pagina in de Buurt jaarlijks voor €300.000,- beslag legt op de provinciale begroting;*
- diezelfde begroting onder steeds grotere druk komt te staan vanwege crisis en bezuinigingen bij de rijksoverheid;*
- de Pagina in de Buurt slechts een beperkt bereik heeft;*

besluit:

vanaf 1 januari 2010 te stoppen met de Pagina in de Buurt en de daarmee vrijkomende middelen van ongeveer €300.000,- toe te voegen aan de algemene Middelen."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-A7.

Het woord is aan mevrouw Geeraedts.

Mevrouw Geeraedts (VVD): Voorzitter! Ik zal proberen het iets korter te houden dan de heer Heijmans anders voorzie ik dat wij hier moeten overnachten. Laat ik meteen met de deur in huis vallen. De VVD-fractie is teleurgesteld over de voorliggende begroting. Dat komt niet door leesbaarheid van de begroting. Die is prima, complimenten daarvoor aan het college, aan het ambtelijk apparaat en aan de werkgroep verbetering begroting die daaraan heeft gewerkt. Ik heb bij de algemene beschouwingen reeds gezegd dat het college geen uitvoering heeft gegeven aan de opdracht van de Staten om met voorstellen te komen aan de hand van het rapport Stuurgroep kerntaken, zodat wij die kunnen bespreken bij de begroting 2010. Het college heeft zijn huiswerk niet gedaan. Er valt niets te kiezen, dus ik zou eigenlijk meteen klaar kunnen zijn.

Ik heb toch een paar opmerkingen. Wij vinden het

wel heel positief dat deze begroting voor het eerst duidelijk maakt dat, als wij de wettelijke taken uit de doeluitkeringen buiten beschouwing laten, 55% van deze begroting besteed wordt aan autonome taken. Als wij kijken hoe die autonome middelen uitgesplitst zijn, dan zien wij dat er nog wel wat ruimte in de begroting zit. Uit het staatje blijkt namelijk dat in het deel dat juridisch niet verplicht is, nog een behoorlijk bedrag zit. De ombuigingsvoorstellen die het college in de najaarsbrief heeft gedaan, hebben betrekking op beleidsuitvoering waarvoor ook geen juridische verplichting is aangegaan en op plannen die niet tijdig gerealiseerd kunnen worden. Kortom, onderuitputting.

Daarom begrijp ik niet helemaal de commotie die vanochtend is ontstaan naar aanleiding van een uitspraak van gedeputeerde Hoes dat wij ruim begroten. Wij hebben gesproken over de begroting van het PWP. Het is gewoon zo. Wij zijn jaren verward want wij hadden altijd geld genoeg. Wij hebben jarenlang ruim begroot. Elk jaar bij de jaarrekening was sprake van gigantische onderuitputting. Omdat dit langzamerhand gênant werd, is het systeem van overprogrammering ingevoerd. Ik wilde mij er vanochtend niet mee bemoeien, maar ik begreep er helemaal niets van. Het is echt niet nieuws.

Als ik kijk naar de ruimte van de begroting, vind ik het wel opmerkelijk dat het college niet zelf een dekking heeft gevonden in de begroting voor het waterplan, maar dat is wat anders. Daarover hebben wij vanochtend gesproken.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): De begroting is een sturingsinstrument. Vindt mevrouw Geeraedts dat de Staten met deze begroting nog kunnen sturen?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik vind van wel. Als er nog voldoende ruimte in de begroting zit, kun je goed sturen. Als alles helemaal vastligt, wordt het een stuk moeilijker. Ik vind het wel jammer dat het proces dat wij hopelijk nu gaan meemaken, niet in de begroting is verwerkt.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP):

Voorzitter! Ik ken de VVD als een partij die altijd heel scherp wil sturen, gerichte budgetten erbij wil doen en daarover verantwoording wil afleggen. Als mevrouw Geeraedts dit sturen noemt, vraag ik mij af of zij het college dan ook kan sturen op de gestelde doelen of dat er sprake is van een stuk beleidsvrijheid voor het college. De VVD wilde immers altijd het college naar het juiste doel loodsen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Mevrouw Geeraedts komt nu niet geloofwaardig over gezien haar felle reactie hier tijdens de vorige PS-vergadering. Toen zocht zij naar ruimte. Als zij wist dat het allemaal zo ruim gebudgetteerd was, had zij zich niet zo druk hoeven maken.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik ben mij er niet van bewust dat ik de vorige vergadering naar ruimte heb zitten zoeken. Ik heb de vorige vergadering alleen maar betoogd dat ik vond dat de voorstellen voor de kerntaken er hadden moeten zijn om die in deze begroting te kunnen meenemen. Daarover heb ik mij druk gemaakt en niet over eventuele ruimte die erin zou zitten.

Wij hebben in deze Staten een motie aangenomen voor de tweede reguliere tranche van €10 mln. voor de BHB. Ik lees in de tweede najaarsbrief dat de voorstellen uit de Voorjaarsnota niet kunnen worden ingezet maar dat dit niet geldt voor de €10 mln. voor de BHB. En wat lees ik nu in de tweede Memorie van Antwoord? Er wordt opeens €10 mln. bezuinigd op de BHB. De logica hiervan ontgaat mij. Hoe is die omslag te verklaren en hoe gaat het college om met aangenomen moties?

Voorzitter. Zoals ik al zei, er zit nog best wat ruimte in de begroting. Het zou zeer aanlokkelijk zijn om met allerlei ideeën en voorstellen te komen zoals de SP doet. Wij hebben besloten dat niet te doen, hangende de kerntakendiscussie. Wij maken echter één uitzondering en dat betreft BrabantStad Culturele Hoofdstad 2018. Wij vinden dat een echte kerntaak. Wij zijn altijd een warm en fervent pleitbezorger geweest voor de kandidaatstelling van BrabantStad Culturele Hoofdstad. Wij hebben in deze Staten en ook in de commissie keer op keer de kans aangegrepen om daarvoor aandacht te

vragen, met name voor de mogelijkheden op het gebied van culturele en economische ontwikkeling die Brabantstad Culturele Hoofdstad op korte maar zeker ook op langere termijn zal genereren. Wij hebben ook betoogd dat de provincie niet moet sturen op de inhoud maar op de randvoorwaarden en het proces. Wij hebben een jaar geleden al gevraagd hoe het ermee zit. Wij moeten in 2011 klaar zijn en dat komt erg dichtbij. Er zijn zeker inhoudelijke vorderingen gemaakt, maar bestuurlijk is het project eigenlijk nog steeds niet verzekerd. Wij hebben het college gevraagd om plannen te maken. Daarvoor was in de groslijst van de Voorjaarsnota een bedrag opgenomen van €3,4 mln.. De middelen daarvoor zijn bij deze begroting niet aangegeven en daarom hebben wij een amendement voorbereid dat de plannen ook uitgevoerd kunnen worden. Wij hebben daarvoor een dekking gevonden. Wij hebben dat laten onderzoeken. Als het Rijk gaat bezuinigen, zal er minder cofinanciering komen van onze kant. Dat biedt wat meer ruimte. Wij willen dit dekken uit een bedrag dat dan vrijkomt. Dat is minimaal €5 mln.. Dat bedrag hebben wij niet helemaal nodig, maar wel €3,4 mln. Ik zal dat amendement direct indienen.

De provincie bemoeit zich niet met de inhoud maar stuurt op het proces. Alles moet gericht zijn op optimalisering van onze kansen voor de titel. Optimalisering van de spin-off ervan voor de Brabantse samenleving. Ik wil even reageren op de opmerking van de woordvoerder van de SP over de angst dat steden gaan concurreren en dat de kleinschaligheid niet meer aan de orde komt. Ik denk, mijnheer Heijmans, dat dit wel zal meevallen. Als het proces goed gestuurd wordt, zal de concurrentie meevallen. Het gaat immers juist om de kleinschaligheid. Iedereen moet daarvan zijn voordeel kunnen hebben, economisch en cultureel. Omdat wij vinden dat het proces goed moet worden aangestuurd, hebben wij het initiatief genomen om de Staten voor te stellen om de Commissaris van de Koningin als vertegenwoordiger van alle betrokkenen als vaandeldrager te benoemen en hem zo in de gelegenheid te stellen om overal waar hij komt reclame te maken voor onze kandidatuur. Hij kan

dan ook bij de burgemeesters, de wethouders en de gedeputeerden als onafhankelijk persoon optreden.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Mevrouw Geeraedts zegt niet zo bang te zijn voor die concurrentie. Ik ben daar wel bang voor. Ik weet bijna zeker dat het zo werkt. Als vijf steden binnen het kader van die culturele hoofdstad met activiteiten aan de slag gaan, is het bijna automatisch zo dat de ene stad zich wil onderscheiden van de andere steden. Onderscheiden doe je helaas vaak niet door kleinschaligheid maar juist door grootschaligheid. Wij moeten vooral één ding niet vergeten. Er komt een moeilijke financiële tijd aan voor de provincie. Over het algemeen geldt dat dan ook voor de gemeenten. Ik ben heel bang dat steden straks nog maar een heel beperkte keuze kunnen maken wat zij willen doen in het kader van het project culturele hoofdstad. Ik ben daarom bang dat men zal kiezen voor in het oog springende zaken die de stad op de kaart zullen zetten en dat juist de kleinschalige projecten die wij net als de VVD willen – daarover verschillen wij niet van mening – zullen sneuvelen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer Heijmans, ik kan die angst natuurlijk niet wegnemen, maar als het proces echt goed wordt aangestuurd, denk ik dat je daarop wel vat kunt hebben en dat dan uw angst niet zo groot hoeft te zijn. Ik proef een beetje uit uw woorden dat u doelt op Den Bosch' Jeroen Bosch jaar. Dat zal er zeker zijn, maar dat is niet het enige. Ook het Jeroen Bosch jaar kan een spin-off hebben voor andere projecten in de gemeente. Ik denk dat het een soort sneeuwbal effect heeft.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Kan het niet als voorwaarde opgenomen worden? Ik snap de zorg van de heer Heijmans wel.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik weet niet of dat kan. Ik kijk even naar een deskundige in mijn fractie. Het staat in het amendement.

Wij dienen de moties over de IDOPs en de Jeugdzorg mede in. Wij hebben geprobeerd uit te zoeken hoe het precies zit bij de Jeugdzorg. Kan

de gedeputeerde ons een cijfermatig inzicht geven? De cijfers op pagina 13 van de Najaarsnota, op pagina 10 van de beantwoording van de vragen in de tweede Memorie en de cijfers in de errata bij de Memorie van Antwoord, zijn allemaal anders. Ik kan daaruit geen wijs worden. Voordat wij een beslissing nemen, wil ik eerst duidelijkheid hebben over die cijfers. Wij krijgen het gevoel dat het steeds een druppel op een gloeiende plaat is. Ik las in de Volkskrant van 14 november dat in 2008 de rechtbanken 51.000 verzoeken voor ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing hebben gekregen. Hoe kun je dat nog behappen? In 2003 waren het er 31.000. In vijf jaar is er dus een enorme stijging. Wat doen wij daar eigenlijk?

Wij willen ook graag aandacht voor het museumkwartier in Den Bosch. Het is onvoorstelbaar wat daar nu gebeurt. Wij hebben in dit huis frustraties overgehouden van de verbouwing van het Provinciehuis en hebben steeds gevraagd of het proces goed liep, of niet op een andere manier moest worden ingestoken om fouten uit het verleden te voorkomen. Er is altijd gezegd: de provincie heeft de lead, het moet kunnen. Wat zien wij nu? Een bouwvergunning die vernietigd is op fouten. Wij betalen de bouwkosten. Zijn wij niet meer betrokken bij dat proces? Zien wij dat niet? De artikel-19-verklaring is afgegeven. Wij vrezen dat het proces nog een halfjaar opschuift en wie betaalt dat eigenlijk? Komt dat op ons bordje?

De *voorzitter*: Door de leden Ten Harmsen van der Beek, mw. Van Breda, mw. Lamers, Van Schoonhoven, mw. Verstappen en Punt wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009, beraadslagend over Statenvoorstel 56/09 inzake begroting 2010, inclusief najaarsbrief;

overwegende dat:

- *BrabantStad zich kandidaat stelt voor de nominatie Culturele Hoofdstad Europa 2018;*
- *de spin off die hiervan uitgaat op economisch en cultureel gebied enorme kansen biedt;*
- *de verbinding tussen cultuur en economie juist in deze tijden noodzakelijk, maar zeker ook extra kansrijk is;*

- *de Provinciale Bouwsteen "Cultuur schept ruimte" op 10 juli 2009 door PS is vastgesteld;*

constaterende dat:

- *bij de Voorjaarsnota GS hebben aangegeven €5 mln. nodig te hebben voor ontwikkeling en uitvoering van de activiteiten uit de Provinciale Bouwsteen "Cultuur schept ruimte";*
- *PS van Noord Brabant in deze begroting daarvan €1,6 mln. aan dekking krijgen voorgesteld en daarmee ontwikkeling en uitvoering van die activiteiten niet volledig mogelijk is;*
- *er nog resterende dekking van €3,4 mln. gevonden moet worden;*

besluiten:

het college op te dragen €3,4 mln. van de post "Onderbesteding cofinanciering agv bezuinigingen Rijk" te reserveren voor de ontwikkeling en uitvoering van projecten zoals die uit de Provinciale Bouwsteen "Cultuur schept ruimte", waarbij gezekerd dient te zijn dat deze middelen:

- *ook bij het mogelijk niet behalen van de uiteindelijke nominatie in 2011 dan wel titel in 2018 reeds optimaal renderen tot aan die beslismomenten;*
- *mede ten goede komen aan projecten waarvan de omschrijving "door het kleinschalige groot" van toepassing is, en zo de humuslaag van de Culturele Infrastructuur versterken."*

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-A8.

Door de leden Ten Harmsen van der Beek, mw. Van Breda, mw. Lamers, Van Schoonhoven, mw. Verstappen en Punt wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009, beraadslagend over Statenvoorstel 56/09 inzake de begroting 2010, inclusief najaarsbrief;

overwegende dat:

- *BrabantStad zich kandidaat stelt voor de nominatie Culturele Hoofdstad Europa 2018;*
- *de spin off die hiervan uit gaat op economisch en cultureel gebied enorme kansen biedt;*
- *de verbinding tussen Cultuur en Economie juist in deze tijden noodzakelijk maar zeker ook extra kansrijk is;*

constaterende dat:

- *Brabantbreed onder de maatschappelijke, politieke en bestuurlijke partners meer eenheid en draagvlak gezocht*

wordt;

- *PS van Noord Brabant die eenheid en dat draagvlak met veel overtuiging, ambitie en daadkracht mogelijk willen maken;*

vaststellende dat:

- *een ambassadeur, een provinciale vaandeldrager, gewenst is, die namens de provincie bruggen kan bouwen en onderhouden;*
- *deze vaandeldrager voor die eenheid (boven de partijen staande) kan en naar onze overtuiging gaat zorgen;*
- *binnen, maar zeker ook buiten Brabant, deze kandidatuur hierdoor extra status en gewicht krijgt;*

besluiten:

Commissaris van de Koningin van Noord-Brabant Wim van de Donk aan te zoeken en feestelijk en ceremonieel te benoemen tot Vaandeldrager BrabantStad Culturele Hoofdstad van Europa 2018 (BCHE 2018), en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M13.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! In tegenstelling tot sommigen van mijn collega's zal ik uw woorden echt ter harte nemen en heel erg kort zijn. Ik zal geen algemene opmerkingen maken. Die zijn in de commissies en bij de algemene beschouwingen aan de orde geweest. Wij hebben bij deze begroting vijf belangrijke uitgangspunten. Het eerste is de kerntakendiscussie 2010. Daarop hoef ik niet terug te komen. Ik denk dat dit punt in de vorige bijdrage meer dan voldoende aan de orde is geweest. Dat is wat ons betreft gerealiseerd.

Ook een belangrijk punt voor ons was het PWP. Wij moeten hier een betrouwbare overheid zijn en een goede uitvoering van het waterplan tot stand brengen. Dat wordt op deze wijze goed gerealiseerd.

Het derde belangrijke uitgangspunt is de jeugdzorg. Zolang de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg nog bij de provincie ligt, is zij verantwoordelijk voor een goede uitvoering en voor een goede financiering en kan zij niet allerlei lasten doorschuiven en bezuinigen doorvoeren. In goede samenwerking met het CDA hebben wij het amendement op de jeugdzorg opgesteld.

Het vierde belangrijk punt is het plan Fiets in de

versnelling. Het is heel belangrijk dat de ambitie van de provincie wordt gehonoreerd en scenario 3 volledig wordt uitgevoerd. Wij hebben in goede coöperatie met GroenLinks een amendement opgesteld.

Het vijfde is de Culturele Hoofdstad. Dat punt heeft mevrouw Geeraedts uitgebreid toegelicht. Zij heeft ook namens ons een amendement en een motie ingediend.

Naast deze vijf hoofdpunten hebben wij nog heel veel wensen. Wij wachten de kerntakendiscussie af en zullen dan bekijken hoe wij die kerntaken kunnen realiseren.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Ook ik zal proberen kort te zijn en slechts een beperkt aantal punten noemen, gevolgd door twee moties en een amendement.

Heel belangrijk vandaag de dag is de klimaatverandering. Gezien de problemen die wij hier vandaag hebben met het licht en de geluidsinstallatie, is het misschien een goed voorstel om de volgende PS vergadering van 10 december in Kopenhagen te laten plaatsvinden. Ik heb er geen motie voor opgesteld maar de goede verstanders weten wat ik bedoel.

De *voorzitter*: Gaan wij dan lopen?

De heer *Martens* (GroenLinks): Dat is gezellig, voorzitter, ik heb mijn wandelschoenen bij mij.

In Kopenhagen vindt dan de internationale klimaatop plaats. Wij vinden het klimaat heel belangrijk. De provincie Noord-Brabant heeft ook een eigen verantwoordelijkheid; een verantwoordelijkheid die afgelopen januari nog eens is bevestigd door ondertekening van het klimaat- en energieakkoord tussen Rijk en provincies. Er kunnen heel veel dingen ingevuld worden. Wij komen daarop gegarandeerd terug, maar nu beperken wij ons tot het indienen van een motie waarin wordt gevraagd om een provinciale klimaatop te organiseren voor ondernemers, vertegenwoordigers uit het maatschappelijke middenveld en lokale overheden. Op deze klimaatop kan bekeken worden hoe het Brabantse bedrijfsleven gezamenlijk met de gemeente en de

Provincie Noord-Brabant kan optrekken en zij elkaar kunnen ondersteunen om invulling te geven aan het klimaat- en energieakkoord en hoe de provincie een en ander kan coördineren.

Mijn volgende opmerking heeft betrekking op de tekorten op de verschillende posten. Wij hebben samen met andere fracties een amendement ingediend over het jeugdbeleid. Ook de IDOPs vinden wij heel belangrijk en hopen dat daarvoor geld beschikbaar komt. De desbetreffende motie is immers Statenbreed ondertekend.

Het jaar 2010 is het internationale jaar van de biodiversiteit. Onze gedeputeerde is landelijk voorzitter. Ik verwacht dan ook dat er komend jaar veel gedaan wordt op het gebied van biodiversiteit. Ik verwacht van de gedeputeerde een actieprogramma en hoor graag welke dingen allemaal op de rol staan om het verlies aan biodiversiteit concreet tegen te gaan behalve alleen een mooi symposium te organiseren.

Wij spreken vandaag over de begroting 2010 en voor de conceptnota Fiets in versnelling hebben GS nog geen dekking voorgesteld scenario 3. Wij willen die vandaag toch vinden. Gelukkig steunen alle fracties ons in dit streven. Door een beetje creatief denken, hebben wij de dekking kunnen vinden en wij dienen daartoe een amendement in. Ik zal dat overhandigen aan de voorzitter.

Voorzitter. Binnenkort gaan we praten over het Masterplan Energie. Ook dit plan is nog volop in discussie. Het komt nog aan de orde in de commissie. Een zeer interessant instrument in dezen is een revolving fund. Wij hebben goede ideeën over de invulling van een en ander, maar focussen ons nu op het instrument revolving fund. Samen met het CDA en PvdD hebben wij een motie gemaakt, waarin wij GS vragen om het instrument revolving fund in te zetten in het Masterplan Energie. Bij de bespreking van het Masterplan Energie gaan wij bekijken hoe het revolving fund kan worden ingevuld.

Voorzitter. GroenLinks heeft sinds een halfjaar een nieuw logo. Daarin staat dat wij zin hebben in de toekomst en dat het wat ons betreft een duurzame toekomst moet zijn.

De voorzitter. Door het lid Martens wordt de

volgende motie voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

overwegende dat,

- *provincies een belangrijke rol spelen bij het realiseren van de Nederlandse klimaatdoelstellingen;*
- *in januari 2009 het "Klimaat-Energieakkoord tussen Rijk en provincies 2009-2011" is ondertekend. Dit akkoord omhelst het provinciale programma om bij te dragen aan het behalen van de ambitieuze Nederlandse klimaatdoelstellingen en een omschrijving van de rollen van Rijk en provincies hierin;*
- *de provincie moet weten wat er binnen haar grenzen speelt, wil ze een aanjagersrol kunnen vervullen;*
- *door samenwerking snellere, betere en efficiënter resultaten kunnen worden geboekt;*

spreken uit dat:

- *de provincie Noord-Brabant binnen een halfjaar een klimaatop organiseert voor ondernemers, vertegenwoordigers uit het maatschappelijke middenveld en lokale overheden;*
- *op de top afspraken worden gemaakt op welke wijze de deelnemers aan de klimaatop elkaar kunnen ondersteunen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter. Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M14.

Door de leden Martens, Göring, mw. Verstappen en Van Zeeland wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

ter beraadslaging van de Begroting 2010 en Najaarsbrief 2009.

constaterende dat:

- *GS, gesteund door een meerderheid van PS, in het voorjaar van 2009 heeft besloten de aandelen in Essent te verkopen;*
- *een gedeelte van het bedrag uit de verkoop van Essent wordt aangewend om een slag te slaan in energietransitie;*

overwegende dat:

- *voor een deel van de Brabantse bevolking een extra stimulans nodig is om met energiebesparing en de toepassing van duurzame energie aan de slag te gaan;*

- de provincie het opwekken van duurzame energie kan stimuleren door middel van een zogenaamd Revolving Fund;
- het inlegbedrag bij een Revolving Fund in een vooraf vastgelegde termijn wordt terugbetaald en opnieuw beschikbaar komt voor de provincie,
- zodoende een win-winsituatie voor drie partijen wordt gecreëerd: de provincie, de burger en het milieu;

spreken uit dat:

- er een Revolving Fund wordt opgenomen in het Masterplan Energie dat momenteel wordt opgesteld,

en gaat over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M15.

Door de leden Martens, mw. Gounou, Erciyas, Göring, mw. Zwijnenburg-van der Vliet, mw. Verstappen, mw. Lestrade-Brouwer, Vreugdenhil en Punt wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009,

behandelend de Begroting 2010 en Najaarsbrief 2009;

overwegende dat:

- fietsen veel voordelen heeft in vergelijking met andere modaliteiten: fietsen is goedkoop, snel op korte afstanden, duurzaam, snel beschikbaar en gezond;
- het fietsgebruik in Brabant al jaren een paar procentpunten onder het Nederlandse gemiddelde ligt;

constaterende dat:

- op verzoek van Provinciale Staten een nieuw integraal fietsbeleid is opgesteld;
- 'Fiets in de Versnelling' ook één van de speerpunten uit het Bestuursakkoord 'Vertrouwen in Brabant' (2007-2011) is, binnen de programmalijn Bereikbaar Brabant ('Het juiste vervoermiddel op het juiste moment');
- in deze visie 'Fiets in de Versnelling' drie scenario's zijn uitgewerkt:
 - in het eerste scenario blijft Brabant één van de laagst scorende provincies in Nederland op fietsgebied. Voor dit scenario hoeven geen extra middelen worden uitgetrokken;
 - in het tweede scenario komt Brabant op het Nederlandse gemiddelde qua fietsgebruik te liggen. Voor dit scenario moet tot het eind van deze bestuursperiode €2 mln.euro worden uitgetrokken;

- in het derde scenario wordt Brabant de fietsprovincie van Nederland. Voor dit scenario moet tot het eind van deze bestuursperiode €4 mln. worden uitgetrokken;

- GS slechts dekking hebben aangegeven voor de middelen bestemd voor scenario 2;

- het verschil in middelen tussen scenario 2 en scenario 3, €1,85 mln. bedraagt;

besluiten dat:

1. bij de behandeling van het 'Fiets in de versnelling' gekozen wordt voor scenario 3;

2. de benodigde €1,85 mln. als volgt te financieren:

- €1mln. uit de onderbesteding cofinanciering als gevolg van bezuinigingen van het Rijk;
- €0,85 mln. uit de programmamiddelen van de post Provinciaal verkeers- en vervoerplan 2010-2011 (zie bijlage III 02.90)."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-A9.

Het woord is aan de heer Vreugdenhil.

De heer Vreugdenhil (ChristenUnie-SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik had vandaag graag willen beginnen met de taakstelling van de provincie en de positie die de provincie daarbij inneemt met name tegenover de medeoverheden. Ik had dat willen doen omdat het essentieel was voor de begroting 2010 en voor de taken waarvoor wij staan in 2010. Op een aantal grote dossiers moeten wij de juiste richting kiezen. Ik denk daarbij aan vaststelling van de Structuurvisie, de Verordening Ruimte, het opstellen van het Masterplan Energie, discussies over IDOPs, financiering van de jeugdzorg en de inzet van het infrabudget. Er is aanleiding genoeg om ons juist nu de vraag te stellen of wij de goede dingen doen en of wij de dingen goed doen. Ik vind dat je als politicus die vraag niet mag en niet kunt doorschuiven. Helaas hebben wij dat voor een groot gedeelte toch gedaan. Des te wranger is om in de begroting te moeten lezen dat bijvoorbeeld het spaarfonds Brabant 2050 met een hele andere doelstelling nu volledig aangewend wordt om de begroting 2010 dekkend te krijgen, voor voortzetting, zoals GS dat zo mooi noemen, van bestaand beleid en uitvoering van een, ik noem het

verouderd, bestuursakkoord.

Voorzitter, 2060 is ook het jaar waarin de vergrijzing in Nederland haar toppunt bereikt. Hoe bereiden wij ons daarop voor? Voor de lange termijn zijn er inderdaad drastische keuzes nodig. De fractie van de ChristenUnie-SGP zal vandaag dan ook niet komen met vragen of het een onsje meer of minder mag. Wij komen ook niet met allerlei leuke voorstellen. Wij zijn intern al bezig geweest met de kerntakendiscussie, zowel binnen de fractie als in de verschillende bestuursniveaus. Wij willen hier onze verantwoordelijkheid nemen. Er zullen pijnlijke keuzes gemaakt moeten worden, ook voor onze fracties. Ook wij zullen moeten snijden in het sociaal budget wat ons zo lief is. Daarom beperken wij ons vandaag tot een aantal pijlers waarop het toekomstige provinciale beleid wat ons betreft geschraagd moet worden om ervoor te zorgen dat die pijlers van echte bewapening worden voorzien en niet door besluiteloosheid worden aangetast.

Ik begin met de jeugdzorg. Op het terrein van de jeugdzorg kiest de fractie van de ChristenUnie-SGP ervoor om garant te staan voor de kosten van de jeugdzorg in 2010. Wij kiezen er liever voor om met het geld dat nu ter beschikking is meer prestaties af te spreken, wat zeker mogelijk is, boven minder geld en minder prestaties, want daardoor zou allerlei onrust in de sector ontstaan. Wij dienen samen met D66 een amendement in. Er zijn meer amendementen die dezelfde zorg uitstralen.

De heer *Thuis* (CDA): Begrijp ik goed dat de ChristenUnie-SGP het gat dat de minister laat vallen helemaal wil vullen voor Brabant?

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Dat is juist, mijnheer Thuis. Zolang de provincie verantwoordelijk is voor de jeugdzorg moet zij dat ook waarmaken. Het Rijk kent bepaalde middelen niet langer aan de provincies toe, maar daarmee komen wij op de vraag of wij dit beleidsterrein waard zijn. Willen wij hier ook een autonome nieuwe insteek? Ik hoorde net dat een motie werd ingediend over Brabant culturele hoofdstad, waar ook geld in gaat. Zijn de Brabantse jongeren niet

veel meer waard? Moet daar geen geld naartoe in plaats van naar andere terreinen? Zolang wij verantwoordelijk zijn voor dit beleidsterrein nemen wij ook onze verantwoordelijkheid.

De heer *Thuis* (CDA): Dat u een onderscheid maakt is helder, maar misschien helpt een goed gesprek met uw minister dan, om te zorgen dat Brabant wel de middelen krijgt voor de nodige zorg. Dan hoeven wij dat ook in het huidige tijdvak niet uit andere bronnen te halen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): De heer Thuis mag ervan verzekerd zijn dat wij dat gesprek geregeld voeren. Ik heb echter ook heel veel vertrouwen in uw gedeputeerde. Ik hoor vaak vanuit Den Haag dat zij stevig en goed gesprekken voert. Ik heb vertrouwen in haar, maar ik dank u dat u mij ook wilt inschakelen. Ik zal er mijn best voor doen.

Het tweede dat wij graag zien is de realisatie van natuur- en waterbeleid. Over het waterbeleid hebben wij vandaag al volop gesproken. Voor het natuurbeleid vragen wij voor 2010 niet om extra geld, maar om extra beleidsinzet. Afspraken nakomen, tempo maken! Wij roepen het college en met name gedeputeerde Rüpp dan ook op om waar mogelijk voorstellen te doen om tot versnelling van projecten te komen. Wij hebben vanmorgen al gesproken over instrumentarium dat ons ter beschikking staat.

Wij hadden vandaag met een motie over educatie bij natuurontwikkelingsprojecten willen komen. Tot tweemaal toe heeft de gedeputeerde ons een notitie toegezegd waarin hij ons informatie zou geven. Omdat wij geen voorstellen willen doen over bestaand beleid of iets dergelijks vind ik het heel jammer dat ik geen motie heb kunnen indienen. Misschien komt dat later nog. Ik zie dat de gedeputeerde rood aanloopt, dus ik denk dat dit punt scherp is.

De derde pijler is duurzame energie. Wij vragen voorlopig van het college alleen om de afspraken die met het Rijk zijn gemaakt minimaal na te komen. Met het ondertekenen van het Klimaatakkoord hebben wij ons gecommitteerd aan het mede realiseren van 30% minder

broeikasgas, 20% duurzame energie en 20% energiebesparing in 2020. Daarnaast heeft het college het BLOW-akkoord (Bestuursovereenkomst Landelijke Ontwikkeling Windenergiebeleid) ondertekend. Wij staan voor beide akkoorden. Ik krijg graag de bevestiging van het college dat dit ook uitgangspunt is en zal blijven bij de uitwerking van het Masterplan Energie.

Een ander puntje is nog het ontwikkelbedrijf. Gedeputeerde Rüpp is er helaas niet, maar in de commissie hebben wij duidelijke spelregels afgesproken over de sturing van ons eigen ontwikkelbedrijf. Tegelijk constateren wij dat de gedeputeerde zich meer flexibiliteit toe-eigent. Wij willen vasthouden aan de bestaande afspraak dat gelijktijdig met de begroting een meerjarenperspectief ontwikkelbedrijf wordt aangeboden. De selectie van projecten hierin dient te gebeuren op basis van een structuurvisie. Wij houden hier onverkort aan vast. Een motie zou overbodig moeten zijn. Wij constateren echter dat GS voor 2010 geen extra projecten aanwijst, anders dan die op de voorlopige projectenlijst, genoemd in de notitie Grondbeleid. Graag hoor ik een bevestiging van die conclusies door het college.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! De Partij voor de Dieren heeft als missie stem te geven aan de stemlozen, zoals daar zijn de dieren en de natuur. Wat levert deze begroting de stemlozen op? Waar gaat het geld naartoe? Gunnen wij de dieren in de bio-industrie een beter leven? Beschermen wij de soortenrijkdom effectief? Gaat de kwaliteit van het Nederlandse oppervlaktewater omhoog? Worden activiteiten die bodem, water en lucht vervuilen aangepakt, door de gangbare akkerbouw, bonte teelt en veeteelt flink te laten betalen voor hun vervuilende activiteiten? Handhaven wij de Natuurbeschermingswet? Beschermen wij de dieren die in het wild leven? Zetten wij voldoende geld in om natuurgebieden te beheren en te herstellen? Scoren wij internationaal goed met schone technologie? Aardbeien eten in de winter, iedere dag vlees op tafel; sturen wij met subsidies het gedrag van de burger de goede kant op? Het antwoord op al deze vragen is klip en klaar: nee.

Wij hebben hier technologie altijd hoog in het vaandel. Met schone technologie komt Nederland echter op de zeventiende plaats. Het privé kapitaal van de individuele ondernemer is belangrijker dan ons gemeenschappelijke kapitaal. Wij zijn dus ook dit jaar weer niet blij met de begroting.

In mijn bijdrage vorige keer wees ik erop dat een sense of urgency ontbreekt. Met technologische inzet trachten wij intrinsiek onduurzame zaken als bio-industrie te verduurzamen, met gemeenschaps-geld. Wij ondersteunen met de voorliggende begroting bijvoorbeeld mestvergistings. Zo geven wij in Brabant invulling aan het begrip duurzaamheid. Dat de bio-industrie een enorme bijdrage levert aan de klimaatverandering en dat wij die daarmee bestendigen, doet er even niet toe. Wij financieren met deze begroting ook het aanleggen van de infrastructuur in de LOG's voor de grootindustrieel, die ene megaveeboer die zich een plek kan veroorloven. Wij zouden juist financieel moeten inzetten op het creëren van BOG's, bosontwikkelingsgebieden.

In de krant las ik tot mijn grote verrassing dat gedeputeerde Onno Hoes het van groot belang vindt dat de vergeten crisis in beeld komt bij de individuele burger. Hij doelt dan op de ecologische crisis. Ik heb daar in de vorige PS-vergadering een pleidooi voor gehouden. Een citaat:

"Iedereen moet bewuster omgaan met de verscheidenheid aan plant- en diersoorten in zijn eigen omgeving. Het is van groot belang dat we daar met een hele brede groep burgers de schouders onder zetten", aldus Hoes. "Dat kan door de eigen achtertuin bewuster in te richten en bewuster te consumeren."

Laten wij daar nu net een motie voor hebben, om dit plan te ondersteunen. Deze motie sluit aan bij het voornemen in de begroting, op pag. 106, om gemeenten te stimuleren tot acties met de samenleving. Het gaat over de motie "Meer biodiversiteit in de tuinen".

Uit de begroting blijkt dat wij de totstandkoming van een CO₂-neutraal bedrijventerrein mede financieren, maar daarbij wordt het gebruik van restwarmte ingezet en dat is niet CO₂-neutraal. Beter is het, geld te stoppen in isolatie, windmolens, zonnecellen en elektrische aansluitpunten. Dat is echt CO₂-neutraal. De Partij voor

de Dieren wil dan ook meer financiële inzet van de provincie op wind- en zonne-energie. Tussen 2000 en 2008 groeide de markt voor windenergie jaarlijks met gemiddeld 24% en zonnestroom met 53%. In Nederland daalden de investeringen vorig jaar met 34%, terwijl ze in Europa toenamen met 55%. Wij missen zo niet alleen klimaatwinst, maar ook economisch voordeel. Grote windmolens zijn het meest effectief, maar zij zijn duur en roepen veel weerstand op. Het plaatsen van kleinere windmolens is minder efficiënt, maar de opbrengst is toch nog altijd ruim voldoende en betaalbaar voor particulieren en coöperaties. Gisteren konden wij in de krant lezen dat er onder de bewoners van de Haagse wijken Vogelwijk en Duindorp een run is om zich met € 550 in te kopen in een coöperatieve vereniging. Je kunt daar rekenen op jaarlijks twee maanden gratis energie. Dat zou in Brabant ook meer moeten gebeuren. Wij zien een groot draagvlak onder de bevolking.

De provincie kan het goede voorbeeld geven, door zelf een kleinere windmolen op het eigen terrein te plaatsen. Wij komen met een motie. Ook in andere moties van de Partij voor de Dieren wordt ingegaan op de voorbeeldfunctie van een provinciale overheid die werk maakt van duurzaamheid, zoals een dag in dit huis geen vlees serveren, minstens één elektrische auto in het wagenpark van GS opnemen en een elektrisch oplaadpunt op een prominente plek voor het Provinciehuis.

Uit de begroting blijkt dat de provincie ontwikkelingen en samenwerkingsverbanden op het gebied van elektrisch rijden wil ondersteunen. Daar zijn wij blij mee. Wij zouden graag zien dat wij samen met de provincie Limburg onderzochten welke stimuleringsmaatregelen kunnen worden genomen om de autofabriek van NedCar in Born om te vormen voor de productie van Nederlandse elektrische auto's. Nedcar heeft voldoende capaciteit om de doelstelling van de provincie te halen om in 2020 200.000 elektrische auto's te laten rijden.

Technologische bedrijven en de automotive industrie in Noord-Brabant kunnen van een dergelijke ontwikkeling flink profiteren. Een leuk vooruitzicht daarbij is dat de technische

hogeschool uit Aken NedCar heeft gevraagd mee te werken aan de ontwikkeling van een elektrische auto. De technische hogeschool heeft NedCar benaderd vanwege haar kennis en kunde op het gebied van productie, kwaliteit, kostenefficiëntie en logistiek. Of het doorgaat is mede afhankelijk van beschikbare financiering. NedCar zal in dat geval circa twaalf medewerkers detacheren bij de hogeschool. Waarom ook niet de Technische Universiteit Eindhoven hierbij betrekken? Het project is een uitgelezen kans voor NedCar om kennis op te doen op het gebied van elektrische voertuigen.

Wij hadden acht moties. Wij hebben er nu zeven. De motie revolving fund lag bij ons ook klaar, maar wij zijn meegegaan met GroenLinks.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Verstappen en Van Zeeland wordt de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 november 2009;

constaterend;

- *dat we te maken krijgen met een substantiële stijging van de energiebehoefte in de komende 20 jaar;*
- *dat met de vervreemding van de aandelen van Essent er financiële ruimte is voor krachtige provinciale initiatieven;*
- *dat deze financiële ruimte een unieke en eenmalige kans is om op korte termijn en op grote schaal te investeren in duurzame energievoorziening en duurzame producten;*

overwegende:

- *dat windenergie een zeer efficiënte en ecologische manier is om Nederland van duurzame energie te voorzien;*
- *dat lokale initiatieven minder weerstand opwekken wanneer de betrokkenen zelf profiteren van de opgewekte energie;*
- *dat de provincie het goede voorbeeld kan geven en zelfvoorzienend kan worden door een eigen windmolen te laten plaatsen;*

verzoekt het college van Gedeputeerde Staten:

- *het laten plaatsen van een windmolen op te nemen in planvorming voor duurzame energie,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M16.

Door de leden mw. Verstappen en mw. Slegers wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 november 2009;

constaterende:

- *dat de biodiversiteit in Brabant terugloopt ondanks de Countdown 2010 intenties;*
- *dat tuinen vaak ecologische woestijnen zijn waar veel winst te behalen valt met betrekking tot biodiversiteit;*
- *dat de provincie gemeenten wil stimuleren om acties met de samenleving op het gebied van biodiversiteit te organiseren;*

overwegende:

- *dat op een klein oppervlak met simpele ingrepen een opmerkelijk resultaat in de toename van biodiversiteit en het aantrekken van zeldzame soorten kan worden bereikt;*
- *dat veel mensen geïnteresseerd zijn in natuurverrijking in hun eigen tuin en omgeving maar niet de kennis en middelen hebben;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *een informatiebrochure op te stellen over biodiversiteit in tuinen en deze via gemeenten onder alle Brabantse burgers te verspreiden;*
- *via gemeenten – op in de brochure nader te bepalen onderdelen – subsidie ter beschikking te stellen aan particulieren, verenigingen of instellingen die biodiversiteit in hun tuin willen bevorderen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M17.

Door mevrouw Verstappen en de heer Van Zeeland wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 November 2009;

Constaterende dat:

- *er mondiaal wordt ingezet op de ontwikkeling van de elektrische auto;*
- *er voor de in Noord-Brabant gevestigde technologische bedrijven en automotieve industrie grote kansen liggen om mee te gaan in deze wereldwijde trend;*
- *het ministerie van Economische Zaken Oost-Noord-Brabant daarom heeft aangewezen als speerpuntgebied;*

Overwegende dat:

- *NedCar de enige overgebleven autofabriek in Nederland*

is;

- *NedCar voldoende capaciteit heeft om de doelstelling van de provincie te halen om in 2020 200.000 elektrische auto's in Brabant te laten rijden;*
- *dat de provincie via de DOE! (Duurzame Ontwikkeling in Energie) een samenwerkingsverband heeft met de provincie Zuid-Limburg;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

te onderzoeken welke stimuleringsmaatregelen er gebruikt kunnen worden om de autofabriek van NedCar in Born om te vormen voor de productie van Nederlandse elektrische auto's, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M18.

Door de leden mw. Verstappen, Van Zeeland, Martens en mw. Lestrade-Brouwer wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 20 November 2009;

constaterende dat:

- *voor de korte afstand de elektrische auto een energie-efficiënt vervoermiddel is;*
- *elektrische auto's geen broeikasgassen en fijnstof uitstoten en daarmee een duurzame verbetering zijn voor mens, dier en milieu;*
- *de provincie Noord-Brabant het automotieve centrum van Nederland is en bij uitstek de regio voor het ontwikkelen en promoten van elektrische auto's;*

overwegende dat:

- *voor de mobiliteitsbehoefte de elektrische auto het voertuig van de toekomst is;*
- *er momenteel al elektrisch aangedreven auto's op de Nederlandse markt zijn;*
- *ter promotie van de elektrische auto de provincie als voortrekker kan optreden;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

ervoor zorg te dragen dat gedeputeerden de beschikking hebben over ten minste één elektrische auto voor dienstreizen, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M19.

Door de leden mw. Verstappen, Van Zeeland, Martens, mw. Lestrade-Brouwer en Punt wordt de

volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeen op 20 november 2009;*

constaterende dat:

- *voor de korte afstand de elektrische auto een energie-efficiënt vervoermiddel is;*
- *elektrische auto's geen broeikasgassen en fijnstof uitstoten en daarmee een duurzame verbetering zijn voor mens, dier en milieu;*
- *de provincie Noord-Brabant het automotieve centrum van Nederland is en bij uitstek de regio voor het ontwikkelen van elektrische auto's;*

overwegende dat:

- *voor de mobiliteitsbehoefte de elektrische auto het voertuig van de toekomst is;*
- *de provincie Noord-Brabant al samenwerkt met kennisinstellingen, hightech- en automotieve bedrijven om elektrische voertuigen en een slim netwerk van oplaadpunten te ontwikkelen;*
- *bezoekers en medewerkers van het Provinciehuis in het bezit van een elektrische auto deze moeten kunnen opladen;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

een voortrekkersrol te nemen en voor de promotie van de elektrische auto exclusieve parkeerplaatsen nabij de ingang van het Provinciehuis te realiseren, ieder voorzien van een oplaadpunt voor het opladen van een elektrische auto, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M20.

Door de leden mw. Verstappen, Van Zeeland en mw. Lestrade-Brouwer wordt de volgende motie ingediend:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeen op 20 November 2009;*

constaterende dat:

- *bij de productie van vlees veel energie wordt verbruikt en veel broeikasgas vrij komt;*
- *energiebesparende en klimaatvriendelijke maatregelen een belangrijke bijdrage leveren aan het verduurzamen van Brabant;*
- *vlees het meest milieubelastende onderdeel van ons voedselpakket is;*

overwegende dat:

- *door één dag minder vlees te eten er een aanzienlijke hoeveelheid energie wordt bespaard en minder broeikasgas wordt uitgestoten;*
- *consuminderen op deze wijze zeer effectief en niet kostbaar is;*
- *een praktische handreiking een eenvoudige manier is om bewustzijn te creëren bij medewerkers en bezoekers van het Provinciehuis en bij te dragen aan oplossingen voor een duurzame toekomst;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

één dag in de week geen vlees te serveren in de kantine en de catering op het Provinciehuis, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M21.

Door de leden mw. Verstappen, Van Zeeland en Martens wordt de volgende motie ingediend:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering
bijeen op 20 november 2009;*

constaterende dat:

- *de provincie Noord-Brabant een actief beleid voert op het gebied van uitbreiding en verbetering van infrastructuur;*
- *voor realisatie van Brabant als topkennisregio een uitstekende interne en externe bereikbaarheid van groot belang is;*
- *investeringen in digitale infrastructuur ontlastend kunnen werken op het gebruik van fysieke infrastructuur;*
- *de provincie de ambitie heeft uitgesproken maatregelen te willen nemen om de uitstoot van CO₂ te verminderen;*

overwegende dat:

- *een goed functionerend glasvezelnetwerk een positief effect heeft op de economische activiteit in Brabant;*
- *versnelde aanleg van een glasvezelnetwerk een positief effect heeft op de werkgelegenheid in Brabant;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

de idee van investeren in een fijnmazig glasvezelnetwerk door Brabant op te nemen en uit te werken in het Masterplan Energie en in de begroting van 2010 rekening te houden met investeringen op dit terrein, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M22.

Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66): Voorzitter! In een

tijd van bezuinigingen is het van belang dat de provincie haar positie in relatie tot de burgers duidelijk maakt. Waarom bezuinigen wij? Waarop bezuinigen wij? Wat doen wij met de subsidies? Gaan wij het hele systeem veranderen? Ik geef dit even aan omdat gedeputeerde Essed al bezig is met het imago van de provincie. In dat imagoprogramma moet een heel duidelijk communicatiepunt komen voor de burgers en de Brabantse gemeenten. Wat gaan wij doen in het kader van de komende kerntakendiscussie en de bezuinigingen die op ons afkomen?

In de algemene beschouwingen heb ik al aangegeven dat wij met een paar moties en voorstellen zouden komen. In tegenstelling tot wat ik toen heb aangegeven, zullen wij het erfgoedvoorstel als initiatiefvoorstel in de komende vergadering indienen. De motie over waterkracht zullen wij indienen als de Energienota behandeld wordt. Dat sluit daar meer op aan.

Wij betreuren het met anderen dat het Energieplan zo laat komt, dat wij nu bij voorbaat al aangeven dat wij daarbij moties zullen indienen die wellicht financiële consequenties zullen hebben. Normaal gesproken hoor je dat voor die tijd te doen, maar wij voelen ons nu niet gehinderd door financiële belemmeringen en door de afspraak dat wij twee keer per jaar voorstellen met financiële consequenties doen.

Wat het energiebeleid betreft, sluiten wij ons aan bij de heer Vreugdenhil. Wij hopen dat wij de garantie hebben dat wij steeds aan onze verplichtingen tot vermindering van het energieverbruik zullen voldoen.

Voor het geval iemand het vergeten is: vandaag is het de Dag van de rechten van het kind. Ik heb een amendement over de financiering van de jeugdzorg, dat inhoudelijk aansluit op het amendement dat het CDA heeft gepresenteerd. Het kent echter een andere financieringsbron. De gedeputeerde stel ik een vraag die ook door mevrouw Geeraedts is gesteld. Hoe zit het nu eigenlijk met de financiële situatie? Wij krijgen heel veel verschillende cijfers. Wij hebben, in tegenstelling tot andere indieners van amendementen, als financieringsbron aan het vereveningsfonds gedacht. Daar is in 2008 een

aantal miljoenen in gestort. Dat lijkt ons een aardige bron. Ik heb gezien dat het college er inmiddels al twee keer €6 mln. uit heeft gehaald. Wij weten niet precies hoeveel er nog in zit. Dit amendement is behalve door D66 ondertekend door de Brabantse Partij, de ChristenUnie-SGP en de PvdD.

In het kader van onze belangstelling voor innovatie heb ik een motie over investeringen in een glasvezelnetwerk. Omdat wij ervan uitgaan dat infrastructuur ook digitale infrastructuur kan zijn, die van invloed kan zijn op de kenniseconomie van Brabant, willen wij graag dat het college onderzoekt op welke wijze versnelling van de aanleg van het glasvezelnetwerk in Brabant dan wel kwaliteitsverbetering mogelijk is. Voor dit onderzoek en de eventueel daarop volgende beleidsinzet heb ik als financieringsbron enerzijds de zogenaamde Essent-gelden en anderzijds het beschouwen van de maatregel als crisisaanpak.

De *voorzitter*: Door mevrouw Lestrade-Brouwer wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

overwegend dat:

- *voor realisatie van Brabant als topkennisregio een uitstekende interne en externe bereikbaarheid van groot belang is;*
- *de provincie Noord-Brabant een actief beleid voert op het gebied van uitbreiding en verbetering van infrastructuur;*
- *de provincie de ambitie heeft uitgesproken maatregelen te willen nemen om de uitstoot van CO₂ te verminderen;*
- *investeringen in digitale infrastructuur ontlastend kunnen werken op het gebruik van fysieke infrastructuur;*

constaterend dat:

- *een goed functionerend glasvezelnetwerk een positief effect heeft op de economische activiteit in Brabant en*
- *versnelde aanleg van een glasvezelnetwerk een positief effect heeft op de werkgelegenheid in Brabant en bovendien*
- *het aantal reiskilometers beperkt kan worden als door een fijnmazig glasvezelnetwerk communicatie met elkaar op efficiënte wijze mogelijk is;*

verzoeken het college:

- *te onderzoeken op welke wijze versnelling van de aanleg*

van een glasvezelnetwerk in Brabant dan wel kwaliteitsverbetering mogelijk is;

- *voor dit onderzoek en de eventuele daaruit volgende beleidsinzetten enerzijds als financieringsbron daarbij de zogenaamde Essent-gelden te betrekken, anderzijds deze maatregel als crisisaanpak te zien,*
- en gaan over tot de orde van de vergadering. "*

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M23.

Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, Punt, mw. Verstappen en Vreugdenhil wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 20 november 2009;

constaterende dat:

- *de provincie Noord-Brabant op schema ligt voor wat betreft het afgesproken aantal te realiseren jeugdzorgplaatsen;*
- *door een groter dan verwachte groei van de zorgvraag de wachtlijsten aan het einde van 2009 nog altijd niet zullen zijn opgelost;*
- *de doeluitkering jeugdzorg voor 2010 naar huidig inzicht niet toereikend zal zijn om aan de zorgvraag te voldoen;*
- *de provincie Noord-Brabant in de afgelopen jaren extra heeft geïnvesteerd in o.a. innovatie in de jeugdzorg en organisatieontwikkeling bij Bureau jeugdzorg;*
- *zorgaanbieders in Noord-Brabant met deze recente incidentele middelen extra hebben geïnvesteerd in (het opleiden en inwerken van) personeel;*

overwegende dat:

- *voldoende financiering van de jeugdzorg onverminderd een verantwoordelijkheid blijft van het Rijk;*
- *het IPO inmiddels onderhandelingen met het ministerie van Jeugd en Gezin over ophoging van de doeluitkering heeft gevoerd;*
- *daarbij nog steeds een 'gat' van 3 miljoen euro is overgebleven;*
- *jeugdzorgaanbieders en Bureau jeugdzorg op dit moment vanuit de provincie Noord-Brabant financiële duidelijkheid moeten hebben bij het opmaken van de begroting van 2010;*
- *door een principe-uitspraak op dit moment voorkomen kan worden dat goed ingewerkt personeel bij de zorgaanbieders ontslag neemt/krijgt of geen contract-*

verlenging krijgt;

verzoeken het college van GS:

- *gegeven het grote belang voor de jeugdigen in Noord-Brabant, garant te staan voor de kosten van de jeugdzorg in 2010 tot het niveau van 187 mln. euro (prognose november 2009);*
 - *het ontstane financieringsgat van 3 miljoen euro te dekken vanuit het Egalisatiefonds,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. B-M24.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voorzitter! Wat zou het mooi zijn als wij de voorgestelde begroting 2010 zo zonder meer konden vaststellen. Natuurlijk willen wij dat allemaal wel. Wij zijn ons ook allemaal bewust van de hypotheek die er onder ligt. Er is zwaar weer op komst. Wij hebben daar allemaal in onze algemene beschouwingen aan gerefereerd en de urgentie benoemd. In deze vergadering willen wij, met al onze zorgen en aandachtspunten, toch de begroting vaststellen.

Ik heb in mijn algemene beschouwingen een aantal aandachtspunten genoemd die de Brabantse Partij altijd erg belangrijk vond. Een aantal ervan is vanmiddag verwoord in moties en amendementen waar wij ons achter kunnen stellen en die wij mee ondertekend hebben. Het voordeel van de laatste spreker is dat hij niet meer alles uit hoeft te leggen. Ik heb ook maar een beperkte spreektijd.

Een punt dat ik in mijn algemene beschouwingen als heel belangrijk heb aangegeven is de jeugdzorg. De nood is daar tot de lippen gestegen. Er zijn toch weer wachtlijsten hoewel wij allen verwacht hadden dat die zouden worden weggewerkt. Er zijn nog steeds knelpunten.

Ik heb ook de leefbaarheid in de dorpen en wijken genoemd. Daarop wordt nu met de motie over de IDOP's de aandacht gevestigd. Ik steun van harte de vraag om extra middelen.

Ook het vervoer vinden wij belangrijk, niet alleen het vervoer van mensen, waarvoor een aantal pilots in het openbaar vervoer worden uitgevoerd. Ik denk ook aan het vervoer van producten, over water en door leidingen, waar wel aandacht voor is, maar eigenlijk nog te weinig, vooral in relatie

met risico's. Wij kennen de gevaren van het wegvervoer, allerlei ongelukken met vrachtwagens. Wij kennen de gevaren van het vervoer op het water. Ik vraag daar nu aandacht voor en kom er in komende commissievergaderingen nog op terug. Ik doe dat vandaag niet, omdat ik nu niet een extra beslag of een extra hypotheek op middelen wil leggen. Veiligheid is en blijft belangrijk. Wij zullen nog met een voorstel komen.

Zoals het er nu voor staat, gaan wij straks de begroting vaststellen en stemmen over vele moties en amendementen. Ik hoop van harte dat een aantal amendementen en moties wordt aangenomen.

De voorzitter: Gelet op de noodzaak om de beantwoording van een aantal vragen voor te bereiden en om ons standpunt over de vele moties en amendementen te bepalen, stel ik voor dat wij even tijd nemen voor beraad. Ik schat dat daarvoor minimaal twintig minuten nodig zijn.

De heer Heijmans (SP): Misschien mag ik een voorstel doen voor het spoorboekje dat wij vandaag verder volgen. De fracties kunnen de tijd die het college nodig heeft gebruiken om te bekijken wat wij doen met de verschillende moties en amendementen. Wat gebeurt er precies na de schorsing? Wij krijgen dan van het college adviezen over de ingediende moties en amendementen. Beperken wij ons vervolgens tot een stemronde, met de mogelijkheid van stemverklaringen? Of wilt u alle fracties nog een termijn geven?

De voorzitter: Ik ben ervan uitgegaan dat ook de Staten hun tijd nuttig gaan besteden en overleg over moties en amendementen zullen hebben. Het zal toch nodig zijn om te horen wat het college van die moties en amendementen vindt om echt tot finale besluitvorming te komen. Voor een deel kan er parallel worden gewerkt. Het college beraadt zich twintig minuten, met de inzet om terug te komen met een scherpe standpuntbepaling over de moties en amendementen. Los daarvan is nog een aantal vragen aan het college gesteld dat fatsoenlijk beantwoord moet worden.

Ik stel voor dat wij beginnen met de beantwoording van de vragen, dan een scherpe positiebepaling ten aanzien van amendementen en moties geven en daarna bepalen of wij snel kunnen overgaan tot stemmingen of dat de Staten toch nog het woord willen voeren.

De vergadering wordt van 16.41 uur tot 17.18 uur geschorst.

De voorzitter: Ik geeft het woord aan gedeputeerde Essed. Wij zullen trachten zo kort en krachtig mogelijk te antwoorden. Elke gedeputeerde zal duidelijk aangeven wat wij doen met de in zijn of haar portefeuille horende moties.

De heer Essed (GS;CDA): Voorzitter! Ik dank u dat u het woord geeft aan Essed en niet aan Essent. De heer Heijmans heeft zich daar wel eens schuldig aan gemaakt, ook in de commissie. Dan pleeg ik te zeggen dat Essent de arme tak van de familie is; dat hij de verkeerde aanspreekt. Ik kom er natuurlijk op omdat Essent regelmatig wordt genoemd als dekkingsmiddel.

Wij hebben dit jaar een opmerkelijke begrotingsbehandeling. Nog nooit heeft het accent zo weinig op vorm, inhoud en toegankelijkheid gelegen. Als daar al opmerkingen over zijn gemaakt, waren het positieve opmerkingen. Ik retourneer die heel graag aan de Staten, met name aan de Werkgroep verbetering begroting, waarin wij uitstekend hebben samengewerkt. Ik wil ook complimenten maken aan ons eigen ambtelijk apparaat voor zijn bijdragen aan de werkgroep. Vaak hebben onder heel grote tijdsdruk uitwerkingen plaatsgevonden om de werkgroep tegemoet te komen. Het stelde heel plezierig dat de begroting de kant op is gegaan die de Staten op wilden. Wat mij zo mogelijk nog plezieriger stemt, is dat de behandeling op dit moment ook heel nadrukkelijk over de inhoud gaat. Dat brengt mij in de luxe positie dat het accent van de beantwoording niet langer bij de portefeuillehouder middelen ligt. Die moet zich in allerlei bochten wringen om het hoe en waarom van de samenstelling van de begroting toe te lichten. Nu wil hij heel kort ingaan op de inhoud van het

debat, voor zover het zijn portefeuille betreft.

Er is een aantal opmerkingen gemaakt over de kerntaken. Ik hoop dat de Staten het mij, gelet op de gevorderde tijd, niet euvel duiden dat ik daarover zeg dat wij de standpunten hebben gewisseld bij het vorige agendapunt. De opmerkingen die zijn gemaakt plaats ik in dat kader en neem ik bij de behandeling van de begroting voor kennisgeving aan.

Er is een opmerking gemaakt over soberheid in de communicatie, gegeven het huidige tijdsgewricht. Als ik het mij goed herinner sprak de heer Thuis daarover. Wij zijn op twee vlakken bezig met communicatie. Voor het eind van het jaar ontvangt u een visie op communicatie. U krijgt dan inzicht hoe wij de komende tijd omspringen met communicatie. Verder komt er de herziening van de mediamix, die u eerstdaags tegemoet kunt zien.

Amendement B-A3 van de SP en de PvdD gaat over ombuigingen in tabel 1C. Zij stellen een dekking vanuit de Essent-middelen voor. Eerder heb ik al aangegeven dat wij ons keurig houden aan de opdracht die wij van PS hebben. Wij ontraden het amendement, vanwege de tegenstrijdigheid met het standpunt van PS ter zake.

Motie B-M1 gaat over solide beleggingen. Ik voelde mij niet gekwetst door deze motie. Het vorig jaar kreeg ik van de Commissie Bestuur en Middelen het verwijt dat onze opbrengst te laag was en dat wij meer aan de wind moesten gaan zeilen. Nog geen jaar later kreeg ik van dezelfde commissie complimenten vanwege het conservatieve beleggingsbeleid. Ik wil de Staten er nogmaals van overtuigen dat ons beleggingsbeleid zeer conservatief is. Wij hebben een treasury-statuuut en een treasurycommissie. Overigens krijgen wij uit de rest van overheidsland flinke complimenten, omdat wij daarmee zeer vooruitlopen. Wees ervan overtuigd dat de adviezen van de treasurycommissie over beleggingen uiterst conservatief zijn. Wij zijn bij Triple A-instellingen. Veiliger kan het niet. Wij beleggen ook in Triple A-landen. Zelfs als een land de hoogst mogelijke gradatie heeft is de treasurycommissie nog heel kritisch over de toekomst van dat land, de (in)stabiliteit op dat

moment enz. Weet dat dit conservatisme er is. Binnen dat conservatisme kun je uiteraard altijd zoeken naar het hoogste rendement. Daar blijven wij heel kien op. Wij zouden een dief van eigen portemonnee zijn als wij dat niet deden.

Ik begrijp de onderliggende gedachten voor motie B-M2, over de inhuur van externen. Ik ontraad de motie toch. Zij zou welhaast uitlokking kunnen zijn om meer personeel in vaste dienst te nemen. Wees ervan verzekerd dat wij heel kritisch kijken naar de omvang van ons personeel. Ik weet dat de Staten over onze schouders meekijken. In de afgelopen periode is de begroting gigantisch gestegen. Wij hebben ontzettend veel omgezet. De begroting is in nog geen tien jaar zo wat verdubbeld. De omvang van het personeel heeft daarmee bepaald geen gelijke tred gehouden. Weet ook dat als wij nu een benchmark houden van de uitgaven aan totale personeelskosten en externe inhuur Brabant wat de omvang van de kosten betreft ergens onderaan bungelt. Ik zeg dat met trots. Vergelijkbare provincies, met een vergelijkbare opdracht als wij in Brabant hebben, hebben een personeelsbestand dat misschien wel 50% groter is. De periode die wij ingaan zal een tijd van transitie zijn. Wij zullen moeten bekijken of wij vacatures definitief invullen of, gegeven de weg die wij inslaan, kiezen voor externe inhuur. Ik kies niet voor het laatste.

De heer *Heijmans* (SP): Ik heb hier toevallig de gegevens bij de hand. De heer Essed zegt dat wij onderaan bungelen. Ik zie bijvoorbeeld dat Flevoland 9,6% externe inhuur heeft, Limburg 13,8% maar Brabant 22,2%. Als er bijna 15% verschil is met de laagste, kun je niet zeggen dat je onderin bungelt. Ik zou eerder zeggen dat wij in de middenmoot zitten.

De heer *Essed* (GS;CDA): Dit doet mij denken aan het verhaal van de statisticus die zei dat men gerust de rivier lopend kon oversteken, omdat die gemiddeld 1,50 meter diep was. Vervolgens verzopen de niet-zwimmers na de eerste stap. Ik heb aangegeven dat er een relatie moet worden gelegd tussen vaste krachten en het historisch perspectief. Kijk waar wij vandaan zijn gekomen

qua omvang van de omzet. Kijk waar wij nu zijn. In dat brede perspectief zal naar mijn overtuiging zelfs de heer Heijmans ons een compliment maken.

Motie B-M3 gaat over de provinciale belastingen. Voorgesteld wordt het wegvallen van de opcenten motorrijtuigenbelasting te compenseren vanuit rijksmiddelen. Dat lijkt aardig en eenvoudig, maar als ik kijk naar de overwegingen zijn er bepaald meer grondslagen die aanleiding zijn voor het heffen van belasting dan het draagkrachtbeginsel op zichzelf. Ik kan daar een heel theoretische beschouwing over geven, maar die zal ik de Staten gelet op de tijd besparen. Wel geef ik de SP als zeer democratisch georiënteerde partij mee dat een belastingregime voor provincies het democratische spel alleen maar spannender maakt. Als wij proberen met een heel duidelijk belastinggebied voor provincies te komen, kan de burger bij verkiezingen duidelijk maken wat hij vindt van de bijdrage die hij aan de provincie heeft geleverd en van wat hij daarvoor heeft gekregen.

In motie B-M19 wordt om een elektrische auto voor een gedeputeerde gevraagd. Op zichzelf is dit een sympathieke motie. Wij willen de mogelijkheid onderzoeken. Ik wijs wel meteen erop dat er beperkingen zijn. De elektrische auto neemt een hoge vlucht, maar aspecten van doelmatigheid en doeltreffendheid spelen ook. Wij zullen zeker onderzoek doen naar deze aangelegenheid.

Dat willen wij ook doen naar aanleiding van motie B-M20, de oplaadplaatsen voor elektrische auto's. Van de gedeputeerde ecologie heb ik begrepen dat die oplaadplaats bij de provincie er komt. Wij zullen bezien in hoeverre speciale parkeerplaatsen geormerkt zouden moeten worden. Het is gemakkelijker om dat toe te zeggen in een situatie van luxe, wanneer je omkomt in de parkeerplaatsen, dan in de situatie van armoede waar wij nu in verkeren. Wij zullen de motie ook op dat aspect bezien.

Motie B-M21 is de laatste op mijn lijstje. Daarin wordt gevraagd om een dag per week in het Provinciehuis geen vlees te eten. Ik kan mij die wens voorstellen vanuit de groep die de overtuiging heeft dat dit beter is. Er is echter een bedrijfsrestaurant dat een heel breed scala een

keuzes biedt. Er is voor elk wat wils. Wij zien nut en noodzaak van een voorschrift dat er een dag in de week geen vlees wordt geserveerd niet. Dagelijks heeft iedereen de mogelijkheid om geen vlees te eten. Wij willen het graag daarbij laten.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Heeft de gedeputeerde deze motie ook bekeken vanuit het oogpunt van energiebesparing? Dan zou een andere gedeputeerde de motie eigenlijk moeten beoordelen. De heer Essed bekijkt het vanuit de faciliteiten die het restaurant biedt, maar de motie zou ook gezien kunnen worden in het kader van energiebesparing en dat moet mevrouw Jacobs beoordelen.

De heer *Essed* (GS;CDA): Ik wil graag mijn collega van ecologie daarover laten beslissen, maar ik bekijk het vanuit het welzijn van de medewerkers. Het feit dat er iedere dag keuze is voor iedereen, wil ik laten prevaleren boven de symbolische actie om vlees een dag achterwege te laten. Ik wil het energieaspect graag meegeven aan collega Jacobs.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Als er ergens mensen verwend worden, is het hier in het Provinciehuis. Als er ergens overvloed is en goed gezorgd wordt voor de werknemers, dan is het hier. Ik vind welzijn het enige aspect dat de gedeputeerde niet kan noemen. Ik benadruk dat wij het goede voorbeeld moeten geven. Het lijkt mij een prima idee als wij daarop de nadruk leggen en het ook doen. Als het nu niet doorgaat, zullen wij er iedere keer op terugkomen.

De heer *Essed* (GS;CDA): Als ik spreek over welzijn, neem ik mijzelf misschien te veel als maatstaf. Ik spreek over de mogelijkheid van vrije keuze. Hoewel ik een vleeseter ben, maak ik regelmatig de keuze om geen vlees te eten, maar ik wil niet dat mijn werkgever mij een bepaalde keuze opdringt. Dat is mijn punt.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Het is een misverstand dat er hier voldoende keuze is. Dan moet de gedeputeerde toch echt eens met de vegetariërs hier in huis gaan praten. Die zeggen tegen mij dat

zij nooit naar de kantine gaan omdat er sinds de nieuwe cateraar er is, voor hen niets te halen is. Bij de lunch tijdens de vergaderingen van PS is er nooit iets vegetarisch. Over keuzevrijheid voor vegetariërs gesproken!

De regering zegt zelf dat het belangrijk is om een dag in de week geen vlees te eten en wil dat ook promoten omdat het ook een milieuwinst geeft. Daarop willen wij ook een antwoord hebben. Deze motie is ook bedoeld voor het milieu.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik ga de beide dames die voor mij spraken teleurstellen. De SP heeft in de schorsing ook gesproken over deze motie. Wij staan erg sympathiek tegenover het idee om een dag geen vlees te eten, maar ook wij vinden dat wij zonder overleg met de OR hiertoe niet kunnen besluiten. Helaas moet de fractie van de SP haar steun aan deze motie intrekken.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Ik zal het signaal dat er te weinig keuzemogelijkheden zijn voor vegetariërs graag oppakken en daarover overleggen met de cateraar.

Ik blijf erbij dat de keuze om een dag geen vlees te eten, een individuele keuze is. Iedereen kan die keuze zelf maken en het is niet aan de werkgever om dat te doen.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! De heer Essed verkondigt mooie liberale standpunten. Mijn weekend kan niet meer stuk!

Enkele moties en amendementen hebben betrekking op mijn terrein. Verder wil ik een paar algemene opmerkingen maken.

De heer *Vreugdenhil* heeft vragen gesteld over het ontwikkelbedrijf. Uit de informatie die ik heb ontvangen, begrijp ik dat heel vroeg in het nieuwe jaar in de commissie een beheerstatuut zal worden besproken. Onderdeel daarvan is de procedure om nieuwe projecten te beoordelen. Dat is dus op zeer korte termijn. De bespreking vindt plaats met de nieuwe gedeputeerde. Ik heb begrepen dat de spelregels al eerder met de commissie besproken zijn en dat het lijstje van de complexen waarmee wij nu bezig zijn, al een keer in de commissie is geweest.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! De gedeputeerde heeft gelijk maar de afspraak was dat dit lijstje in de begroting zou worden ingevoegd. Nu wordt het weer januari. Dat is niet wat wij afgesproken hadden, want nu kan het niet worden meegenomen in de begrotingsbehandeling.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Ik vraag mij af of GS niet gemachtigd zijn om binnen het budget dat daarvoor beschikbaar gesteld is en binnen de vastgestelde kaders de projecten te kiezen. Ik ben natuurlijk niet betrokken geweest bij de finesses. Als de heer *Vreugdenhil* zegt dat afgesproken is dat de lijst van projecten bij de begroting zou zitten maar dat die er niet bij zit, dan is dat een omissie onzerzijds en zouden wij eventueel een erratum moeten toevoegen. Ik kan mij niet herinneren dat er besluitvorming over moet plaatsvinden.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! In een notitie hebben wij daarover heldere afspraken gemaakt. Ik vind principieel dat wij moeten kunnen sturen op basis van de begroting. Wij moeten ons houden aan die afspraken zodat de Staten ook daadwerkelijk kunnen sturen via de begroting.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Wij moeten niet te veel uitwisselen, want ik geef slechts de informatie door die ik krijg. Het is goed om daarop in januari in de commissie terug te komen teneinde te voorkomen dat volgend jaar een vergelijkbare discussie plaatsvindt.

Amendement B-A5 heeft betrekking op het verplaatsen van veehouderijen. De dekking is niet conform de afspraken die wij gemaakt hebben. Er moet €4,1 mln. gevonden worden in de Essentmiddelen. Er wordt een bezuiniging op de VIV-regeling (Verplaatsing Intensieve Veehouderij) gesuggereerd. Daarvan is geen sprake maar wel van een verschuiving binnen de jaarschijven omdat wij duidelijk moeten zijn over in welk jaar welke middelen nodig zijn. Wij vinden dit amendement overbodig.

Amendement B-A6 gaat over de frisse scholen. Dit

is een zeer sympathiek voorstel van de SP en de Partij voor de Dieren. De vraag is wel of het zo moet worden uitgevoerd als in dit amendement staat, want ook hier is de dekking niet conform de gemaakte afspraken. Er wordt gezegd: om de bekostiging daarvoor te vinden in bijvoorbeeld Essent-middelen. Dat is erg vaak voor een concreet amendement zoals wij dat graag hebben. Wij zijn met een aantal gemeenten druk bezig om maximaal gebruik te maken van de rijksregeling. Het blijkt dat dit voor grote gemeenten gemakkelijker is dan voor kleine gemeenten. Wij houden dat zoveel mogelijk in de gaten. Ik heb met minister Cramer daarover gesproken en daarna meteen onze mensen geïnformeerd en gezegd: maak er maximaal gebruik van want die rijksmiddelen zijn er nu en voor je het weet worden die gekort. Wij zijn er attent op. Nogmaals, de middelen die in dit amendement worden genoemd, zijn daar niet geschikt voor.

Motie B-M4 heeft betrekking op natuurbeheer. Ik was verrast door de stellingname van de SP in de commissie waar de SP zich steeds een warm voorstander toont van natuurbeheer en minder verrast door deze motie. De volgorde is wat anders. Wat mij betreft gaan wij nog steeds door met particulier natuurbeheer, want de resultaten daarvan zijn zeker niet slechter dan bij de grote terreinbeherende organisaties. Er ligt bovendien een rijksopgave om een bepaald percentage van de EHS door particulieren te laten beheren. Het beleid dat wij de afgelopen jaren samen hebben uitgestippeld, begint steeds succesvoller te worden. Ik kom bij u terug om daarvan de eerste resultaten te melden.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Een poos geleden hebben wij in het kader van particulier natuurbeheer de gedeputeerde het voordeel van de twijfel gegeven, maar wij zijn tot de conclusie gekomen dat dit niet zo'n goed idee is. Dat heb ik de laatste keren ook duidelijk te kennen gegeven in de commissie. Volgens mij zijn wij niet de enige die grote twijfels hebben of dit de juiste manier is om de natuur te beschermen. Het is meer om de overheid op afstand te houden en daarom hebben wij dit amendement ingediend.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Wij hebben ons vaker kritisch uitgelaten over particulier natuurbeheer, met name omdat de eenvoudige natuurdoelen wel te bereiken zijn met particulier natuurbeheer maar de wat complexere doelen niet. Dat blijkt ook uit onderzoek.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Waar het niet kan, gebeurt het niet. Onlangs hebben wij 64 percelen beschikbaar gesteld die ongeveer 70 ha. behelzen. Er worden zeer hoge kwaliteitseisen gesteld aan mensen die daarop inschrijven. Desondanks lukt het om deze percelen waarschijnlijk op zeer korte termijn toe te wijzen. Er wordt ook al naar een tweede tranche gekeken. De Staten moeten ervan uitgaan dat wij strenge eisen hanteren bij de kennis en de kunde van de verschillende particulieren. Zij moeten bewijzen dat zij dit in het verleden hebben gedaan en ervaring hebben met goede inrichtings- en beheerplannen en dergelijke. Bovendien is het een taak van het Rijk om dit op deze manier uit te voeren.

Motie B-M5 heeft betrekking op het meetnet luchtkwaliteit. In deze motie wordt een verbinding gelegd tussen geurhinder en het meetnet. Die combinatie wordt gemaakt. Daarin zit echter wel een verschil. Geurhinder wordt niet gemeten. Er wordt iets anders gemeten. Geur en kwaliteit van lucht hebben niet altijd met elkaar te maken. Tijdens de inspraakavond voor het LOG afgelopen week in de Graspeel hebben wij van de heer Jansen van de ggd gehoord dat dit misvattingen zijn in de onderlinge communicatie. Bij het Milieubeleidsplan zullen wij nadrukkelijk terugkomen op de manier waarop wij met de thema's omgaan. Ook al zit de geur binnen de wettelijke normen, dat wil niet zeggen dat de geur geen overlast veroorzaakt. Als er daadwerkelijk sprake is van overlast, wordt dat ongetwijfeld onderwerp van discussie in de commissie Ruimte en Milieu en in het overleg met externe partijen. Er is wel een luchtkwaliteitsmeetnet aanwezig dat het hele Brabantse grondgebied dekt. Wat in de motie gevraagd wordt, is er al. Het RIVM (Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu) onderhoudt dat meetnet. Dus daarvoor is het niet

nodig. Wij ontraden dan ook deze motie.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voorzitter! In de commissie hebben wij al vaker gesproken over dat meetnet en het RIVM. Dat meetnet bestaat uit vier of vijf stations om de luchtkwaliteit te meten. Dat zijn er niet veel. Wij hebben al vaker geconstateerd dat dit niet voldoende is. Onlangs heeft Eindhoven aangekondigd een meetnet te zullen installeren. Het gaat daarbij om 25 stations alleen al in Eindhoven. Als dit soort initiatieven in Brabant wordt genomen, moet de provincie de kans grijpen om die dingen aan elkaar te koppelen, ook de vijf van het RIVM. Er wordt in de motie inderdaad gesproken over geurhinder en stankoverlast. Dat is heel ongelukkig van mij want ik wist dat de gedeputeerde dit als argument zou gebruiken. Het gaat natuurlijk om een betere luchtkwaliteit. Op 30 mei heeft de gedeputeerde in de commissie instemmend gereageerd.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Voorzitter! Kunnen wij afspreken dat wij de motie nu niet overnemen maar wel meenemen bij de behandeling van het provinciale milieubeleidsplan? Dat moet voor de zomer vastgesteld zijn. Wij zullen daarbij uitdrukkelijk op dit thema terugkomen.

De heer *Van Zeeland* (SP): Voorzitter. Ik breng de motie toch in stemming en neem aan dat zij wordt betrokken bij het milieubeleidsplan.

De heer *Hoes* (GS;VVD): Dat zou ik niet doen, want als de motie wordt afgewezen door de hele Staten hoeft ik haar straks niet mee te nemen. Maar het is aan u, mijnheer Van Zeeland, dat is politiek. Motie B-M6 gaat over de kleine natuurgebieden. Het mag duidelijk zijn dat wij het niet eens zijn met deze motie. Wij hebben hier andere keuzes gemaakt. Andere partijen hebben hun zienswijze duidelijk gemaakt over het besluit van het college. Wij zullen bekijken hoe wij daarmee omgaan. Tenslotte motie B-M17 over biodiversiteit in tuinen. Ik vind het sympathiek om hiermee aan de slag te gaan al was het maar omdat dit zeer appelleert aan een toespraak die ik vorige week heb gehouden. Wij komen de komende weken met

een subsidieregeling in het kader van biodiversiteit. Die is wat lager geworden omdat die is meegenomen in de bezuinigingsslag, maar wij hebben nog veel geld daarvoor over. Daarin wordt een deel meegenomen van wat in deze motie wordt gevraagd. Wij vinden de motie dan ook overbodig. Wij zullen niet direct in brochures gaan denken maar wel in concrete acties die toegepast kunnen worden.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Ik begin met de vragen van de heer Thuis over de in de Memorie van Antwoord opgenomen passage over de werkzaamheden van de BOM. Naar aanleiding van vragen uit de commissie is een wat uitgebreidere passage opgenomen. Omdat het heel belangrijk is om duidelijkheid te hebben over wat daar gebeurt, zou ik u een notitie willen toezeggen over het totale pakket aan opdrachten dat bij de BOM is neergelegd en de wijze waarop wij daarmee in financiële zin omgaan. Wij kunnen die notitie dan met de Staten bespreken. Dat lijkt mij ook goed als steun in de rug van de BOM. Er gebeurt heel veel. Het is belangrijk dat u weet hoe de zaak in elkaar zit en het overzicht behoudt. Deze toezegging wil ik u graag doen.

Motie B-M9 heeft betrekking op de WAO/WSW groep. Wat in de motie wordt voorgesteld, oogt heel sympathiek, maar ik meen toch die motie te moeten ontraden en wel vanwege het feit dat dit geen provinciale taak is en er ook geen dekking is aangegeven.

Voorzitter. Ik moet wat langer stilstaan bij motie B-M13, de motie-Van der Donk. Deze motie heeft betrekking op Brabant Culturele Hoofdstad. Verschillende leden hebben daarover gesproken. Mevrouw Geeraedts heeft de precieze bedoeling van deze motie aangegeven. Wij vinden deze motie sympathiek juist ook omdat daaruit blijkt dat er veel draagvlak is voor wat wij in dit kader zouden kunnen en willen realiseren. Het biedt mogelijkheden om de grote diversiteit van Brabant te benutten. Er gaat ontzettend veel om in het project Brabant Culturele Hoofdstad. Wij zijn daarmee druk bezig. Ik wil de Commissaris van de Koningen dan ook vragen of hij bereid is de rol van vaandeldrager op zich te nemen. Ik moet

daarbij wel opmerken dat ook de gemeenten dit moeten accepteren, wil het op een goede manier gaan werken. Ik twijfel er niet aan dat zij dit zullen accepteren maar wij moeten wel overleggen. Het moge duidelijk zijn dat wij de motie ervaren als een sympathieke steun in de rug om te komen tot een goede ontwikkeling van Brabant Culturele Hoofdstad. Fijn dat er zoveel draagvlak is. De Commissaris heeft al aangegeven dat hij zeer betrokken is en zijn rol in dezen wil spelen.

Motie B-M14 is gericht op het organiseren van een provinciale klimaatop. Ook dat komt heel sympathiek over, maar toch moet ik aanvaarding van deze motie ontraden. Er zijn in Brabant verschillende diners-dansant georganiseerd met betrekking tot de klimaatop. Daaraan doen 40 à 50 mensen mee, afkomstig uit verschillende geledingen. Ook het bedrijfsleven is vertegenwoordigd. Deze avonden staan onder leiding van de heer Terlouw. Zij leveren echt iets op. Binnenkort wordt er weer zo'n bijeenkomst georganiseerd. Ik zou de heer Martens willen verzoeken, akkoord te gaan met ons voorstel om de aspecten die hij op zo'n klimaatop zou willen bespreken, te betrekken bij de nadere uitwerking van het masterplan energie. Wij zien wel ruimte om een en ander verder in beeld te brengen. Ik zal de Staten informeren over de andere ontwikkelingen als die aan de orde zijn.

Motie B-M15 heeft betrekking op een revolving fund duurzame energie. Ook dit is een sympathieke motie die wij echter toch willen ontraden omdat zij prematuur is. Een revolving fund is natuurlijk een heel mooie vorm. Wij proberen die nu uit bij de maatregelen om leningen uit te zetten voor het realiseren van energiezuinige woningen. Wij zijn heel benieuwd hoe dat gaat werken. De ervaringen die wij daarmee opdoen, zullen wij betrekken bij de uitwerking van het masterplan energie.

Motie B-M16 gaat over het plaatsen van een windmolen bij het Provinciehuis. Dit is een ludieke motie die wij willen ontraden, maar bij de uitwerking van het masterplan energie zullen wij wel bekijken wat de voorbeeldrol van de provincie kan zijn.

Motie B-M18 heeft betrekking op NedCar.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Ik wil even de aandacht vestigen op het feit dat de gedeputeerde het ludiek vindt dat de provincie zonnepanelen op het dak zou zetten of laat zien dat zij met spiraalvormige windmolens of hoe dan ook met kleine windmolens in haar eigen energie kan voorzien.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Dat is niet zo bedoeld. Ik heb net het belang van de klimaatop aangegeven en de positieve dingen die daar gebeuren. Ik heb het ludiek genoemd omdat het leuk is om vandaag met zo'n motie te komen. Ik snap dat u dit niet prettig vindt. Ik zal proberen het uit te leggen. Wij nemen het serieus op. Wij zullen dit betrekken bij de uitwerking van het masterplan energie. Ik hoop dat dit voldoende is voor mevrouw Verstappen.

In de motie B-M18 wordt de provincie verzocht om te onderzoeken welke stimuleringsmaatregelen er gebruikt kunnen worden om NedCar om te vormen voor de productie van Nederlandse elektrische auto's. De motie is zo geformuleerd dat wij haar moeten ontraden, maar ook hier merk ik op dat elektrisch rijden een speerpunt is in het Masterplan Energie. Wij zullen dat nader uitwerken en daarbij deskundigen betrekken uit de wereld van het elektrisch rijden.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Als het college elektrisch rijden zo belangrijk vindt, waarom geeft het dan niet het voorbeeld en wordt ervoor gezorgd dat hier een elektrische auto in het wagenpark staat waarvan mensen bij toerbeurt gebruik kunnen maken? Op dit moment rijdt er niet eens een auto met een A-label. Deze motie was niet leuk om in te dienen en ook niet ludiek, maar gewoon een signaal naar de samenleving dat de provincie dit heel belangrijk vindt.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Bij die laatste opmerking van mevrouw Verstappen sluit ik mij aan. Daarom hebben wij dit ook tot speerpunt benoemd in het masterplan energie.

Er liggen twee moties – B-M 22 en B-M 23 – met dezelfde strekking, namelijk het investeren in een fijnmazig grasvezel netwerk in de provincie. In het

verleden heeft de provincie intensief geïnvesteerd in het glasvezelbeleid. Brabant heeft op dit moment een zeer hoge dekking. Dat is de reden waarom wij op dit moment geen specifiek beleid voeren op dit terrein. Wij volgen wel de ontwikkelingen en kijken of wij in de toekomst daarop op een bepaald moment moeten voorsorteren.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Op dit moment is er in het masterplan energie überhaupt geen aandacht voor een glasvezelnetwerk. Het wordt niet eens genoemd.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Wij zullen de discussie over het masterplan energie opstarten en daarover verder doorpraten.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Mevrouw Jacobs wijst een motie van ons af. Zij zegt de motie is sympathiek maar niet voorzien van een dekking. Bij een amendement hoor je inderdaad een dekking aan te geven. Bij een motie spreken de Staten een wens of een gedachte uit. Als de meerderheid van deze Staten zo'n motie aanneemt, houdt dat expliciet in dat zij het college vragen om te kijken of het mogelijk is en of daarvoor een dekking gevonden kan worden. Het mag geen argument voor het college zijn om een motie die niet voorzien is van een dekking, sec om die reden af te wijzen.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Het lijkt mij goed dat ik nog verder inhoudelijk inga op de motie. Het gaat over de Stichting WAO/WSW in Den Bosch. Die stichting richt zich op bepaalde groepen die eigenlijk op grote afstand staan van de arbeidsmarkt. Het is heel logisch dat zo'n stichting zich op lokaal niveau vestigt. Het is namelijk heel wezenlijk voor gemeenten om die afstand tot de arbeidsmarkt te verkorten. Het is een onderdeel van het gemeentelijk budget. In Den Bosch functioneert deze stichting waarschijnlijk heel goed, maar ik denk dat ook in andere gemeenten dit soort activiteiten aan de orde zijn. Het is heel wezenlijk om dit juist op gemeentelijk niveau te laten plaatsvinden. Dat sluit niet uit dat wij van de

kennis en de ervaring die zij opdoen, gebruik maken. Wij hebben hier onlangs een bijeenkomst gehad voor de jeugd en voor mensen met een handicap op grotere afstand van de arbeidsmarkt, juist om te kijken hoe wij kunnen leren van en bruggen kunnen slaan naar onze werkpleinen en onze organisaties voor het bemiddelen naar arbeid.

De *voorzitter*: Mevrouw Jacobs, mag ik u vragen uw betoog af te ronden?

De heer *Van Zeeland* (SP): Wij hebben de moties van de Partij voor de Dieren mee ingediend. Na het derde antwoord werd het mij toch een beetje te veel. De gedeputeerde zegt steeds dat een motie sympathiek, leuk of ludiek is en dat zij wordt meegenomen in de discussie, maar er gebeurt eigenlijk helemaal niets. Ik vind dat de gedeputeerde te gemakkelijk wekomt.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Er zijn moties ingediend over elektrisch rijden, windenergie en andere aspecten die in het masterplan energie uitgebreid aan de orde kunnen komen. In die zin heb ik de moties sympathiek genoemd. Ik heb net uitgelegd waarom de motie van de heer Heijmans ook sympathiek wordt gevonden. Wij doen er wat mee. Als ik zie dat er connecties zijn, heb ik dat zo benoemd. In de moties wordt het college opgedragen om een en ander nader uit te werken, vaak in financiële zin of in een andere vorm. Als dat niet helemaal aansluit, ontraad ik aanvaarding van een motie.

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik wil de amendementen en moties langslopen die op mijn portefeuille betrekking hebben. Ik begin met het Noordbrabants Museum. Dat onderwerp is niet gelinkt aan een motie of amendement. In de laatste commissievergadering van ZWC heb ik de gelegenheid genomen om de commissieleden bij te praten over de stand van zaken omdat er een uitspraak van een rechtbank aankwam. Die uitspraak is afgelopen week bekend geworden. Er waren twee beroepszaken. De rechtbank heeft de beroepen tegen de drie kapvergunningen ongegrond verklaard. Dat

betekent dat die vergunningen in stand blijven. De rechtbank heeft het beroep tegen de bouwvergunning voor het museumcomplex gegrond verklaard. Dat betekent dat het besluit vernietigd is.

Wat is er nu aan de hand? De gemeente heeft een afwijking van het bestemmingsplan volgens artikel 19 aangekaart. Daarvoor moet een ruimtelijke onderbouwing gemaakt worden. In die ruimtelijke onderbouwing voor de afwijking volgens artikel 19 is een fout gemaakt. Er is geen fout in het bouwplan of in de bouwtekeningen, er zit een fout in de ruimtelijke onderbouwing daarvan. De gemeente is nu aan zet om die fouten te herstellen. Voor de goede orde: alle andere onderdelen van de bouwvergunning zijn goedgekeurd. Die zijn in stand gebleven. De gemeente is nu aan de slag om de fout in de ruimtelijke onderbouwing te herstellen. Er vindt nauw overleg plaats tussen ons en de gemeente. Wij trekken samen op maar hebben wel elk onze eigen rol. De gemeente probeert die fout heel snel te herstellen, maar het zal inderdaad wel vertraging opleveren. Die vertraging probeert men te beperken tot drie maanden, maar ik durf niet te zeggen dat dit inderdaad lukt.

Zowel de gemeente als de provincie heeft op de daarmee gepaard gaande kosten een indexering van toepassing verklaard. Gemeente en provincie hebben hetzelfde belang om deze vertraging zo kort mogelijk te laten zijn. Het laatste nieuws over de kapvergunning is dat er een voorlopige voorziening is aangevraagd door een van de bezwaarmakers. Die voorlopige voorziening wordt volgende week al door de Raad van State behandeld.

De heer *Heijmans* (SP): Ik vraag mij toch af wanneer voor u de grens bereikt is. Wij zijn aan het avontuur begonnen met het idee dat er fantastische synergievoordelen zouden zijn. Musea zouden elkaar bevruchten, zo zou ik haast zeggen. Dat zou in de exploitatie veel positieve resultaten opleveren. Dat blijkt allemaal niet zo te zijn. Ook de synergie in de bouw blijkt er niet te zijn. De kosten stijgen almaar. Ik constateer dat het draagvlak in Den Bosch langzaam aan wegsijpelt.

Waar legt u een grens?

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (GS;CDA): Ik ben buitengewoon voorstander van het bouwplan dat er is. Wij gaan daar voor. De Staten hebben ons daar opdracht toe gegeven, maar het college wil ook niet anders. Wij willen het bouwplan dat de gemeente Den Bosch heeft vastgesteld uitvoeren. Een stukje daarvan moet worden overgedaan, maar ook op dat punt was het definitieve ontwerp al vastgesteld. Voor het Noordbrabants Museum komt erbij dat het niet alleen gaat om synergie met een buurman of buurvrouw. Het gaat natuurlijk vooral ook om verbetering van het museum, restauratie van het paleis en opplussen van het Waterstraatcomplex. Het is veel meer dan dat er per se samengegaan moet worden.

De heer *Heijmans* (SP): Dat begrijp ik allemaal wel, maar een van de redenen waarom u zo enthousiast was over het plan was dat men, in een museumkwartier, voordeel zou hebben van elkaars nabijheid. Wat is op het moment dat er geen voordeel blijkt te zijn de reden om vast te houden aan het totale plan? Ik zie dan af van het belang van verbouwing en verbetering van het Noord-Brabants Museum. Natuurlijk, daar sta ik ook voor.

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (GS;CDA): Ik ben ervan overtuigd dat de voordelen er wel degelijk zijn. Ik weet dat daar in de gemeenteraad van Den Bosch steeds op teruggekomen wordt. Ik ben bang dat in de gemeenteraad van Den Bosch toch wel erg gekeken wordt naar de voordelen in geld, terwijl ik daarnaast ook enorme synergievoordelen zie in de inhoud. Twee musea kunnen samen een gevarieerder publiek aantrekken dan elk van de musea apart. Bovendien zijn wij verantwoordelijk voor ons Noordbrabants Museum. Ik wil dus heel graag voluit gaan voor de plannen die er liggen. Ik ben niet van zins daar op korte termijn verandering in aan te brengen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik geloof dat het met het draagvlak in Den Bosch nog wel meevalt. Bepaalde partijen in Den Bosch vinden het plan

minder geslaagd. Afgezien daarvan hoor ik de gedeputeerde zeggen dat men in de ruimtelijke onderbouwing van een onjuist gegeven is uitgegaan. Dat klopt op zich wel, maar het bouwplan zelf wijkt ook weer af. Dat is ons probleem. De ruimtelijke onderbouwing is een heel verhaal. Er blijkt een ander bouwvlak te zijn, waarvan de maten niet kloppen met de ruimtelijke onderbouwing. Dan blijkt dat een bouwvergunning is verleend op grond van weer heel andere maten. Wij kunnen het niet anders zeggen dan dat men heeft zitten slapen, niet alleen bij de gemeente Den Bosch, maar ook hier. Hier wordt de procedure ex artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening uitgevoerd. Hier bekijken de ambtenaren dat. Ik weet uit ervaring hoe dat gaat; het duurt altijd eindelijk. Ze hebben er allemaal naar gekeken en niemand ziet dat. Hoe kan dat nou? Men moet zich er hier toch ook van bewust zijn dat als het niet goed gaat met zo'n plan dat handenvol geld kost. Wij hebben daar zo vaak onze zorgen over uitgesproken. Nu zie je verdorie dat het toch weer gebeurt. Wij vinden dat de gedeputeerde er iets te eenvoudig overheen walst. Er zijn veel meer fouten gemaakt.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Ik wals meestal niet eenvoudig over rechterlijke uitspraken heen. Vandaar dat de juristen van gemeente en provincie de zaak op dit moment helemaal uitzoeken. Ik heb begrepen dat in de tekstuele toelichting op de ruimtelijke onderbouwing fouten zijn gemaakt. Ik heb ook begrepen dat wij hier in huis vooral een planologische toets uitvoeren, die vervolgens nog eens door VROM wordt overgedaan. Dan worden de plannen niet helemaal nagemeten of nagerekend. Ik vind wel dat mevrouw Geeraedts terecht vragen stelt over deze punten. Die heb ik van de week natuurlijk ook meteen gesteld. Hoe kan dit nu gebeuren? Ik praat de Staten nu bij hoever het proces nu is. Ik kom daar later heel graag op terug. Ik wil natuurlijk ook het naadje van de kous van weten.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik denk ook dat u het moet uitzoeken. Het zal in de commissie wel terugkomen. Interessant is echter wat dit gaat

kosten. Dat willen wij nu eens concreet weten. Wat is het gevolg van dit soort fouten? Uiteindelijk betaalt de provincie de bouwkosten. Vallen die extra kosten daar nu ook onder?

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Wij hebben in juli besloten dat wij een indexerings zullen toepassen op het voor het Noordbrabants Museum voorgestelde bedrag. De gemeente Den Bosch had al eerder besloten voor haar deel dezelfde systematiek te gebruiken. Het geldt dat wij hebben gereserveerd wordt geïndexeerd volgens de BDB-index, de index die de bouwwereld gebruikt om kostenstijgingen voor lonen en materialen te berekenen. Het is niet helemaal een geruststelling, maar door de economische tijden waarin wij leven daalt de index wel iets. Dat doet er niets aan af dat elke maand uitstel ons ook geld kost. Dat heb ik al vaak gezegd.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wij krijgen een opgave in de commissie, denk ik.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Ik heb met de commissie afgesproken dat ik haar de eerstvolgende keer, in februari, rapporteer over de stand van zaken.

Amendement B-A1 gaat over de IDOP's. Het college neemt dat amendement graag over. Het is verheugd over de brede steun voor het amendement. In de Voorjaarsnota had ik al aangegeven dat hier in de loop van 2010 een knelpunt zou ontstaan. In de discussies die wij in 2010 gaan voeren over kerntaken en rollen van de gemeente en van de provincie wil ik dit onderwerp ook graag aan de orde laten komen.

De heer *Zeegers* (SP): In het amendement staat nog een deel waar u niet over spreekt, het dekkingsdeel. Daar staat iets over vrijvallende middelen van het Museum voor Religieuze Kunst in Uden. De woordvoerder van het CDA heeft gezegd dat de gemeente Uden het investeringsbedrag ook heeft geschrapt. Dat is allemaal juist, maar soms is wat er niet staat belangrijker dan wat er wel staat. Dat is dat wel degelijk van de provincie een structurele bijdrage

in de exploitatie wordt gevraagd. Ik wil voor alle helderheid nog maar eens zeggen dat wanneer zoals bedoeld samenwerking in een gezamenlijk plan tot stand komt dat wel doorgaat. Ik vrees dat het halve verhaal anders tot een hele onwaarheid leidt.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): De heer Zeegers heeft gelijk dat er verschillende soorten posten zijn die betrekking hebben op het Museum voor Religieuze Kunst. De post die hier wordt bedoeld heeft betrekking op investeringsmiddelen die apart waren gezet voor een eventuele verbouwing. Die lijkt niet door te gaan, dus de middelen vallen vrij. Er is, mede op verzoek van de Staten, al een paar jaar geleden een post gereserveerd om eventueel bij te dragen in de exploitatie van het MRK, op voorwaarde van nauwe samenwerking met het Noordbrabants museum. De participanten in het museum hebben een plan van aanpak gemaakt voor de verdere aanpak van het museum. Ik ben in gesprek met de gemeente Uden om te kijken hoe wij zo dicht mogelijk bij de doelstelling van de voorwaarden kunnen komen. Het plan van aanpak gaat naar onze mening nog niet nadrukkelijk genoeg in op de verdere samenwerking tussen de twee musea.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Ik zit niet in de commissie, dus dat wordt even lastig. Ik lees in de stukken dat de verbouwing in Uden niet doorgaat en de gedeputeerde zegt dat die niet door lijkt te gaan. Het verbaast mij dat er dan toch een bedrag van anderhalf miljoen euro in de begroting blijft staan. Is dat dan de lucht van mijnheer Hoes? Die post heeft toch een bepaald doel gehad? Gaat het werk niet door of kunnen wij onze afspraak niet nakomen en komen wij dan knel te zitten met het Museum voor Religieuze Kunst? Kan de gedeputeerde klip en klaar zijn?

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Ik kan dat klip en klaar zeggen. De bijdrage aan de verbouwing van het MRK staat al lange tijd op de begroting gereserveerd. Dat was op verzoek van de Staten. Het college heeft daarmee ingestemd. Het geld was bedoeld voor een verbouwing zoals die

destijds bedacht was, om het museum te upgraden. De verbouwing in die vorm gaat niet door. Daarom heeft de gemeente Uden haar deel van het geld voor de verbouwing nu anders bestemd. Wij voelen ons vrij om dat ook te doen.

Er zijn veel vragen gesteld over jeugd en dat is ook helemaal terecht. De vervelende situatie doet zich voor dat wij pas gistermiddag duidelijkheid hebben gekregen over de budgetten voor jeugd voor 2010. Niemand had dat liever anders gezien dan ik. Het is echt balen dat je steeds andere cijfers moet presenteren omdat de berichten veranderen. Het is vooral ook heel vervelend tegenover zorgaanbieders, Bureau jeugdzorg en andere partners die met ons aan de slag moeten om de zorg in 2010 te leveren. Zij weten niet waar zij aan toe zijn. Dat vind ik ontzettend vervelend. Hoe dan ook, gisteren is daar meer over bekend geworden. Dat heeft alles te maken met de inhoud. Er zijn kinderen en gezinnen die tegen vragen of problemen in de opvoeding aanlopen. Het doet er voor hen helemaal niet toe waar de hulp dan vandaan komt. Zij willen dat er hulp geboden wordt. Steeds meer groeit de overtuiging dat die hulp geboden moet worden in hun directe omgeving, het liefst op lokaal niveau. Voor een kleine categorie ouders en kinderen, 3%, is specialistische hulp nodig. Die specialistische hulp valt onder de provincie. Over die specialistische hulp groeit ook steeds meer de overtuiging dat zij beter naar de omgeving van kind en gezin kan worden gebracht dan dat het kind wordt weggehaald uit zijn omgeving en elders zorg krijgt. Dat is de beweging waar wij het steeds over hebben. Soms noemen wij dat een omslag, soms een doorontwikkeling en soms de beweging. Zo vroeg mogelijk dicht bij huis helpen en alleen als het nodig is specialistische hulp bieden, maar dan ook zo dicht mogelijk bij huis. Door die beweging te versterken kunnen wij de groeiende vraag naar specialistische hulp verminderen, de groei beteugelen en gespecialiseerde zorg voor degenen die het echt nodig hebben beschikbaar en betaalbaar houden. Op die beweging zijn de afspraken tussen Rijk en provincie gericht. Die afspraken zijn van de week bezegeld. Die beweging is al anderhalf of twee jaar geleden geland in ons

provinciale beleidskader en onze provinciale werkwijze: minder instroom, betere doorstroming en uitstroom. Heel graag stel ik u voor om volgende week, als wij in de commissie het Uitvoeringsprogramma Jeugd bespreken, inhoudelijk in te gaan op het afsprakenkader met het Rijk. Het ministerie zal daar vlak na het weekend over publiceren. Het is dan dus veel gemakkelijker om over die inhoud verder te praten.

Nu staan natuurlijk de financiële aspecten op de agenda. De financiën zagen er als volgt uit. Wij krijgen een budget dat ongeveer gelijk is aan het structurele budget dat wij voor 2009 hadden. Dat betekent dat de incidentele middelen van de voorgaande jaren, zowel van het Rijk als van de provincie, wegvallen. Deze opzet was bekend, want de afspraak over ambulante middelen tussen Rijk en IPO was gemaakt voor 2008 en 2009. Dat er een gat zou ontstaan was dus bekend.

Ons werd steeds meer duidelijk hoe groot het gat tussen wat nodig is voor 2010 en de doeluitkering die wij krijgen zou worden. Wij hebben in de begroting en in de Najaarsbrief voorstellen gedaan die gericht zijn op het verkleinen van dat gat. Wat kan de provincie doen om te zorgen dat het gat kleiner wordt?

In de eerste plaats hebben wij voorgesteld om vanuit ons egalisatiefonds een toevoeging aan het budget te doen. Ten tweede hebben wij voorgesteld dat de provincie een stuk voorfinanciert. Ten derde hebben wij gezegd dat het restant dan opgebracht moet worden door zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg, vanuit de redenering dat de ontwikkeling die wij met elkaar willen zal leiden tot minder behoefte aan zorg en tot efficiëntere en effectievere hulp.

Nu zijn er nieuwe cijfers bekend geworden, in ieder geval, zo zeg ik er nog steeds bij, voor het jeugdzorggedeelte. Het justitiegedeelte is nog niet bekend. De nieuwe cijfers laten zien dat er extra middelen komen van het Rijk.

Mevrouw *Van Boxtel* (SP): U spreekt zeer poëtisch over een beweging de goede kant op, maar de enige beweging die ik zie is dat de behoefte aan jeugdzorg groeit, dat de doorloop niet zo snel is als

wij allen wel zouden wensen, dat zorgaanbieders geïnvesteerd hebben in het opleiden van nieuw personeel en alle dingen die erbij komen en dat met de concrete bezuiniging die nu voorligt ieder een stukje van de pijn moet dragen. Daar help je geen kinderen mee. Men zal personeel moeten gaan ontslaan. Uiteindelijk zal men minder kinderen kunnen helpen. U kunt dan wel spreken over een beweging de goede kant op, maar dat zie ik in 2010 nog niet gebeuren.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Ik had graag gehad dat een stuk van de beweging en resultaten daarvan al dit jaar te zien zouden zijn. Sterker nog, daarop is de afspraak met de minister gebaseerd. Ik vind dat wij van de afspraken die wij hebben gemaakt, ook met de zorgaanbieders, meer hadden kunnen verwachten dan tot nu toe is gebleken. Ik weet dat er ontzettend hard aan gewerkt wordt, maar ik had gehoopt op duidelijk zichtbare resultaten.

Mevrouw *Van Boxtel* (SP): Die hoop hebben wij allemaal, maar het leven is vaak sterker dan de leer. Vandaag is de Dag van de rechten van het kind. Wij hebben daar allemaal voor getekend. In de wet staat heel duidelijk dat elk kind recht heeft op de zorg die het nodig heeft. Je kunt niet zo maar zeggen: dit kind wel en dat kind niet.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Dat doen wij ook niet.

Mevrouw *Van Boxtel* (SP): Wij kunnen blijven hopen dat het beter zal gaan, maar als het niet beter gaat, heeft dat consequenties, ook financieel.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Ik wil graag mijn verhaal even afmaken...

De *voorzitter*: En u moet ook tot een becommentariëring van moties en amendementen komen.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Precies. Er komen extra middelen van het Rijk, deels incidenteel en deels structureel. Een deel daarvan

willen wij inzetten om de voorfinanciering die de provincie voor haar rekening neemt wat te verlagen. Een ander deel willen wij inzetten om de korting, de ombuiging voor de zorgaanbieders, te verminderen. Het resultaat is dat de voorfinanciering door de provincie nog €6 mln. bedraagt en dat de opgave voor de zorgaanbieders nog €3 mln. bedraagt.

Dan komt het amendement B-A2 aan de orde. Het college neemt dat graag over, vooral omdat het wordt verbonden aan prestatieafspraken. Door het benoemen van prestaties kunnen wij met elkaar werken aan de beweging. Dat zal niet alleen meer van hetzelfde zijn, dus niet alleen meer zorg inkopen en denken dat wij daarmee klaar zijn. Een voorwaarde is echter dat wij ook werken aan doorontwikkeling en het voortzetten van de omslag: minder instroom, snellere uitstroom, dichterbij huis en dichterbij de gemeenten.

Met de laatste twee punten kom ik bij de dekkingsbron die in het amendement is aangegeven. "Dichterbij huis en dichterbij de gemeenten" sluit aan bij de intenties van het amendement van het vorig jaar. Het is niet exact hetzelfde, maar ik kan mij voorstellen dat de Staten die gedachtegang hebben gevolgd. Het kan bijdragen aan hetzelfde doel.

Motie B-M24 wil ik ontraden, omdat ik dekking uit het egalisatiefonds ontraad. Na de manoeuvres die wij nu hebben uitgevoerd zit daar nog €3 mln. in. Het is de enige buffer die ik heb om calamiteiten op te vangen. Ik vind die echt nodig, dus ik zou het egalisatiefonds niet verder willen aantasten.

Amendement B-A8 gaat over de middelen voor de provinciale bouwsteen culturele hoofdstad. Collega Jacobs zei al hoe fijn het is dat wij in de andere motie een impuls geven aan de verdere samenwerking. Wij kunnen ermee instemmen dat er met het amendement een versterking van de inhoud van de provinciale pijler onder de culturele hoofdstad plaatsvindt. Een van de projecten die voor uitvoering op de lijst staan is de industrieel erfgoedlijn. Dat past vermoedelijk wel bij de ideeën van de Staten hoe wij de culturele hoofdstad vorm kunnen geven.

Motie B-M8, over het sociaal-cultureel

projectenfonds, ontraden wij. Zij is overbodig. De provincie heeft verschillende fondsen en subsidieregelingen en die zijn er ook bij onze provinciale steunfunctie-instellingen die kunnen worden gebruikt voor kleinere aanvragen, om de bedoelde kleinschalige activiteiten te ondersteunen. Ik ontraad motie B-M10 over Carte Blanche in Eindhoven. Hier ligt geen taak voor de provincie. Er is ook geen dekking aangegeven. Ik geef de Staten graag in overweging, bij het nadenken over kerntaken van de provincie de moties B-M10 en B-M11 te bezien. Ook motie B-M11 raden wij af.

In motie B-M12 wordt gevraagd om ondertiteling van het avondjournaal van Omroep Brabant. Omroep Brabant heeft van 2005 tot en met 2009 subsidie gekregen voor de ondertiteling van het avondjournaal. Het avondjournaal wordt ook elke dag ondertiteld. Wij hebben afgesproken dat na 2009 de financiering van deze ondertiteling zou landen in de begroting van Omroep Brabant zelf. Dit staat ook in het werkplan van Omroep Brabant. Ik zal in mijn volgende overleg met Omroep Brabant checken of zij dit zelf ter hand neemt. Ik ga daar wel van uit.

De heer *Heijmans* (SP): Ik citeer uit een brief van de directeur van Omroep Brabant:

"kan ik u melden dat het college van GS na 2009 hiervoor geen extra subsidie meer beschikbaar stelt. Wij hebben dit desgevraagd via de ambtelijke kanalen te horen gekregen. Zonder aanvullende subsidie moet de omroep eind van dit jaar stoppen met ondertitelen." Even ter informatie: RTV West ontvangt per jaar voor ondertiteling €65.000. RTV Rijnmond ontvangt ook €65.000 subsidie voor ondertiteling. Omroep Gelderland ontvangt €90.000 subsidie extra voor ondertiteling.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Ik vind dat Omroep Brabant nadat wij afspraken hebben gemaakt zelf haar prioriteitsafweging moet maken.

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VD): Voorzitter! Ik begin met amendement B-A4 van de SP, over dynamisch verkeersmanagement. Voor een portefeuillehouder is het een genoegen om alle mooie overwegingen in de motie te lezen, maar het

college kan er helaas toch niet mee instemmen. Er zit een knip in. Voor 2011 willen de Staten nog geen besluiten nemen. Met de motie wordt dus een voorschot genomen op de kerntakendiscussie. Voor het stuk over 2010 zouden wij wel een alternatief moeten hebben. Ook de directie mobiliteit heeft haar bijdrage moeten leveren aan de bezuinigingen. Als de SP een alternatief heeft zouden wij daarover kunnen spreken, maar dat zie ik niet in het amendement.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Kunt u in dit verband uitleggen wat al die lucht in de begroting betekent? Ik neem aan dat de heer Hoes niet alleen voor zichzelf sprak, maar voor het hele college.

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): Ik weet niet voor wie de heer Hoes precies gesproken heeft. Plaatselijk zit er misschien lucht in de begroting, maar in mijn deel van de begroting heb ik die nog niet echt kunnen ontdekken.

Wat betreft amendement B-A9 verheug ik mij op de discussie in de commissie en de Staten over "Fiets in de versnelling". Het amendement wordt Statenbreed gesteund. Wij zijn er financieel uit en kunnen ons beperken tot het bespreken van de inhoud. Wij hoeven het niet meer over de financiën te hebben. Daar ben ik ontzettend blij mee. Ik moet er toch nog één opmerking over maken. In een vorig leven werden wij vaak thuis gebeld over een ongewenste dekking. Dan was er meestal iets heel anders aan de hand. Voor degenen die het niet weten: ik ben getrouwd geweest met een dierenarts. De term kwam nu echter ook bij mij op, vanwege de dekking die wordt voorgesteld, €0,85 mln. uit de programmamiddelen van de post Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan. Dat is een heel brede post, waar van alles onder valt. Uiteraard zullen wij gevolg geven aan de opdracht die de Staten geven, maar ik verzoek u wel om de vrijheid om, indien mogelijk, een andere dekking te zoeken, bijvoorbeeld een aanbestedingsvoordeel links en rechts. Zo hebben wij de eerste 2 mln. euro ook kunnen dekken. Ik neem aan dat de Staten daar geen bezwaar tegen zouden hebben. Vinden wij geen andere middelen, dan zullen wij de

voorgestelde dekking gebruiken.

De heer *Martens* (GroenLinks): Als u de creativiteit hebt om zelf iets te vinden, staan wij dat graag toe.

Mevrouw *Van Nieuwenhuizen* (GS;VVD): Dan is er nog motie B-M7 over handhaving. Ook daarvan kan ik zeggen dat ik als portefeuillehouder buitengewoon blij ben met de inhoud ervan, maar dat wij geen voorschot mogen nemen op de kerntakendiscussie, tenzij dat Statenbreed gebeurt. Ik laat het graag aan de Staten over.

De *voorzitter*: De opletende lezer zal hebben gezien dat op één amendement, B-A7, nog geen commentaar is geleverd, want de heer Essed is het vergeten.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Ik dacht dat de heer Heijmans er zelf wel mee zou komen, maar het amendement was verdwaald in mijn stapel moties en amendementen. De heer Heijmans, en niet alleen hij, heeft de laatste tijd regelmatig signalen afgegeven over Provincie in de Buurt. Die signalen worden meegenomen bij de herziening van de mediamix. Daarin wordt uitdrukkelijk voorzien in een herijking van de Pagina in de Buurt. De heer Heijmans wordt op zijn wenken bediend. Binnen afzienbare tijd kan hij de notitie tegemoet zien. In dat licht vind ik het amendement overbodig. Ik hoop dat de heer Heijmans dat met mij deelt. Wij komen erop terug.

De *voorzitter*: De Staten zouden behoefte aan een tweede termijn kunnen hebben. Zij zouden ook kunnen willen stemmen over de voorliggende voorstellen, met daarbij de blijkbaar innovatieve manoeuvre dat wij waar dat nodig is de gelegenheid geven voor een korte stemverklaring. Gelet op de tijd taxeer ik dat dit laatste mogelijk is. Wij kunnen eerst over de amendementen stemmen, daarna over de begroting en vervolgens over de moties. Ik stel vast dat de Staten hiermee instemmen.

De heer *Heijmans* (SP): Ik ga u nog een beetje helpen. U mag motie B-M5, over het meetnet

luchtkwaliteit, als ingetrokken beschouwen, gezien de toezegging van de gedeputeerde.

De *voorzitter*: Motie B-M5 is ingetrokken, maakt geen onderwerp van beraadslaging meer uit en wordt dus niet meer in stemming gebracht.

In stemming komt amendement nr. B-A1.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Het amendement is met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt amendement nr. B-A2.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Voorzitter. Ik wil een korte stemverklaring geven. Wij blijven erbij dat dit een beetje pappen en nathouden is. Het biedt een oplossing voor 2010. Wij vinden dat er iets anders moet gebeuren en die discussie blijven wij graag voeren.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Voorzitter. Wij vinden dat de gedeputeerde een goede uiteenzetting heeft gegeven van de cijfers.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

Voorzitter. Het is belangrijk dat het gekoppeld is aan de prestatie-afspraken.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

Wij zijn voor dit amendement en trekken meteen onze eigen motie in.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Het amendement is met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt amendement nr. B-A3.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement nr. B-A4.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement nr. B-A5.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

Voorzitter. Wij vinden inhoudelijk dat de ontwikkelingen in de LOG's moeten doorgaan, maar dat die niet uit de Essent-middelen gefinancierd moeten worden.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen, met dezelfde stemverklaring als het CDA.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen, met dezelfde stemverklaring als het CDA en de VVD.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Voorzitter. Wij zijn voor het sluiten van veebedrijven in extensiveringsgebieden, maar wij zijn tegen de LOG's.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen, met dezelfde argumentatie als het CDA.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen, met dezelfde stemverklaring.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement nr. B-A6.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Wij vinden het amendement sympathiek maar zitten weer met het feit dat de dekking uit de Essent-middelen komt en dus hebben wij tegengestemd.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

Voorzitter. Wij zijn tegen omdat wij vinden dat hier een lokale taak ligt.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement nr. B-A7.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP, de ChristenUnie-SGP, de PvdD, D66 en de Brabantse Partij voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement nr. B-A8.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Voorzitter. Wij blijven kritisch en vinden dat er geen financiën zouden moeten worden uitgetrokken voor Brabantstad Culturele Hoofdstad. Dit amendement gaat met name in op de kleinschalige projecten. Dat vinden wij zo sympathiek dat wij het amendement toch zullen steunen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.
Voorzitter. Mijn fractie zal ook bij de kerntakendiscussie dit onderdeel ter discussie stellen en daarom zou het vreemd zijn als wij nu voor dit amendement zouden stemmen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

Voorzitter. Wij stemmen wel voor, maar wij

vinden wat achter de gedachtestreepjes staat niet erg smart geformuleerd. Wij vragen ons af hoe de financiering voor na 2011 is. Dat is niet verwoord.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat het aanwezige lid van de ChristenUnie-SGP tegen dit amendement heeft gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt amendement nr. B-A9.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Dit amendement is met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt het geamendeerde Statenvoorstel nummer 56/09.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Voorzitter. Ik heb bij het begin van de algemene beschouwingen aangegeven dat wij graag een andere koers zouden kiezen. Wij hebben daarvoor 17 voorstellen gedaan. Het ziet er naar uit dat een redelijk aantal het niet gaat halen, geheel tegen de verwachting in, voorzitter. Wij hebben de begroting niet in die mate kunnen bijstellen dat er

nu iets ligt waar wij warm voor lopen. Wij stemmen derhalve tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Zoals ik al zei in mijn inleiding, dieren en natuur worden er niet beter op in deze begroting.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP en de PvdD tegen dit Statenvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen en de begroting derhalve is vastgesteld.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil de motie op stuk nr. B-M14 intrekken. Wij zijn blij met de toezeggingen van gedeputeerde dat de resultaten van de diners-dansant toch erbij betrokken worden. Wij beschouwen dat als een klimaatop die reeds heeft plaatsvinden.

De *voorzitter*: Aangezien de motie op stuk nr. B-M14 is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit. Datzelfde geldt voor de moties op stuk nrs. B-M5 en B-M24.

In stemming komt motie nr. B-M1.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M2.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP, GroenLinks en de Brabantse Partij voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M3.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M4.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M6.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Voorzitter. Dit onderwerp komt regelmatig terug. Uit onderzoek van Alterra is gebleken dat in die kleine natuurgebieden geen ecologische belangen spelen. Dat is de reden waarom wij deze motie niet steunen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

Voorzitter. Dit komt terug bij de EHS.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

Voorzitter. Het had wat ons betreft toegevoegd kunnen worden of de bescherming had op een andere wijze geregeld kunnen worden.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP, GroenLinks, ChristenUnie-SGP, PvdD, D66 en de Brabantse Partij voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M7.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Voorzitter. Wij vinden de motie wel sympathiek, maar zijn van mening dat dit eerst besproken moet worden in het kader van de kerntaken.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen, met dezelfde argumentatie als de VVD.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen, met dezelfde argumentatie als de VVD.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP, de PvdD en de Brabantse Partij voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M8.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Voorzitter. Er is al een subsidieregeling, dus de motie is overbodig.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

Voorzitter. Wij vinden de motie wel sympathiek, maar eerst moet de kerntakendiscussie plaatsvinden.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M9.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Voorzitter. Wij vinden deze en de volgende motie sympathiek, maar menen dat de afweging beter structureel zou kunnen gebeuren.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M10.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M11.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M12.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

Voorzitter. Wij vinden de motie inhoudelijk sympathiek maar wij volgen het beleid van Gedeputeerde Staten.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Voorzitter. De SP is inmiddels de partij die bijna altijd voor is.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Voorzitter. Wij vinden de motie wel sympathiek maar volgen ook het standpunt van de gedeputeerde.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen, met dezelfde stemverklaring als het CDA en de VVD.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen, met dezelfde stemverklaring.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen, met dezelfde stemverklaring.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen, met dezelfde stemverklaring.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M13.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

Wij waarderen het dat de commissaris zich wil inzetten voor Brabant Culturele Hoofdstad.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Voorzitter. Wij zijn tegen Brabant Culturele Hoofdstad, maar wij wensen deze vaandeldrager veel succes.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Voorzitter. Hoewel wij niet twijfelen aan uw kwaliteiten, zouden wij het vreemd vinden als wij een specifiek aspect ter discussie stellen en u als vaandeldrager in diskrediet zouden brengen. Wij stemmen tegen, maar wensen u wel alle succes toe bij de uitvoering van de taak die u op u neemt.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

Voorzitter. Over de procedure wil ik graag in het presidium nader spreken.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat het aanwezige lid van de fractie van de ChristenUnie-SGP tegen deze motie heeft gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie nr. B-M15.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

Voorzitter. Wij zijn tegen omdat deze discussie nog aan de orde komt bij de besteding van de Essent-middelen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PvdA en D66 tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties voor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie nr. B-M16.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, D66 en de Brabantse Partij voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M17.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van SP en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M18.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van SP, GroenLinks, ChristenUnie-SGP, PvdD en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M19.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, PvdD, D66 en de Brabantse Partij voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M20.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de VVD tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M21.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

Voorzitter. Wij zijn voor een vleesloze dag maar willen die niet opleggen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdD en de D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M22.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie nr. B-M23.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De heer *Punt* (Brabantse Partij): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP, de ChristenUnie-SGP, de PvdD, D66 en de Brabantse Partij voor deze motie hebben

gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer de voorzitter! Wij willen onze erkentelijkheid betuigen nu de motie is aangenomen waarin u als vaandeldrager benoemd bent en die erkentelijkheid laten vergezellen door een T-shirt.

De *voorzitter*: De commissaris draagt geen T-shirts, maar het is prachtig.

Ik ben vereerd en verguld met het vertrouwen. Ik realiseer mij wel dat wij daarover nog een goed gesprek moeten hebben met de andere steden van Brabant. Op basis van wat ik weet, heb ik het volle vertrouwen dat wij er iets moois van kunnen maken. Ik weet niet of ik in mijn rol als vaandeldrager voorop, achteraan of middenin loop. Dat zie ik nog wel, maar als ambassadeur kunt u op mij rekenen. Dank u wel voor het vertrouwen.

Het is een heel mooi T-shirt. Als het de kwaliteit van de projecten weerspiegelt, geeft dat de burger moed en met name de Brabantse burger.

Ik wil aan het einde van deze vergadering nog een paar dingen met u delen. Op 27 november is er een extra Statenvergadering waarin wij afscheid nemen van gedeputeerde Paul Rüpp. De laatste Statenvergadering van dit jaar vindt op 11 december plaats.

Voorts wijs ik op de door de werkgroep burgerinitiatief van de commissie RM te organiseren werkbezoeken en debatbijeenkomsten in de regio. Hiervoor circuleren de data van 15 en 16 december. Noteert u die alvast in uw agenda. Uiteraard volgt zo snel mogelijk nadere informatie. Tot slot merk ik op dat mij vandaag nog bekend geworden is dat onze collega mevrouw Andreas-de Jong een week in het ziekenhuis ligt. Wij hebben ons dat pas nu gerealiseerd. Ik stel voor dat wij haar vanaf deze plek van harte beterschap en spoedig herstel toewensen. Wij zullen namens de Staten een beterschapswens naar Bergen op Zoom sturen.

Ik nodig u uit om nog even een drankje te drinken op het Statenveld. Ik wens u een prettig weekend toe en dank u allen voor uw inbreng.

De voorzitter sluit te 18.51 uur de vergadering.

Besluit 15/10

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gezien het voorstel van de griffier d.d. 26 februari 2010, nr. 1652618,
- gelet op artikel 2.27, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten 2007;

besluiten:

de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering op 20 november 2009 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 19 maart 2010

Provinciale Staten voornoemd,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, voorzitter,

mw. drs. E.M.W.J. Wöltgens, griffier.